

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dneh po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 83

Ljubljana, nedelja, dne 7. septembra 1930

Leto I.

»Z vero v Boga za kralja in domovino«

Kralj in domovina sta posvetila včeraj vso našo vojno silo jugoslovanski bodočnosti - Stotisočglavo občinstvo prisostvuje nepozabnemu zgodovinskemu obredu izročitve novih polkovnih zastav - Diven nastop vojske in mornarice - Brezmejno patrijotično navdušenje narodnih množic

Beograd, 6. septembra. I. V nizu velikih državnih aktov za ustvaritev močne, velike in enotne kraljevine Jugoslavije je bil danes na najsvetanejši in največjačnejši način izvršen še eden velepomemben državni akt, s katerim se dovršuje utrditev in okrepitev Jugoslavije. Stare, s slavo ovenčane zastave srbske vojske, ki so vodile malo Srbijo od zmage do zmage, iz borbe v borbo za ustanovitev močne države na jugu-zapadu Evrope, so bile danes slovesno izmenjane z novimi jugoslovanskimi zastavami, ki so bile poklonjene od Nj. Vel. kralja posameznim polkom.

Jutranja slika v Beogradu

Vsi ponočni in jutranji vlaki so dovažali v prestolico ogromne množine naroda iz bližnjih in tudi oddaljenih krajev. Vsi vlaki so prihajali redno in brez vsakih prometnih nezd. Povsod je vladala vzorna disciplina.

Ob svitu zore so z donavskih monitorjev zadoneli častni strel, 21 po številu, ki so naznanjali, da se danes ob rojstnem dnevu Nj. Vis. prestolonaslednika Petra pričinja v Beogradu največje in najkrasnejše slavnosti na čast naši jugoslovanski hrabri vojski. Po vseh ulicah je zavladalo med priprostim narodom in v meščanskih slojih svečano razpoloženje. Vse hiše so bile okrašene, ne samo z državnimi zastavami, marveč tudi s cvetjem in zelenjem.

Ze zgodaj zjutraj so se valile ogromne množice ljudstva v smeri proti Banjici, da zasedejo na višinah primerne pozicije, od koder naj bi se jim nudil najdivnejši pogled na potek velike svečanosti. Drveli so avtomobili, tovorni avtomobili, vozili navadni vozovi in kočije. A vse je šlo v najlepšem redu. Pa tudi peš so ljudje romali na Banjico, da tam manifestirajo za kraljevski dom in vojsko. Prišlo je na Banjico že pred pričetkom svečanosti do 100.000 naroda. Vsa Banjica v krogu, ki je bil določen za svečanost in revijo čet, je bila zasedena in dobesedno je stala glava pri glavi. Prostrana banjska ravan je bila popolnoma pokrita. Vse je nestrno pričakovalo trenutka, ko bo Nj. Vel. kralj izročal nove zastave polkom.

Ze mnogo pred napovedano uro so prišli tudi na Banjico člani kraljevske vladne, za tem člani diplomatskega zbora, vsi bani z banovinskimi svetniki, češkoslovaška in romunska vojaška delegacija s svojimi načelniki, predsednik beograjske občine, kakor tudi načelniki večjih naših mest z občinskimi svetovalci ter vsi ugledni reprezentanti kulturnih, prosvetnih, gospodarskih in drugih korporacij.

Redno krasno okrašene tribune s kraljevsko ložo so bile vse v državnih zastavah. Nasproti tribune so se postavili v dolgi vrsti mnogobrojni rezervni oficirji raznih polkov in poleg njih generaliteta, t. j. artiljerski in divizijski generali iz cele države.

V sredi med tribuno in generaliteto je bil postavljen lep, prav tako z zelenjem in državnimi trobojkami ovenčan oder, a poleg odra so se po vrstnem redu postavili posamezni polki s svojimi starimi in novimi zastavami.

Priprava za revijo čet

Vse vojne edinice so se zbrale na prostranem vežbališču v vojno parado. Ob 8. je izvršil komandant vojne parade general Djordje Dokić smotro. Kmalu po 8. so se oči vseh obrnile proti strani, od koder je v trubu drvela kraljevska kavalkada. Njej na čelu je jahal Nj. Vel. kralj Aleksander I. na iskrem belcu. Bilo je točno 8-40, ko je Nj. Vel. kralj prihajal s svojim častnim spremstvom na prostor, določen za parado. Kavalkadi je sledil krasen gala voz, v katerem so se vozili Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. prestolonaslednik Peter in Nj. Vis. kneginja Olga. Komandant parade general Dokić je jahal kralju nasproti ter mu podal kratek raport o pripravljenosti vojske. V njegovem spremstvu in še nekaterih ge-

neralov je kralj nato pregledal zbrano vojsko. Vsaki edinci je Nj. Vel. kralj zaklical: »Pomozi Bog junaci!«

In po prostrani ravnini so odmevali grogoviti odzivi vojske: »Bog ti pomogao!«

Ves čas revije čet je narod viharno pozdravljaval kralja ter vzklikal njemu kot modremu in hrabremu vladarju, kakor tudi njegovi strumni vojski.

Prav tako so bili burno pozdravljeni Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. prestolonaslednik Peter in Nj. Vis. kneginja Olga.

Izročitev zastav polkom

Ko je Nj. Vel. kralj obšel vse vojne edinice, je dospel pred oder. Obrnil se je do zastav, do rezervnih oficirjev, invalidov in do generalitete ter jim prav tako junaško vzkliknil: »Pomozi Bog junaci!«

In z nova je odmeval odgovor generalitete, rezervnih oficirjev in invalidov: »Bog ti pomogao!«

Nj. Vel. kralj je nato razjahal belca ter stopil na oder.

Med svečano tišino je minister vojne in mornarice general Hadžić prečital ukaz Nj. Vel. kralja, ki se glasi:

»Mi Aleksander I. po milosti božji in volji naroda kralj Jugoslavije, podeljujemo danes polkom nove zastave.«

General Hadžić je nato prečital ime posameznega polka po tem-le vrstnem redu:

Pešadijskemu polku kraljeve garde, 1. pešadijskemu polku kneza Miloša Velikega, 2. pešadijskemu polku kneza Mihajla, 3. pešadijskemu polku Stevana Nemanje, 4. pešadijskemu polku kralja Milana, 5. pešadijskemu polku kralja Aleksandra I., 6. pešadijskemu polku kralja Petra I., 7. pešadijskemu polku kneza Aleksandra, 8. pešadijskemu polku, 9. pešadijskemu polku, 10. pešadijskemu polku Takovskemu, 11. pešadijskemu polku Karadjordje, 12. pešadijskemu polku carja Lazarja, 13. pešadijskemu polku hajduka Veljka, 14. pešadijskemu polku prestolonaslednika Petra, 15. pešadijskemu polku Stevana Sindjelića, 16. pešadijskemu polku carja Nikole II., 17. pešadijskemu polku vojvode Mišića, 18. pešadijskemu polku, 19. pešadijskemu polku vojvode Putnika, 20. pešadijskemu polku, 21. pešadijskemu polku češkoslovaškemu, 22., 23., 24. in 25. pešadijskemu polku Ferdinandu I. kralj romunski, 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32. (Nevesinjskemu), 33., 34., 35. (Zrinjskemu), 36. (Jelačića), 37., 38. (Njeguša), 39., 40. (Triglavskemu), 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56. in pešadijskemu polku Boke Kotorske.

Dalje: 1. konjeničkemu polku kraljeve garde, 2. konjeničkemu polku kraljeve garde, 1. konjeničkemu polku Obilića, 2. konjeničkemu polku carja Dušana, 3. konjeničkemu polku kraljice Marije Romunske, 4. konjeničkemu polku velikega kneza Konstantinovića, 5. konjeničkemu polku kraljice Marije, 6. konjeničkemu polku kneza Arsenala, 7. konjeničkemu polku in 8. konjeničkemu polku kraljeviča Andreja ter polku žandarmerije.

Ko poverjamo našim junaškim polkom in komandi naše žandarmerije to znamenje vojaškega ponosa in vojaške časti, smo globoko prepričani, da ga bodo vedno v slavi in s slavo nosili, ter z največjo častjo čuvali in branili.

Naj geslo: »U veri boga — za Kralja in Otadžbinu«, ki je napisano na teh vojaških svetinjah, vedno živi in plamti v vaših junaških sreih z neugasljivim žarom.

Kakor stare zastave, ki se bodo pobožno čuvala v topolski zadušnici kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja kot spomin večne slave, naj bodo tudi nove zastave sveti dragulji, ki vas bo vselej, tudi v najtežjih trenutkih, spominjal na vašo častno dolžnost.

Ponosno naj se vijejo v vaših vrstah v ponos nam, na srečo domovine in na slavo vašega poveljstva. Aleksander.«

Svečana blagoslovitev zastav

Ko je vojni minister general Hadžić prečital ta ukaz o podaritvi novih zastav, je godba odsvirala molitev. Nato so duhovniki izvršili obrede blagoslovljenja novih polkovnih zastav.

Prvi je izvršil obred pravoslavni duhovnik Popović, ki je zastave poskropil z blagoslovljeno vodo.

Nato je katoliški duhovnik glavni vojni vikar dr. Rožić z znamenjem križa blagoslovil zastave.

Slednjič je še muslimanski duhovnik g. Džumbhur opravil svoje verske obrede, ki je prvič čital molitve v našem jeziku.

Zatem so zastavonoše zastav prinesli zastave pred kraljevsko tribuno, kjer jih je prevzel prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Stojanović ter odnesel na tribuno in izročil v roke Nj. Vel. kralja.

Kralj je nato predal zastave posameznim poveljnikom polkov, ki so vsak svojo zastavo poljubili in jo odnesli v vrsto pred tribuno ter tam izročili zastavonošam. Tako so bile zastave vseh polkov izročene njihovim komandantom iz rok Nj. Vel. kralja.

Govor Nj. Vel. kralja — vojski

Po svečani izročitvi zastav je Nj. Vel. kralj nagovoril vojsko tako-le:

»Junaki!

Od tega trenutka pripadejo naše stare, s slavo ovenčane zastave naši svetli nacionalni zgodovini. Pod temi starimi zastavami so naši proslavljeni polki v dolgih vojnah hiteli iz boja v boj, s fronte na fronto, od zmage do zmage v najhujših viharih in najtežjem trpljenju do največje vojaške slave.

Na njih drogovi so zaznamovane meje kraljevine Jugoslavije in iz njih je zavel in za zmerom zavladal silni duh narodnega osvobođenja in ujedinjenja.

Z moškim srcem in globokim spoštovanjem in ljubeznijo zvijam, junaki, naše stare zastave slave. One so najsijajne izpolnile svojo dolžnost.

Naj bodo nove zastave, ki vam jih predam, posebej svetlo znamenje vaših polkov, simbol junaštva in jamstvo vaše vojaške časti.

Z vero v Boga za kralja in domovino uprite v najtežjih trenutkih svoje poglede vanje. Njim ste dolžni svoj poslednji dihanje in svojo poslednjo kapljico krvi. Dvigajte jih visoko in branite jih junaško kot svetinjo, kot čast svojo, v njih je kralj in domovina, na njih so mani palih viteзов in zmagovalcev!

S to zapovedjo in s svojo vero v vašo junaško srca naj vaše polke pod novimi zastavami z božjo pomočjo vedno spremljata junaška sreča in slava.

Ziveli, junaci!

Po vzvišenem govoru Nj. Vel. kralja so zabučali po Banjici urnebesni vzkliki: »Zivel naš kralj! Zivel prestolonaslednik. Zivela kraljica!«

Nagovor vojnega ministra

Vaše Veličanstvo! Edinice, ki jim je Vaše Veličanstvo blagovolilo na današnji dan izročiti nove zastave in skupaj z edinicami vsi mi, od najstarejšega komandanta pa do najmlajšega redova, izražamo Vašemu Veličanstvu najglobljo hvalečnost za podarjene svete polkovne znake. Sprejemajoč jih iz rok Vašega Veličanstva na dan rojstva vzvišenega Vam sina našega ljubljene prestolonaslednika kraljeviča Petra, smo vsi mi globoko prežeti zavesti svojih dolžnosti, ki jih dolgujemo, od današnjega praznika pa za vedno novim podarjenim zastavam.

Pred vzvišenim licem Vašega Veličanstva in s pogledi, uprtimi v te poklonjene svetinje, polagamo vsi mi enodušno ob tem času

junaško prisego,

da bomo vse svoje sile zastavili, da bomo vedno ostali vredni in dostojni visokega zaupanja, ki nam je bilo s tem dano in da bomo vedno imeli pred očmi svetle vzgled nepozabljivih junakov, ki so ostali tudi v najtežjih trenutkih do konca zvesti svojim slavnim zastavam in modremu blagopokojnemu Vašemu kraljevskemu očetu Osvoboditelju in Vašemu Veličanstvu.

Samo tako so mogli ustvariti veliko delo narodnega osvobođenja in edinstva. Trdno in neomajno smo odločeni, da bomo imeli te junake za zgled in jugoslovanski polki dajejo svojo vojaško besedo, da bodo enako, kakor so čuvali slavo starih zastav, zvesto čuvali tudi nove podarjene zastave ter jih prenašali na nova pokolenja, da bodo z vero v Boga, a za slavo svojega vzvišenega kralja in njegovega doma ter za srečo domovine vršili svoje vojaške dolžnosti v vseh prilikah zvesti do konca.

S to prisego mi udani oficirji, podoficirji, kaplarji in redovi Vašega Veličanstva iz globin svojih src kličemo:

»Naj živi prevzvišeni vrhovni komandant Nj. Vel. kralj in njegov svetli dom!«

Tem besedam je sledilo viharno vzklikanje Nj. Vel. kralju, in njegovemu domu. Zastavonoše so nato v spremstvu polkovnih poveljnikov odšli s svojimi zastavami do svojih častnih čet. Med tem časom so topovi izstrelili 21 strelcev. Nj. Vel. kralj pa je v spremstvu Nj. Vis. kneza Pavla in kneza Arsenala odšel s tribune in zajahal konja. V spremstvu svoje suite je odšel pred tribuno, kjer mu je občinstvo priredilo navdušene ovacije. Nato je odšel pred kraljevsko ložo in tam na konju ostal ves čas defiliranja, ki se je takoj nato pričelo.

Impozantno defiliranje

Prvi je prijezdil poveljnik parade general Dokić s svojim štabom. Ko je prišel k njemu kralja, mu je izkazal čast, nato pa izstopil iz vrste in se pridružil kraljevi suiti. Sledile so častne čete z novimi polkovnimi zastavami. Zastavonoše so pred Nj. Vel. kraljem povsili zastave v pozdrav. Poleg pehotnih in konjeničskih polkov je bila tudi žandarmerija, ki je danes dobila prvič zastavo. Častnim četam z zastavami so sledile razne skupine vojaških šol, ki jim je poveljeval general Miličević. Gojenec vojaških šol je množica navdušeno pozdravljala kot bodoče starešine močne jugoslovanske vojske. Prvi v skupini vojaških šol so bili akademiki, ki jih je bilo okrog 800. Načeloval jim je starešina polkovnik Stanojević. Nato so sledili gojenec mornariške vojne akademije, istotako pozdravljeni od občinstva. Potem so prišli gojenec intendantske akademije, za njimi so bili gojenec podčastniških šol vseh vrst vojske.

Mornarji — čuvarji morja

so korakali s fregatnim kapetanom Preradovićem na čelu. Vihar navdušenja množice jim je bil v pozdrav. Mornarji so stopili mimo kralja ponosni in srečni, da morejo pozdraviti onega, ki jim je vladarsko modro naročil, naj bodo čuvarji našega lepaga Jadrana. Od daleč in blizu so se slišali vzkliki: Ziveli mornarji! Ziveli čuvarji našega Jadrana. Zivela jugoslovanska mornarica!

Nato je prihajala pehota kraljeve garde v prazniški uniformi izredno disciplinirana in neoporečnega nastopa. Pred polkom kraljeve garde je jahal namestnik komandanta, general Maksimović. Za kraljevo gardo so prikorakali štirje pehotni polki z vseh strani od občinstva pozdravljeni. Bili so to 6., 14., 2. in 18. polk. Sledila je inženjerija s pionirji, železničarji, telegrafskimi oddelki, z golobjo pošto in žarometi.

Kroženje golobov

Golobi so vzbudili posebno zanimanje. Ko so jih izpustili, so kakih 10 minut krožili nad tribunami in se nato vrnili v svoje kletke. Za njimi so prišli bolničarji z znamenjem rdečega križa na levem rokavu.

Za njimi so se čule fanfare kraljeve garde, ki so pred tribuno zasvirale paradni marš. Za fanfarami je prišel drugi konjeniški polk kraljeve garde, ki je v galopu prideliral. Za drugim je prišel 3. konjeniški polk Nj. Vel. kraljice Marije in 8. konjeniški polk kraljeviča Andreja. Za konjenico so prišli biciklistovski bataljoni s podpolkovnikom Jakličem na čelu, za biciklisti so sledili artiljerijski polki. Za 2. in 30. artiljerijskim polkom je prišla havbična divizija, potem gorska artilerija, nato pa težka artilerija z velikimi topovi od 155 in 405 mm. Sledilo je še 10 tankov po 2 in in dva v vrsti ter dva oklopna avtomobila. Slednjic je privozil še avtomobilni oddelek, s čemur je bilo defiliranje končano.

Zračna flotilja nad Banjico

S Torlaka se pojavi takoj nato naše prvo letalo. Njemu je sledilo manjše število. Potem pa zagrne nebo velika jata naših letal. Okrog 125 avijonov defilira pred Nj. Vel. kraljem preko Banjice. V prvi vrsti leti troje letal. Za njimi na desni in levi po troje letal in nato vrste po 9 letal. Občinstvo navdušeno pozdravlja naša krila, ki so letela preko planote v višini kakih 200 m. Vzklikanja in veselja zaradi naše mlade, toda silne zračne flotilje noče biti ne konca ne kraja.

Ko se je zaključil ta poslednji del para-

Velik govor Nj. Vel. kralja

na banketu, prirejenem na čast poveljnikov naše armade

Beograd, 6. septembra. AA. Povodom današnje predaje novih polkovnih zastav vsem polkom kraljevine Jugoslavije je priredil nocoj ob 19. na vrtu novega dvorca Nj. Vel. kralj banket na čast vsem komandantom armij, divizij, brigad in polkov. — Večerje so se udeležili predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković s člani kraljevske vlade, našimi zavezniki gosti, šefom češkoslovaškega generalnega štaba generalom Siroviem in šefom romunskega generalnega štaba Sansonovićem. Dalje so se te večerje udeležili bani, predsedniki občin banovinskih sedežev, občine Beograda, Pančeva in Zemuna. Skupno je bilo na večerji več ko 300 povablencev. Nj. Vel. kralj je prišel v spremstvu Njunih Visočanstev kneza Arsena in Pavla, burno pozdravljen po prisotnih. Nj. Vel. kralj je imel tale nagovor:

»Gospoda, častniki!

Darujoč danes svoji dični vojski nova znamenja vojaške časti in slave so bile moje misli namenjene vam, moji dragi sodelavci na polju časti in obrambe domovine.

Prepričan sem, da boste vi, gospodje častniki, razumeli vso veličino današnjega vzvišenega in svetlega dne, ko stopajo vsi

de, so Nj. Vel. kralj, knez Arzen in knez Pavle ter vsi ostali iz kraljevega spremstva razjahali konje in stopili v kraljevsko ložo, kjer so jih čakali Nj. Vel. kraljica, Nj. Vis. prestolonaslednik Peter in kneginja Olga s svojimi spremljevalci.

Tu so kralja pozdravili vsi člani vlade, odposlanci romunske, češkoslovaške in poljske vlade in diplomatični zbor. Ko je kralj stopil v ložo, ga je ljudstvo viharo pozdravljalo. Nato so kralj, kraljica in prestolonaslednik s suito zapustili ložo, zasedli avtomobile in se odpeljali v mesto med viharimi ovacijami.

Slovo borcev od starih zastav

Po odhodu kraljevske rodbine so stare vojne zastave, ki so poslednjikrat defilirale pred Nj. Vel. kraljem na Banjici, odnesli v vojaški tabor junaškega 18. pešpolka. — Tam jih bodo pod častno stražo hranili do jutri, ko jih poneso v Topolo.

Med potjo je priprosti narod, zlasti stari izkušeni borec in invalidi, ustavljal zastavonoše, se s solzami v očeh poslavljaj od zastav, ki so jim v težkih borbah vlivale pogum. Nekateri so z največjo pobožnostjo poljubljali robove zastav.

Ljudje so se polagoma razšli. Na Banjici pa je bilo prirejeno veliko pogoščenje naše hrabre vojske. S tem so bile dopoldanske svečanosti končane.

moji polki pod okrilje jugoslovanskih vojaških zastav. Z nacionalnim ponosom na najvišjo vojaško slavo naših zastav boste vi, vrli vodje moje dične armade, razumeli, svojo viteško častniško dolžnost do kralja in domovine. Nosite naše nove zastave v slavo in veličino naše mile in lepe domovine! Nosite jih po poti časti in viteštva, ki so jih z mragami obeležili nesmrtni junaki, po potih, po katerih ste hodili in ki jih poznate, v ponos vašega kralja. Pozivam vas, gospodje častniki, da boste s temi svojimi jugoslovanskimi zastavami na polju časti in obrambe domovine prvi med prvimi, vedno navdahnjeni z mislijo na pesniško dušo našega naroda. Naprej, zastave slave! Vrhovni komandant vaš kralj bo kakor dozdaj prvi zastavnik novih jugoslovanskih zastav, a vi, dragi moji častniki, za menoj! Živelii!

Na govor Nj. Vel. kralja je odgovoril minister vojske in mornarice Hadžić, ki je v svojih besedah poudarjal, da bodo vsi častniki, ko so sprejeli nove zastave kot svet simbol, šli po poti, na katero jih je pozval kralj in njihova častniška čast.

Nato je Nj. Vel. kralj priredil cerce, a ob 21. in pol je Nj. Vel. kralj odšel v spremstvu princev Arsena in Pavla, pozdravljen z burnimi klici in aplavzi.

Prva odlikovanja z redom Jugoslovanske krone

Predsednik vlade in ministri odlikovani z novim redom I. razreda

Beograd, 6. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je blagovolil odlikovati z redom Jugoslovanske krone I. razreda g. Živkovića Petra, predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev, častnega adjutanta in divizijskega generala.

Beograd, 6. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića odlikoval z redom Jugoslovanske krone I. razreda:

Uzunovića P. Nikolo, ministra brez listnice, Korošca dr. Antona, ministra za gozdove in rudnike, Marinkovića Vojislava, ministra zunanjih zadev, Hadžića Stevana, ministra za vojsko in mornarico, častnega adjutanta in armijskega generala, dr. Drinkovića Mateja, ministra brez listnice, dr. Kumanudija Kosto, ministra brez listnice, dr. Srškića, ministra za pravosodje, Maksimovića Božidarja, ministra prosvete, dr. Švrljuga Stanka, ministra za finance, dr. Franješa Otona, ministra brez listnice, Radivojevića Lazara, ministra za promet, dr. Demetrovića Jurija, ministra za trgovino in industrijo, Trifunovića Filipa, ministra za gradnjo, Preko Nikolo, ministra za narodno zdravje, Neudorferja, ministra brez listnice, in dr. Shveglja Ivana, ministra brez listnice.

Beograd, 6. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta in generala Petra Živkovića odlikoval z redom Jugoslovanske krone I. razreda g. Jeltića Bogoljuba, ministra dvora.

Beograd, 6. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je odlikoval z redom Jugoslovanske krone I. razreda Alauopovića Tugomira, ministra v pokoju, Kralja Uroša, bivšega ministra, dr. Mazuranića Želimira, ministra na razpoloženju, in Perića Ninka, ministra v pokoju.

Odlikovanje drugih oseb

Beograd, 6. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta, ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića odlikoval člane odbora za izvršitev redov Jugoslovanske krone in zakona o redih z redom Jugoslovanske krone IV. razreda:

Vasića Miloja, prof. univerze, Dimovića Milana, načelnika umetniškega oddelka v

ministrstvu za prosveto, Kraslova Nikola, kontraktualnega arhitekta v ministrstvu za gradnjo, Popovića Petra, načelnika ministrstva za gradnjo v p., Stanojevića M. Dragomira, svetnika ministrstva zunanjih zadev, in Čarapića J. Djordja, tajnika pisarne kraljevskih redov, vse v Beogradu.

Beograd 6. septembra. I. Nj. Vel. kralj je odlikoval z redom Jugoslovanske krone I. razreda: inž. Sernec Dušana, bana Dravske banovine, dr. Šilovića Josipa, bana Savske, Milosavljevića Svetislava, bana Vrbaske banovine, dr. Tartaglio Ivana, bana Primorske banovine, Popovića Velimirja, bana Drinske banovine, Smilanića Krsto, bana Zetske banovine, Matića Svetomira, bana Dravske banovine, Nestorovića Djordja, bana Moravske banovine, Lažića Živojina, bana Vardarske banovine.

Z redom Jugoslovanske krone II. razreda sta bila odlikovana v Dravski banovini še dr. Albert Kramer, bivši minister iz Ljubljane in Ivan Hribar, polnočni minister v pok. iz Ljubljane.

Z Jugoslovansko krono III. razreda: Vesenjak Ivan, minister v pokoju iz Ljubljane; dr. Andrej Kosara, bivši minister iz Ljubljane, Engelbert Gangl, prvi podstarosta SKJ iz Ljubljane, publicist dr. Gregorin Gustav iz Ljubljane, minister v pokoju dr. Kulovec Franc iz Novega mesta, bivši minister dr. Županić Niko iz Ljubljane, minister v pokoju Ivan Pucelj iz Laš, bivši minister Anton Sušnik iz Ljubljane.

Z redom Jugoslovanske krone IV. reda: novinarji: Ahčin Ivan, iz Ljubljane, Perić Filip, publicist, iz Ljubljane, Pustoslavšek Rasto, iz Ljubljane, Špindler Vekoslav, iz Maribora, Virant Stanko, iz Ljubljane, Zebot Franjo, iz Maribora, Železnikar Saša, iz Ljubljane; industrijalet Bonač Franc iz Ljubljane, starešina Sokolske župe dr. Ivan Masić iz Novega mesta, dr. Fran Windischer iz Ljubljane, šef borze dela Rudolf Golouh iz Maribora, odv. dr. Milan Gorisek iz Sentenarta, posestnik Luka Držečnik iz Jančkovskega vrha, književnik Županić Oton iz Ljubljane, odv. dr. Alojz Juvan iz Maribora, upokojenec Jarc Evgen iz Ljubljane, publicist Kalan Janez iz Ljubljane, starešina sokolske župe dr. Maks Kovačič iz Maribora, dekan Kurent Alojzij iz Leskova pri Krškem, Klekelj Josip iz Hrenovca, dr. Karba Richard, lekarnar iz Kamnika, Maks Kostanjevec iz Kočevja, Ivan Lipolj iz Mozirja, odv. dr. Lavrenčič Ivan iz Ljubljane, dr. Lukan Miro iz Ljubljane, dr. Franjo Lipold iz Maribora, odv. dr. Drago Marušić iz Ljubljane, odv. dr. Anton Novačan iz Celja, starešina dr.

Razsodba v tržaškem procesu

Na smrt bili obsojeni Ferdinand Bidovec, Fran Marušić, Zvonimir Miloš in Lojze Valenčič - Sodba je bila včeraj zjutraj izvršena s streli v hrbet -- Drugi obsojeni od dve in pol leta do trideset let ječe -- Dva oproščena

Včeraj ob šestih zjutraj so padli v hrbet zadeli Ferdinand Bidovec, Fran Marušić, Zvonimir Miloš in Lojze Valenčič ter za vedno zalisnili svoje jasne oči. Izvršena je bila nad njimi smrtna obsodba, ker da so povzročili atentat na »Popolo di Trieste« in druge zločine, ki da so jih sami priznali, kakor pravi uradno sporočilo agencije »Stefani«.

Morda bo fašistične kroge to poročilo tudi prepričalo, drugo vprašanje pa je, če bo prepričalo tudi kulturni svet. Zakaj prvo, kar zahteva kulturni svet, je, da je razprava javna, da se more obtoženec zagovarjati, da javnost vidi, da se varujejo vse pravice obtoženca. Roccova reforma kazenskega procesa pa je to obtoženčevu pravico razveljavila, proces sam pa se je vršil dejansko pri zaprtih vratih.

Se z večjo skepso pa mora sprejeti javnost razsodbo izrednega sodišča vsled pisave italijanskih listov. Odkrilo so ti pisali, da je potrebna eksemplarična kazen in iz vse pisave italijanskih listov se je videlo, da sploh ni namen izrednega sodišča, da dožene materialno resnico, temveč da udari ono zaveš, ki kljub vsem razmeram živi med našim narodom. Ni li namen procesa, da se izkaže in izvrši pravica, temveč zadnji namen procesa je bil, da se izrebi duh jugoslovanstva in slovanstva, ki so mu do zadnjega daha ostali zvesti Ferdinand Bidovec, Fran Marušić, Zvonimir Miloš in Lojze Valenčič.

To potrjujejo tudi vse druge okoliščine in da bi se to javno videlo povsodi, je vodil tržaški proces isli mož, ki je še pred prihodom v Pulj že napovedal Gorlanovo smrtno obsodbo.

Kakor je strel v hrbet končal Gorlanovo življenje v prvi vrsti zato, ker je ostal zvest svojemu rodu in slovanstvu, tako je strel v hrbet iz istega vzroka končal mlada življenja Ferdinanda Bidovca, Franja Marušića, Zvonimira Miloša in Lojze Valenčiča!

Da se ubije nacionalna zaveš našega naroda, da se zatre duh slovanstva, da se ubije duh jugoslovanstva, zato so padli li širje streli v hrbet, zato so ti širje novi sveži grobovi...

Ali nezlomljiv je jugoslovanski duh za vedno!

V pričakovanju obsodbe

Trst, 6. septembra. r. Bila je ura 19-35, ko je odvetnik Giannini končal zagovor poslednjega izmed obtožencev Lovreta Čača. Predsednik posebnega sodišča za zaščito je tedaj še stavljal formalno vprašanje, če še kdo želi besedo. Nihče se ni odzval na to vprašanje. Sodniški kolegij je zapustil dvorano.

Karabinerji so tedaj odpeljali tudi obtožence iz kletke. Rožljaje z verigami, ki jim jih ves dan niso sneli, so odhajali. Bidovec s svojim večnim ironičnim smehljajem. Ljudstvo pa dvorane ni zapustilo. Nasprotno so se v dvorani začeli zbirati zastopniki oblasti od prefekta tržaške pokrajine do zadnjega častnika fašistovske milice. Diplomatska loža se je napolnila do zadnjega kotička. Zbral se je ves tržaški konzularni zbor.

Pred sodiščem se je medtem začelo nabirati ljudstvo. Zbrala se je velika množica radovednežev, ki so jo komaj mirili milicniki in karabinerji. Pred glavnim vhom v sodišče pa se je nanizala dolga vrsta avtomobilov. V veži sodišča so bili postavljeni na stražo visokoškolski-milicniki.

Obtoženci

Sodniški zbor se je medtem posvetoval od 19-40 vse do 23. ure. Ljudstvo v dvorani in na cesti je s skrajno napetostjo pričakovalo obsodbo. Vsakdo je že vedel, da bo kazen stroga, eksemplarična, kot jo je zahteval tisk, pa ga je vedno gnala ne-

Josip Pipenbacher iz Ljubljane, trgovec Ciril Piric iz Kranja, publicist Albin Prepeluh iz Ljubljane, dr. Ljudevit Pivko iz Maribora, župnik Ivan Piber iz Senčurja, odv. dr. Dinko Puc iz Ljubljane, Josip Petejan iz Maribora, novinar Adolf Ribnikar iz Ljubljane, župnik Ramovš Jakob iz Velikih Lašč, dr. Vladimir Ravnihar iz Ljubljane, starešina sokolske župe Josip Smerdnik iz Celja, starešina sokolske župe Sajovic Janko iz Kranja, odv. dr. Ivan Sajovic iz Kočevja, odv. dr. Matej Senčar iz Ptuja, Urek Ivan, posestnik iz Globokega, odv. dr. Ivan Ferbec iz Ptuja, odv. dr. Josip Hadžija iz Ljubljane in odv. dr. Franjo Salamun iz Ptuja.

(Konec v prihodnji številki.)

odoljiva radovednost, da pričaka zadnjo besedo. Ob 22-35 so karabinerji spet prignali v kletko obtožence. Frančeškinova, odeta v črno obleko, je z naglim korakom stopila do svojega sedeža poleg kletke — nje karabinerji ves čas procesa niso zapirali v kletko. Med prvimi je stopil v kletko Bidovec. Okrog njegovih ust je igral še zmerom tisti mirni, ironični nasmeh. Tudi Miloš je bil miren, kot da bi ga ves svet prav nič ne brigal, kot da bi fašistovski sodniki ne bi odločali o njegovem življenju. Dve, tri tihe besede je spregovoril svojemu sosedu, potem je umolknil. Marušić je sedel na zatožno klop sam zase brez besede in brez najmanjše nepotrebne nervozne kretnje. Iz njegovih oči odseva skrivnostni sijaj prav v kot, tedaj ko je pred sodniki in pred vsem svetom zadnjič izpričal svoja čustva in svoje prepričanje. Tu pa tam zbeži enemu ali drugemu obdolžencu kakšna beseda, sicer vse molči. Tudi dvorana je utihnula.

Ob 23-05 je vstopil v dvorano sodniški kolegij. Predsednik Cristini sam je prinal list z obsodbo. Vsa dvorana se je dvignila, vsak se je nagnil naprej v bojazni, da mu ne bi izbegnila niti ena sama beseda.

Obsodba

Predsednik Cristini je tedaj razvil list in čital:

V imenu Nj. Vel. Viktorja Emanuela III., kralja Italije po volji božji in volji naroda, je posebno sodišče za zaščito države izreklo v kazenskem procesu proti Slavkoti Bevku in drugim sedemnajstim obtožencem kot sledi iz aktov to-le obsodbo:

Prečitali in uporabili so se členi 2, 3, 6 in 7 zakona z dne 25. novembra 1926, št. 12. dec. 1926, št. 2062; čl. 1 zak. z dne 19. julija 1894, št. 314; členi 62, 63, 364, 366, št. 2, 104, 252, 120, 107, 108, 20, 28, 31, 36, 39, 68, 56 in 59 kazenskega zakonika ter členi 551, 485 in 486 vojnega kazenskega zakonika.

Zaradi tega je proglasilo krive zločinov, ki so jim bili v nadpisu prisojeni, Alojzija Valenčiča, Frančiška Marušića, Zvonimira Miloša, Ferdinanda Bidovca, Nikolaja Kosmača, Slavkoti Bevka, Miroslava Pertota, Marija Zaharja, Andreja Manfreda, Josipa Kosmača, Sofijo Korže-Frančeškino in Lovrenca Čača.

Alojzija Špangerja, Vladimirja Štoka, Karla Rupla in Ivana Obada proglasa za odgovorne samo zaradi obtožbe, o kateri govori člen 3 posebnega zakona, Alojzija Špangerja tudi zaradi tega, ker je hranil strelivo. Tako se je glasila obtožba.

Posebno sodišče je uporabilo prvi del člena 6 posebnega sodišča za Štoko, Pertota, Bevka in Korže-Frančeškino. Napravilo je juridično kumulacijo kazni in obsoja:

Alojzija Špangerja na 30 let ječe.

Vladimirja Štoka na 20 let.

Nikolaja Kosmača na 25 let.

Karla Rupla in Lovrenca Čača, vsakega na 15 let.

Ivana Obada in Andreja Manfreda, vsakega na 10 let.

Slavka Bevka, Miroslava Pertota, Marija Zaharja in Josipa Kosmača, vsakega na 5 let.

Zofijo Korže-Frančeškino na 2 leti in 6 mesecev.

Vse obenem na solidarno povračilo sodnih stroškov in vsakega na tri leta posebnega nadzorstva zaradi javne varnosti.

Leopolda Širca in Cirila Kosmača oprošča, ker jima krivdanih bila dokazana, in odreja, da se takoj izpustita iz ječe, če nista zaprta zaradi kakšnega drugega vzroka.

Alojzija Valenčiča, Franja Marušića, Zvonimira Miloša in Ferdinanda Bidovca obsoja na kazen smrti, ki se mora izvršiti na ta način, da se ustrelita v hrbet.

Špangerja, Štoko, Nikolaja Kosmača, Rupla, Čača, Obada in Manfreda obsoja s stalno prepovedjo nameščenja pri javnih in drugih uradih, Korže-Frančeškino z začasno prepovedjo za dobo njenega zapora.

Posebno sodišče odreja zaplenitev sekvestriranega orožja in ostalih predmetov. Odreja, da se po en izvod te obsodbe afišira v vseh občinah kraljevine.

Trst, 5. septembra 1930. — VIII.

Predsednik: Cristini.

Sodnik-referent: Presti.

Še trenutek po tem je bilo vse mirno in tiho, nato pa so karabinerji začeli prazniti dvorano. Obsojenci so resnih obrazov sprejeli obsodbo. Ko je padla zadnja

beseda, je Niko Kosmač vstal in s solzo na obeh objel Ferda Bidovca. Obsojenci so ostali še nekaj minut v dvorani. Njihovi stražniki jih niso silili k izhodu. Tudi diplomatska loža se ni takoj izpraznila. Ko so ljudje zapuščali dvorano, so se ozirali po obsojencih in opazili Bidovca, ki se je še vedno smehljaj.

Poslednje ure

Tedaj je Frančeškinova stopila h kletki. Tiho je poklicala Ferdota h železni ograji. Z obema rokama je prijel njegovo in glavo in ga poljubila na čelo. In potem so obsojenci brez besed odšli. O polnoči so Marušič, Bidovec, Valenčič in Miloš podpisali prošnjo za pomilostitev. Marušič se je spočetka branil, pa ga je Miloš vendarle pripravil, da je segel po peresu. Poveljništvo tržaškega armadnega zbora njihovih prošnji ni sprejelo. Ob treh je prišel k njim duhovnik in jim dal poslednja verska tolažila.

Nato so krvniki začeli svoje delo. Obsojence so odpeljali na zaprt avtomobil in jih v spremstvu oddelka miličnikov odpeljali v Bazovico. Avtomobilu je takoj sledil 58. bataljon fašistovske milice, ki jo je vodil konzul Diamanti. Z njimi so se odpravili tudi trije člani posebnega sodišča za zaščito države, ki so bili določeni, da prisostvujejo izvršitvi obsodbe.

Smrt

Na ravnicah poleg vojaškega vežbališča v Bazovici se je sprevod ustavil. Poveljnik Diamanti je razpostavil 600 črnih srajc v obliko kvadrata, odprtega na eno stran. V sredo tega kvadrata so postavili štiri stolice. Za nje se je postavilo v vrsto 58 miličnikov v štirih oddelkih. Tedaj so obsojenci izstopili iz avtomobila in se približali stolicam. Spremljal jih je duhovnik s križem v roki in tolažbo na ustnih.

Konzul Diamanti je še enkrat glasno prebral smrtno obsodbo. Ferdo Bidovec je tedaj prvi stopil do stolice, njemu so sledili ostali trije. Poveljnik plotona, ki je imel nalogo izvršiti obsodbo, je ob 5:43 dvignil roko. — Hip smrtno tišine, nato je padla njegova roka. Salva strelor — in kraških mučnikov ni bilo več —.

Položili so jih v krste in jih izročili skalnati kraški zemlji, ki so jo oni tako ljubili. Ob 5:51 ja zavladala na bazoviški planici grobna tišina.

Uradna poročila

Rim, 6. septembra. r. Agencija »Stefanie« je izdala naslednje uradno poročilo: »Davi ob 6. uri se je v bližini Trsta izvršila z ustrelitvijo eksekucija obsodbe nad obsojenci, katero je izreklo posebno sodišče za zaščito države Ferdinandu Bidovcu, Franju Marušiču, Zvonimiru Milošu in Lojzetu Valenčiču, atentatorjem na list »Il popolo di Trieste« in drugih zločincov, ki so jih sami priznali.«

DENTIST P. VRANKAR

Tavčarjeva ulica 2, I. nadstropje

od 8—12 in od 2—5

zopet redno ordinira

Sokolska župa Ljubljana

V torek dne 9. t. m. ob 10:06 prispe v Ljubljano nova zastava 40. pešpolka »Triglavskega«, katerega sprejema se udeležijo tudi Sokolstvo s prapori.

Zbirališče članstva v kroju je ob 9:45 pred poslopjem Glavne carinarice na Masarykovi cesti.

Pozivljamo članstvo ljubljanskih in okoliških društev, da se udeležijo sprejema polnoštevino.

Župna uprava.

Ljubljana proslavlja rojstni dan prestolonaslednika

Ljubljana, 6. septembra.

Ljubljana, važno žarišče ob zapadni meji naše kraljevine Jugoslavije, je zavedajoč se svojega položaja danes dostojno in mirno proslavila rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra ter z vso udanostjo in iskrenostjo pridružila veličastnemu slavlju in manifestaciji naše hrabre vojske v Beogradu.

Že včeraj se je bela Ljubljana okrasila povsod z državnimi trobentami. Snoci ob mraku, ko pričenejo molitve v vojašnicah, je bilo v znak slavlja oddanih z Ljubljanskega grada 11 topovskih strelor. Davi pa so bile svečanosti uvedene s topovskimi streli na Gradu. Iz enega topa 16. artilerijskega polka je bilo oddanih točno 21 strelor, kakor je to predpisano za take svečanosti.

Drugače je življenje v mestu valovilo mirno in trgovine so bile odprte. Le v državnih uradih in po drugih uradih je delo trenutno počivalo, da je uradništvo lahko prisostvovalo svetim opravilom v cerkvah.

Na osnovnih in meščanskih šolah, ki so že pred dnevi pričele z rednim poukom, se je šolska deca pod vodstvom učiteljev udeležila v posameznih cerkvah svete maše. Nato pa so se vršila po posameznih šolah predavanja o pomenu današnjega dne in o našem prestolonasledniku. Drugače je bil za te šole danes dan prost šolskega pouka.

V pravoslavni kapeli na Taboru je opravil

Zborovanje akademske omladine na ljubljanski univerzi

Včeraj ob 11:45 se je vršilo v balkonski dvorani ljubljanske univerze impozantno zborovanje akademske omladine. Akoravno večina slušateljev še ni v Ljubljani, je bila dvorana nabito polna. Zborovanju so prisostvovali tudi profesor dr. ing. M. Vidmar, prof. dr. Luckmann in sekretar univerze dr. Šmalc.

V imenu akademske omladine je povzel besedo akademik V. Iskra:

Ob teh velikih dneih, ko so oči vse Jugoslavije obrnjene v stolni Beograd in do kraljevskega doma, akademska mladina iskreno in iz srca, v skladu s tradicijo svojega udeleževanja izraža globoko udanost in čestitke kraljevskega domu, vladi in armadi.

Danes, ko bodo herojske srbske zastave zamenjane z novimi jugoslovanskimi, je v duhu z revolucionarnostjo predvojnne, vojne in po vojne omladine, da ob teh svečanih prilikah iz srca čestita Nj. Vis. prestolonasledniku Petru ob 8. rojstni obletnici in naši narodni armadi z najiskrenejšo željo, da bi naš jugoslovanski prestolonaslednik imel vse državniške sposobnosti svojega očeta in vse odlike, vrline in uspehe svojega deda kralja Petra I. Osvoboditelja.

Ob tej priliki se spominjamo in klanjamo manom vseh žrtev, ki so padle za jugoslovansko narodno misel in jugoslovansko veliko državo, ki ji prisegamo večno zvestobo.

V slavo vsem tem žrtvam odrejam enominuten molk.

Zborovalci so vstali in z grobno tišino postastili spomin padlih junakov.

Nato je bilo z viharim odobravanjem sprejeto, da se odpošljejo te brzojavke:

Nj. Vel. kralju Aleksandru I.

Na ta naš veliki jugoslovanski dan se akademska mladina ljubljanske univerze globoko klanja Vašemu Veličanstvu in Vašemu Svetlemu domu in zanosno čestita k rojstnemu dnevu Nj. Vis. prestolonaslednika Petra.

Predsedniku vlade g. gen. Živkoviću.

S svojega zborovanja dne 6. septembra 1930 Vam zagotavljamo svojo udanost in Vas pro-

simu, da neomajeno vztrajate na izvedbi jugoslovanskega programa Vaše vlade.

Ministru vojske in mornarice g. generalu Hadžiću.

Ob slovesnem zboru naše narodne sile prisrčno čestita armadi akademska omladina ljubljanske univerze in prisega večno zvestobo dragi domovini.

Zborovanje je bilo s tem zaključeno, nakar so se podali akademiki k rapalski spominski plošči pred univerzo, kjer so zapeli državno himno in še »Hej Slovani!« ter se nato v največjem redu in disciplini razšli.

Pred sprejemom zastave 52. pešad. polka

Škofja Loka, 6. septembra.

Škofja Loka, kakor tudi vsa njena okolica se pripravljata, da na najsvečanejši način sprejmeta deputacijo 52. pešpolka, ki se je pretekli teden odpravila pod vodstvom komandanta, polkovnika Djordje Bulića v Beograd, da sprejme iz rok Nj. Vel. kralja Aleksandra novo jugoslovansko polkovno zastavo.

Sprejem deputacije, ki se vrne v Škofjo Loko v torek ob 12:30, se vrši pri Starem dvoru, kjer bo postirana celotna škofovsko garnizija z rezervnimi oficirji, udruženja vojnih invalidov, člani državnih in samoupravnih oblastev, sokoli, gasilci in druga društva, poleg narodnih noš, pevcev in ostalega občinstva.

Po mimohodu pred novo zastavo se razvije povorka v mesto z godbo dravske divizije na čelu. Na Glavnem trgu v Škofji Loki se vrše slavnostni nagovori, nakar bo krenil sprevod v vojašnico, kjer bo prirejena zakuska. Zvečer se vrši v Sokolskem domu zabavna prireditev v najširšem obsegu.

Dolžnost vseh je, da z vsemi sredstvi pripomore k čim sijajnejšemu sprejetju naše slavne, z najvišjim priznanjem ovencane narodne vojske.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 6. septembra. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Deloma še jasno, toda že neuplujno vreme. Lahko nagnenje k nevihtam.

XIV. ZAGREBAČKI ZBOR

13. — 22. IX. 1930.

SPLOŠNI MEDNARODNI VELIKI SEJM

VZORCEV S SPECIALNI MI SEJMI

1. Stavbarstva
2. Hotelov, hiš in kuhinj
3. Živilske industrije
4. Tekstilij in konf. krzna
5. Kože
6. Papirja
7. Kmetijstva

Razen tega bo tudi razstava in sejm plemenske živine

domače v dneh 13. in 14. IX.

inozemске „ „ 20. „ 21. IX. 1930.

Na železniceh in jadranskih parobrodih 50% popusta za obiskovalce in blago (Brezplačni povratek)

Zanimivo poročilo jugoslov. društva v Londonu

Ljubljana, 6. septembra.

Članica Jugoslovanskega društva v Londonu, ga. Coppeland, lektorica angleščine v Ljubljani, je prejela te dni zanimivo poročilo tega društva (Jugoslav Society of Great Britain) tičoč se letošnje razstave naših umetnikov v Londonu.

Velik uspeh jugoslovanskih umetnikov.

Veseli me, piše referent društva, davan morem poročati o velikem uspehu, ki so ga dosegli jugoslovanski slikarji in kiparji na razstavi v Londonu, ki je bila pod okriljem Jugoslav Society of Great Britain v Narodni galeriji v Millbank meseca aprila, maja in deloma junija.

Kakor vam je znano, je bila razstava otvorjena 10. aprila za občinstvo, zasebniki in novinarji so si ja ogledali dan prej. Istega dne je bil zvečer v zvezi z otvoritvijo slavnostni banket v hotelu May Fair.

Prvotno je bilo določeno, da se zapre razstava že 31. maja, toda za njo je vladalo toliko zanimanje, da smo sklenili, da ostane odprta do 9. junija.

50.000 obiskovalcev.

Razstavo si je ogledalo okoli 50.000 ljudi. Kritike o razstavi so bile izredno povoljne tako v londonskih kakor v provincialnih listih. Lepe ilustrirane članke o razstavi so objavili Manchester Guardian, The Illustrated London News, Apollo itd. Visoki nivo zlasti kiparskega oddelka z deli jugoslovanskih kiparjev je bil pravcata senzacija v londonskih umetniških krogih.

Zbirka kipov in slik je zdaj na turneji po Angliji; priredil jo je urad za umetnostne razstave. Bila je že v Leedsu, zdaj je v Poradfordu, nakar bo poslana v Swancea, Dundee in Belford.

Umetnine v Tate galeriji.

Prihodno pomlad bo povečana razstava v Manchesteru. Med tem bodo večje kipe shranili v Tate galeriji, za kar gre zahvala ravnatelju te galerije.

Od časa do časa si bo občinstvo lahko ogledalo umetnine. Precej del je že prodanih, za nekatera se pa še pogajajo.

Naši prijatelji v Jugoslaviji so z največjim zanimanjem sledili uspehu razstave, ki je mnogo pripomogla k oživetju zanimanja Angleške za Jugoslavijo. Pripomogla je k ožvrstjenju kulturnih vezi med britanskim in jugoslovanskim narodom.

*

Uspeh naših umetnikov v Londonu, je bil po tem poročilu referenta Jugoslav Society of Great Britain torej lep. Obenem priča, da tudi inozemstvo ceni naše umetniške prave in da njih dela niso obsojena na pozabljenje v domačem krogu. Jugoslovanska kultura je pridrla v širni svet in pripravlja zblizanje našega naroda z ostalimi svetovnimi kulturnimi narodi.

Ljubljanski „Pepček“

Ljubljana, 6. septembra.

Predno vzamem pero v svojo desno roko, da napišem par vrstic, moram povedati javno in odkrito, da leti vse, kar bom napisal o »pepčku«, na mene samega in na nikogar drugega, kajti tudi jaz sem kršen na ime Jožeta — Pepeta, kar lahko dokažem s krstnim listom in pa s svojo neumnostjo. Da pišem o sebi, to se mi je pa zdelo potrebno povedati zato, ker so ljubljanski »pepčki« silno natančni in zelo radovedni ljudje, ki morajo vedeti za vsako besedo, na koga leti; kajti da bi bilo mogoče povedati kaj tudi brezosebno in brez prikritih zafrkacij in žaljivk, tega ljubljanski »pepček« ne razume in tudi nikdar razumel ne bo — če pa bo to razumel, bo nehal biti Ljubljančan in »pepček«.

Pa zakaj mi je prišla na misel ravno beseda »pepček«? To je tako: Pred vojno (in menda še tudi danes) so vselej in lahkožive Dunajčane obdarili s častnim naslovom »der dumme Kerl von Wien«. Ta beseda ni letela na nobenega Dunajčana posebej, ampak na vse, na celoto. Pomenila pa je, da je povprečni dobrodušni in dobrosrčni in vedno veseli in razposajeni Dunajčan kljub svojemu svetovno-znanemu vseučilišču in kljub neštevilnim drugim šolam, predavanjem itd. duševno omejen.

»Der dumme Kerl« pa ne živi samo na Dunaju, ampak živi povsod po svetu, zlasti po me-

stih. Ni si pa povsod enak, ampak vsako mesto ima svoj poseben tip. Tudi naša slavna Ljubljana ni brez tega tipa, in kakor mislim, tudi Maribor ne (da ne bo kakšne zamere). Ker pa Ljubljana ni več nemško mesto, se mi je zdelo potrebno najti za ta poseben tip tudi posebno naše ime, ampak kakšno? Pomagala mi je slepa sreča. V neki gostilni sem namreč slišal možakarja, kako je nahrullil svojega omiznega soseda ali tovariša: »Kua? Ti boš men' tula pev? A miš de sm jest Pepe?« Takrat se mi je zasvetilo: Dunajski »der dumme Kerl« ni bedak ali pa tepec, ampak je ljubljanski »pepček«.

V Ljubljani pa živita dve vrsti »pepčkov«, domači »pepčki« in tuji »pepčki«. Domači ljubljanski »pepček« je bil včasih silno pohlevna živalica. Rodil se je navadno v dobri meščanski hiši, kjer so ga skrbna mama pitah z vsemi dobrotami sveta. V lepem vozičku so ga vozili v Tivoli na sprehod, basali so mu v želodček najboljše karami na veliko veselje zdravnikov in lekarnarjev, in ob nedeljah so ga vlačili s seboj od gostilne do gostilne od znanca do znanca razkazovat njegovo izvežbanost v kričanju in razsajanju — moj Bog, saj je »naš« in tako lep je in tako »pipi«, kaj si morete misliti lepšega otroka? Mami so lica žarela od ponosa, mogočni gospod ata so pa oblastno zarožljali z debelo zlato žlajdro na telovniku in so naročili še eno purmanovo kolbo in še en liter. Gostilničarji so sicer na tihem

kleli, ker so mirni gostje bežali kar v trab in galop pred razsajanjem in kričanjem zatega »pepčka«, na glas pa so hvalili vrline in osobine malega dediča očetovega premoženja kar do hripavosti.

Leta so pa tekla in tekla in »zlati pepček« je moral in mora še danes v šolo. Sola pa ni zanj. Tudi ata in mama pravijo, da je šola za »pepčka« pogubna. Kaj se bo učil, saj imamo! Pa taki učitelji, ki kar ne morejo razumeti, da je »pepček« nekaj posebnega — ti so vsi skupaj za nič. Za »pepčka« je čisto d. volj, če zna za silo brati in pisati, več ne rabi.

Tako raste in živi pravi ljubljanski »pepček« veselo tja v en dan, saj skrbi zanj do brohotna roka gospe mame, ki prav rada stisne s prstom »pepčka« vsak dan nekaj denarja, ke. Je »naš« in »našegac« ne sme biti sram, pa tudi večni ključ mu preskrbi in brez obotavljanja poravnava kakšen advokatski račun, če se kje kakšnemu dekletu primeri kakšna nesreča na »pepčkov« račun, čeprav »pepček« ni kri.

Drugače pa se »pepček« ne briga za nobeno drugo stvar na svetu kakor za modo. On nosi le moderne kravate, moderne blače in klobuke, moderno je pa zanj to, kar mu narekujejo krojači in trgovski pomočniki. Bere tudi le to, kar je »moderno«, ampak ne preveč; tudi v gledališče hodi in zna prav veliko povedati o umetnosti, posebno če je kaj našel v svojem dnevnem berilu o tem, najvišje pa ceni sport.

Skratka, on pozna in ve vse, kar spada k polni izobrazbi, pa da je vedno tip-top za vse in o vsem. Ne boji se za »pepček« za nobeno stvar bolj kakor za svoje močgane — teh se ne sme prijeti niti solnčni prašek pameti. Če bi »pepček« imel to, pač ne bi bil »pepček«, najmanj ljubljanski pepček.

V beli Ljubljani žive pa še druge vrste »pepčkov«, namreč tisti, ki niso rojeni v Ljubljani, žive pa že tako dolgo v Ljubljani, da se od svojih ljubljanskih tovarišev že prav nič več ne razločujejo. Te zanese kruta usoda na vadno že v prav zgodnji mladosti v mesto kjer jih pa ljubljanski »štot-kindie« prav br in temeljito oboblaajo po svoje. Ko dozore, gle dajo ti »pepčki« najbolj na to, da tudi oni postanejo moderni, kakor pravi ljubljanski pepčki, torej ne v pameti in v razumu, ampak v vseh mogočih budalostih. To so tisti pepčki ki uživajo svojo največjo srečo in blaženost, če »smejo« sedeti skupaj v kakšni gostilni med »inteligenco«, da ujamajo kaj na uho, s čemu se lahko pozneje bahajo, kako da so pametni in brihni — oni...

V Ljubljani je torej tako nekako kakor na Dunaju: imamo vseučilišče, imamo na kupi šol, dvakrat na kupe pa »pepčkov«. Edina tolažba je še to, da nimamo pepčkov samo mi ampak da je to rod, ki je razširjen po vsem svetu in je neumrljiv. To je tudi za mene velika uteha; če ne bom drugače neumrljiv, bom pa zato, ker sem »pepček«.

Vse šolske potrebščine in knjige

priporoča **M. Tičar, Ljubljana**
Selenburgova 1 in Sv. Petra 26

877

Dnevne vesti

Prihodnja številka »Jugoslavana« izide v torek zjutraj ob navadni uri.

— Radi izkopa ceste za tramvajski tir se bo od torka dalje do preklica zaprl promet na Celovski cesti od cerkve v Sp. Šiški do gostilne Keršič.

— Češkoslovaška in romunska vojaška delegacija na svečanostih v Beogradu. Predsinočnem ob 11. uri je prispela v Beograd češkoslovaška vojaška delegacija, da v imenu bratske češkoslovaške vojske prisostvuje jutrišnjim našim svečanostim. Na čelu delegacije je bil načelnik generalnega štaba češkoslovaške vojske general Jan Syrový v spremstvu generala Elijasa, polkovnika Ingra in majorja Paka. Češkoslovaško delegacijo je sprejel na meji general Stanislavljević z nekaterimi višjimi generalštabnimi častniki. Na železniški postaji v Beogradu je bila postavljena častna vojaška četa z zastavo in godbo. Na kolodvoru je bil prisoten vojni minister general Hadžić, načelnik generalnega štaba g. Milovanović, admiral Wickerhauser in vsa generaliteta. Tudi s češkoslovaškega poslanstva so bili navzoči višji funkcionarji. Romunska vojaška delegacija je prispela že večeraj popoldne. Njej na čelu je bil general Sansonović, ki so ga spremljali polkovnik Floresco, polkovnik Posopeanu in nekateri višji častniki. Tudi pri sprejemu romunske delegacije je bil navzoč vojni minister general Hadžić. Včeraj popoldne sta obe delegaciji odšli na Avalo in položili venec na grob neznanega vojaka. Sinoči je priredil načelnik generalnega štaba Milovanović v hotelu »Srbski kralj« svečan banket na čast romunski in češkoslovaški delegaciji.

— Kongres delegatov Zveze muzikov v Jugoslaviji v Ljubljani. Dne 7. in 8. t. m. se vrši v poslopju Glasbene Matice pod predsedstvom rektorja glasbene akademije v Zagrebu in sedanjega predsednika saveza prof. Lhotke kongres delegatov Zveze muzikov v kraljevini Jugoslaviji, ki bo razpravljala o aktualnih stanovskih zadevah. Pozdravljamo delegate, jim želimo prijetno bivanje med nami ter mnogo uspeha v njihovem delu.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi vse one, ki se ne morejo udeležiti velike skupščine v Ribnici dne 8. septembra, da pošljejo družbi mesto brzojavnih pozdravov kak dar.

— Nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev se vrši dne 8. t. m. na velesojmu v Ljubljani in to ves dan. Posebne komisije bodo ocenile vse igralce in izbrani najboljši igralci bodo ob petih popoldne tekmovali še posebej med seboj za končno prvenstvo. Potek tekme bo gotovo zelo zanimiv. Harmonikarji so razdeljeni v tri skupine in za vsako skupino je določena posebna ocenjevalna komisija. Harmonika je naš narodni instrument, zato je tudi zanimanje za tekmo veliko. Ljubitelji narodne glasbe so vlnjudo vabljeni, da prisostvujejo tekmam. Legitimacije, ki opravičujejo na polovično vozino v Ljubljano in nazaj, prodajajo po Din 30— večji denarni zavodi, biljetarne »Putnik« in blagajne vseh večjih postaj Dravske banovine.

— Dve zausnici v zagrebškem gledališču. V četrtke so igrali v zagrebškem gledališču Preradovičovo »Zakonsko komedijo«. Po prvem dejanju je občinstvo slišalo v parterju nenadoma dve — detonaciji — dve pošteni zausnici. Dve gospodični sta med dejanjem neženirano komentirali naglas dogodke na odru. Gospod pred njima je sikal, toda ni nič pomagalo. Po dejanju jima je pa rekel: Če že hočeta čenčati, pojdiva na cesto! Na te besede je gospodična prišolila gospodu zabušnico, gospod ji jo je pa vrnil. Odtod dve »detonaciji«.

— Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani oddaja sobe v domu Franje dr. Tavčarjeve v krasnem morskem kopališču — Kraljevi — postelja 10 Din dnevno. Pojasnila daje g. M. Gašperlinova, Gregorčičeva ulica 7, I. nadst. od 3.—4. ure popoldne.

— Boj za dedščino po umorjeni milijonarki. Lani je bila umorjena v Vel. Bečkereku milijonarka vdova Ana Molnar. Za njeno dedščino se je pravdalo nad 30 sorodnikov. Sodišče je vse milijonsko premoženje prisodilo končno direktorju gledališča v Debrecinu Gezi Kardoszu in njegovim hčerkam.

— Brezplačna živina za zadrugo. Kmetijski minister je odobril 300.000 Din kredita za odkup plemenske živine v okolici zagrebškega mesta. Živina se bo brezplačno razdelila med živinorejske zadrugo tam, kjer nimajo dobre živine. Prav tako je odobren poldrug milijon dinarjev za odkup plemenske živine v državi.

— Strašna nesreča pri slamoreznici. Iz Zirovnice na Gorenjskem nam sporočajo: Posestnik po domače »Muhovec« in njegova mlada žena, ki je že šest mesecev v blagoslovljenem stanu, sta bila zaposlena za rezanje slame na slamorezni stroj, kojega je žena stregla. Pri tem opraviilu je zašla z desno roko predaleč in do

zob, kateri vlečejo slamo pod slamorezne kline, kateri so roko zgrabili in povlekli tako, da so ji roko stopnjevale trikrat po komadih v dolžini rezanice odsekali. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico.

— Zagonetno izginotje Beograđanke. V sredo popoldne je odšla z doma sestra znanega beograjskega advokata gđ. Dana Milenković in se doslej še ni vrnila. Njeno tajinstveno izginotje je razburilo rodbino in številne njene znanke v Beogradu. Živela je zelo samotno in je bolehal na srcu. Seboj ni vzela nobenih dokumentov. Bati se je, da si je kje sama končala življenje.

— Letonski letalci v Beogradu. Na beograjskem letališču so pristali v treh letalih letonski letalci, ki so na poti po Evropi. Odleteli so iz Rige 30. p. m. na velik krožni let preko srednje Evrope.

— Strašen samomor. Na letališču v Novem Sadu si je končal življenje ruski emigrant Vasilij Makorov. Prerezal si je z britvijo žile. Ker ni bil takoj mrtev, je napisal še nekaj poslovnih vrstic in si nato zabodel nož še v sree. Umrl je v bolnici. Policijo je prosil, naj ne raziskuje o vzrokih njegovega samomora.

— Vreme. Lepo vreme traja dalje. Barometerško stanje je v državi variralo med 763,3 in 766,2. Barometer je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 765,4, Maribor 764,9, Zagreb 765,3, Beograd 765,5, Skopje 766,2, Sarajevo 766,1, Split 764,3, Rab 763,6. Termometer je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 14, Maribor 13, Zagreb 15, Beograd 18, Skopje 16, Sarajevo 18, Split 22 in Rab 22. Oblačnost v državi je znašala od 0 do 10. Povsod je bilo jasno, le v Ljubljani zjutraj močno megleno. Relativna vlaga je bila od 55 do 90%, v Ljubljani 90%, v Mariboru 85%. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 26 C, najnižja 12,6 C.

Ljubljana

Sprejem nove zastave 40. pešpolka v Ljubljani. — Mestna občina vabi oblastva, urade in javne korporacije kakor tudi kulturna, nacionalna, humanitarna in druga društva, da se z deputacijami udeležijo sprejema nove jugoslovanske zastave 40. pešpolka, ki prispe v Ljubljano v torek 9. t. m. ob 10. uri 6 min. Sprejem bo pred glavnim kolodvorom. Deputacije itd. se zbero najkasneje ob tričetrt na deset na licu mesta.

Nedelja, 7. septembra 1930., Regina; pravoslavni: 25. avgusta, Bronislava.

Ponedeljek, 8. septembra 1930., Roj. Marijino; pravoslavni: 26. avgusta, Tolimir.

Nočno službo imajo danes lekarne Baho-vec, Kongresni trg, Ustar, Sv. Petra cesta, in Hočev ar v Šiški. Jutri pa Sušnik, Marijin trg, in Kuralt, Gosposvetska cesta.

*

■ Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani sporoča rezervnim oficirjem, da prispe 9. septembra ob 10. uri v Ljubljano nova zastava 40. pešadijskega polka. Ob tej priliki bo na prostoru pred glavnim kolodvorom svečan sprejem te zastave v prisotnosti vseh trup ljubljanske garnizije. Zveza vabi vse rezervne oficirje, da se

tega sprejema udeležijo. Zbirališče pred kinom Ljubljanski Dvor, Kolodvorska ulica, točno ob tričetrt na 10. uro. — Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.

■ Gradnja mostu čez Gradašče na Mirju. Te dni so pričeli z gradnjo betonskega mostu čez Gradašče na Mirju. Most bo vodil iz Groharjeve ulice dalje v Trnovo. Gradnjo mostu je prevzela stavbna tvrdka Tomažič. Na tem mestu bodo spremenili in regulirali tudi strugo Gradašče, katero so že v začetni smeri začeli kopati. Ta most je bil zaradi živahnega prometa, ki se je na tem kraju zadnji čas razvil, prav potreben.

■ Preselitev Vzajemne zavarovalnice. V torek, dne 9. septembra bo Vzajemna zavarovalnica že poslovala v novih prostorih v svoji palači na vogalu Miklošičeve in Masarykove ceste poleg glavnega kolodvora.

■ Izletniško-kopalni vlak vozi v nedeljo, Dne 7. t. m. vozi ob ugodnem vremenu na progi Ljubljana gl. kol.—Škofja Loka izletniški (kopalni) vlak št. 922 z odhodom iz Ljubljane glavn. kol. ob 13:20 in s prihodom v Škofjo Loko ob 14:01. V obratni smeri odhaja izletniški (kopalni) vlak št. 923 iz Škofje Loke ob 18:10 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 18:58.

■ Tvrdka Tičar za Jadransko stražo. Znan in ugledna tvrdka M. Tičar, trgovina s šolskimi potrebščinami, se je odločila prispevati po 2 para od prodanih šolskih zvezkov za Jadransko stražo. Danes smo prejeli prvi prispevek Din 1000. Iskrena hvala. To patrijotično tvrdko, ki na ta način manifestira jugoslovansko misel, toplo priporočamo. Podpirajte Jadransko stražo.

Modni atelje „Gentlemen“

za moška in damska dela
sem preselil iz Selenburgove 6/I na Miklošičevo c. 18 (vogal Tavčarjeve)

Priporočam se
T. Hlede, Ljubljana

■ Mirna Ljubljana. Ljubljana je bila v noči od petka na soboto izredno mirna in dostojna. Razne godbe so nehale s svojimi produkcijami že pred določeno policijsko uro. Tudi veselilni prostor na velesojmu je bil kmalu po polnoči prav prazen in so nehale vse produkcije.

■ Navijanje cen sadju. Mnogi prodajalci sadja, zlasti oni v mestu in na periferiji, prodajo sadje visoko nad tržnimi cenami, ki so običajne na sadnem trgu. Včeraj je bila ovadna na zahtevo nekega gospoda branjevka, ki prodaja sadje na prav prometni ulici, zaradi navijanja cen. Gospod je hotel pri njej kupiti češplje, ki so bile drugače vse oprane, kar ne odgovarja niti tržnim sanitetnim predpisom. Za češplje je ta branjevka zahtevala 8 Din kg, dočim jih prodajajo branjevke na Pogačarjevem trgu od 5 do 6 Din. Proti njej bo vložena na sodišče ovadba zaradi navijanja cen. Branjevka se izgovarja, da se češplje hitro pokvari in da bi drugače trpela veliko škodo, če bi jih prodajala pod 8 Din kg. Pripomnimo, da celo delikatesni trgovci prodajajo češplje po 6 Din. Zanimivo je tudi, da mnogi branjevci nimajo naznačenih cen sadju in drugim predmetom.

Dr. Ražem Joahim, odvetnik v Ljubljani, si dovoljuje sporočiti, da se je pridružil s svojo pisarno odvetniški pisarni dr. Bulovca Antona, odvetnika v Ljubljani v Tavčarjevo ul. 6. — Tel. 34-32

■ Kolesar podrl pešca. Lepi Joško je v petek popoldne kolesaril po Gosposvetski cesti v nekoliko boljsem razpoloženju. Zato je tudi cesto meril ter se z močjo zaletel v nekega gospoda ob strani ceste tako, da ga je podrl. K sreči g. Joško ni pešca poškodoval.

■ Policijski drobiž. Od petka do včeraj je bila aretirana samo neka oseba, ki so jo oblasti že dalj časa zasledovale po tiralici. Drugih aretacij ni bilo. Policijski upravi je bila prijavljena

OZNANILO!

P. n. obiskovalce jesenske razstave v Ljubljani vlnjudo opozarjamo na novo otvoreno detajlno trgovino z moderno izloženimi elektrotehničnimi predmeti, kakor vse vrste elektr. svetilk in luštrov, elektr. aparatov, žarnic in radio-aparatov itd. na **Gosposvetski c. 13 (Kolizej)**, katere predmete nudimo po zelo solidnih cenah

„ELEKTROINDUSTRIJA“
Družba z o. z. **LIUBLJANA** Tel. int. 2314

večja tatvina obleke, dalje težja telesna poškodba, trpinčenje živali in samo en slučaj kaljenja nočnega miru. Prijavljen je bil tudi M. S. zaradi nošenja orožja brez policijskega dovoljenja. Naposled so bile prijavitelne razne kršitve, tako 5 kršitev naredb o odpiranju in zapiranju trgovin, 8 prekrškov avtopredpisov in 9 prekrškov cestnopolicijskega reda.

■ Ukraden voz brusača. Na dvorišču Pokojninskega zavoda za privatne nameščence se že od 29. avgusta nahaja voz neznanega brusača nožev. Pravijo, da so ta voz tja zavlekli neznan pobačnik, najbrže iz nagajivosti. Mogoče bil odpeljan neznanemu brusaču.

■ Trpinčenje živali. Na Poljanski cesti službujoči stražnik je prijavil policijski upravi šoferja in posestnika F. Š., ki je v tovornem avtomobilu vozil 18 telet, dočim je normalno prostora samo za 10 komadov. Š. je bil prijavljen zaradi trpinčenja živali. Teleta so bila namenjena za mestno klavnico.

■ Dražba najdenih predmetov. Direkcija državnih železnice razglašala, da bo javna dražba najdenih predmetov 11. septembra ob 9. uri na postaji Ljubljana gl. kolodvor.

Maribor

Rezervnim častnikom in bojnim

Maribor, 6. septembra.

Udruženje rezervnih častnikov in bojnikov, pododbor v Mariboru, poziva vse svoje člane, da se udeležijo svečanega sprejema polkovne zastave 45. pešpolka dne 9. septembra t. l. na tukajšnjem glavnem kolodvoru, bodisi v uniformi (kakor običajno z belimi rokavicami in z ešarpo), bodisi v civilni obleki temne barve z društvenim znakom.

Zbor ob 11:10, pri zboru gg. aktivnih častnikov med 1. in 2. bataljonom na Aleksandrovi cesti v višini kavarne »Evropa«. Po svečanem sprejemu se razvije po mestu povorka, katere naj se g. rez. častniki tudi udeležijo.

Za popoldansko svečanost v prostorih vojašnice v Melju bo dal potrebna obvestila podpredsednik udruženja dne 9. t. m. na kraju ustmeno, ker je program spremenjen.

Obenem se gg. rez. častniki že danes opozarjajo na krstno slavo udruženja, ki bo 15. t. m. ob pol 11. uri na Trgu svobode. Podrobno obvestilo bo sledilo v časopisu. Podpredsednik.

m Proslava rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra je proslavil Maribor na izredno svečan način. Že na vse zgodaj so s Tezna grmeli topovi, mestne ulice so se otele v tisoče državnih zastav. Dopoldne s bile v stolnici, pravoslavni kapeli in protestantski cerkvi slovesne službe božje, katerim so prisostvovali zastopniki vseh uradov, oblasti, vojske, rezervni častniki itd. Po maši je bil vpis v knjigo za čestitke, zvečer pa zabava uslužbenecv finančne kontrole.

m Narodna slavnost v št. Ilju v Slov. goricah jutri 8. septembra na praznik popoldne bo ob vsakem vremenu. Vabimo še enkrat narodno občinstvo, da se udeleži te pomembne slavnosti na naši meji. Omenjamo, da je udeležbo prijavilo veliko število društev iz Maribora in okolice. Tudi zadeva glede Sokola je urejena. Sokolska župa in Sokol v št. Ilju sta sama sporočila, da sta bila povabljeni tako, kakor druga društva. Za Mariborčane in okoličane je iz Maribora in Pesnice ugodna zveza z osebnim vlakom, ki vozi točno ob 15:30 z glavnega kolodvora in se ob 20. uri zvečer vrača iz št. Ilja.

Mestni avtobus bo ta dan vozil iz Maribora v št. Ilj ob 13., 14. in 15. uri popoldne, a vračal se bo prvi ob 18. uri, tako da dobijo udeleženci iz drugih krajev zvečer v Mariboru zvezo z vlaki. Št. Ilj se pripravlja, da svečano sprejme goste iz Maribora in okolice. Mladina pripravlja slavaloke in zelenje. Domača župnija in okoliške se bodo udeležile v velikem številu pomembne dvajsetletnice. Vabimo rodoljube brez razlike, da se udeležijo.

m Pevski zbor Glasbene Matice bo imel v torek prvi sestanek in vajo. Ob tej priliki bo tudi prva revija novega zbora.

m Promenadni koncert. Danes v nedeljo in jutri v ponedeljek je med 11. in 12. uro v Mestnem parku promenadni koncert. Svira vojaška godba.

ADVOKATA

Dr. JOSIP HACIN in Dr. JOSIP SAJOVIC
preselita svojo pisarno

z dnem 9. septembra iz Kolodvorske ulice št. 8

v prvo nadstropje poslopja

PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE

na vogal **ALEKSANDROVE CESTE** in **BEETHOVNOVE ULICE**
368 (vhod iz Beethovnovne ulice)

878

Novo otvorjeni

zobni atelje na
Bruckner Lambert

Bledu
Sprejema vsak dan od 1/9h do 12h in od 1/3h do 5h popoldne. Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne.
Grajska cesta 182

m Udruženje jugoslovanskih železničarjev v Mariboru poziva vse svoje člane, da se udeležijo danes ob 9.30 dopoldne sprejema narodnega delavstva na glavni postaji, ob 10. uri pa kongresa v Narodnem domu.

m Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6 v A razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B razredu Din 12.30, v C razredu Din 14.30. Priglasite se!

m Okrajni odbor (starešinstvo) bo imel prihodnjo sejo v sredo 10. t. m. Zboroval bo skupno s pripravljalnimi odbori za gradnjo mostu pri Dupleku, da določi dan in spored slavnostne otvoritve in blagoslovitve novega mostu.

m Prošnja. Izgubil sem zvezek z zgodovinskimi, zemljepisnimi in narodopisnimi beležkami o Prekmurju. Vsebinska je navedena po posameznih točkah, tako da ni uporabna za nikogar, za mene pa predstavlja bogato gradivo, za to vljudo prosim, da ga najditej proti nagradi odda v Studijski knjižnici ali pa na Državnem moškem učiteljski. Profesor Fran Baš.

m Produkcije prof. Strohshneiderja na žici so včeraj odpadle in jih tudi danes v nedeljo ne bo, ker se je profesor prehladil.

m Strojniki in kurjači, člani tukajšnje podružnice osrednjega društva, zborujejo danes dopoldne pri »Belem zajcu« v Melju.

m Mariborska počastnost. Lepo je bil okrašen Maribor na predvečer rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Zlasti po glavnih ulicah so bile vse hiše v zastavah. Ne moremo pa razumeti, da so na svojo dolžnost pozabili baš nekateri slovenski hišni posestniki in pričapljali za drugimi šele včeraj v soboto. In vendar bi morali biti prvi!

m Tvoronica »Metra« se preuredi v tvornico za svilo. Tvoronica trakov in pramenov »Metra« s sedežem v Ljubljani je imela tudi v Mariboru svoje podjetje.

m Nameravana povorka udeležencev delavskega kongresa danes dopoldne z glavnega kolodvora do Narodnega doma je odpovedana. Svirala tudi ne bo godba.

m Sportna desetletnica. SK Svoboda v Mariboru bo slavila dne 14. t. m. svojo desetletnico. Sodelovalo bo 6 klubov.

m Nov denarni zavod. Tukajšnji delavci so ustanovili te dni svoj denarni zavod Štajersko hranilnico in posojilnico, ki je pričela poslovati v Zadržnem domu na Rotovškem trgu.

m Lekarniška služba. Lekarniško nočno službo ima od danes v nedeljo opoldne do nedelje 14. t. m. opoldne lekarna Vladovič »Pri zamorecu« v Gosposki ulici.

Celje

* Svečana služba božja ob priliki prestolonaslednikovega rojstnega dne. Včeraj na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra je bilo vse mesto v zastavah. Ob 9. uri so odpeli v župni cerkvi sv. Danijela svečan »Tebe Boga hvalim«. To je bilo prvič, da so to zahvalno molitev po novem slovenskem obredniku opravili in je to dejstvo izvalo zelo ugoden vtis. Službi božji je prisostvoval komandant vojnega okrožja g. polkovnik Purič z oficirskim zborom, rezervni oficirji, uradniki srezkega načelstva z načelnikom g. Hubadom v svojih ličnih novih uniformah, predstavniki drugih uradov ter mnogo občinstva. Služba božja se je vršila tudi v pravoslavni kapeli ter v evangelijski cerkvi.

* Sokolsko društvo v Celju se udeleži sprejema nove polkovne zastave v torek v slavnostnem kroju s praporom. Sprejema naj se udeležijo vsi bratje, ki imajo krog. Zbirališče v torek ob 9. dopoldan na dvorišču mestne osnovne šole.

* Odbor Narodne odbrane v Celju poziva svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo svečanega sprejema polkovne zastave.

* Trgovine na jutrišnji praznik. Ker se nas je iz vrst občinstva v zadnjih dneh mnogo vprašalo, smo se informirali in zvedeli, da ostanejo trgovine v Celju jutri na praznik ves dan zaprte. — Brivnice bodo na praznik 8. septembra ves dan zaprte.

* Godbeno društvo železničarjev, edina in agilna celjska godba, ki vedno in posovod razveseljuje Celjane, ima danes svojo tombolo.

* Premestitve v davčni službi. Po službeni potrebi je postavljen za davčnega inspektorja v Celju g. Janko Stanič iz Brežic, za davčnega kontrolorja v Brežicah pa g. Karlo Grah iz Celja.

* Plačilo banovinske davščine od hiš, ki so po čl. 32 t. 15 zakona o neposrednih davkih proste državnega davka (zgradarine). Po §§ 57 do 63 uredbe o banovinskih davčninah se mora od vseh teh poslopij plačati banovinska davščina. S to davščino so obdavčene le hiše, ki služijo kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje. Vsi v poštev prihajajoči občine Celje okolica na Bregu, kjer se takoj plača predpisana davščina. Kdor opusti prijavo, se mu bo davščina uradno odmerila z 10% pribitkom, razen tega pa bo še kaznovan z denarno kaznijo do Din 1000.—

* Za spomenik Srečka Puncerja bo Sokolsko društvo v Celju v prihodnjih dneh nabiralo prostovoljne prispevke in prosimo našo javnost, da sodeluje pri akciji. Tudi tu naj bo dokazano, da znamo ceniti žrtev mladega idealista, ki je junaško padel za svobodo južne Koroške.

* Srebrna poroka. Lastnik vobče znane trgovine v Aleksandrovi ulici g. Alojz Fabian in njegova soproga ga. Marija praznujeta jutri srebrno poroko. Čestitamo!

* Mestna knjižnica je v mesecu avgustu izposodila 446 strankam 2195 knjig.

* Oddaja semenske rži semenogojске postaje v Beltincih. Kr. banska uprava bo razdelila med kmetovalce tukajšnjega sreza 3000 kg take rži po 2 Din za kg. Drugi natančnejši pogoji se

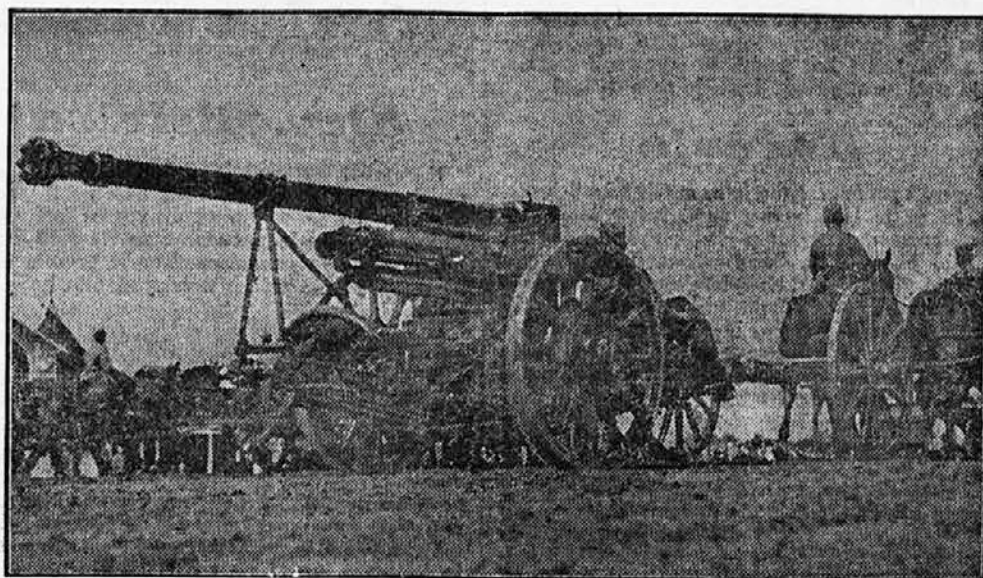
izvedo v pisarni občine Celje okolica na Bregu, kjer naj se zainteresirani zglase do 9. septembra t. l.

* Dela za javno kuhinjo v Delavski zbornici lepo napredujejo. Te dni instalirajo plinske cevi; vse kuhanje se bo namreč vršilo na plin. V kakih 14 dneh bo kuhinja že delovala.

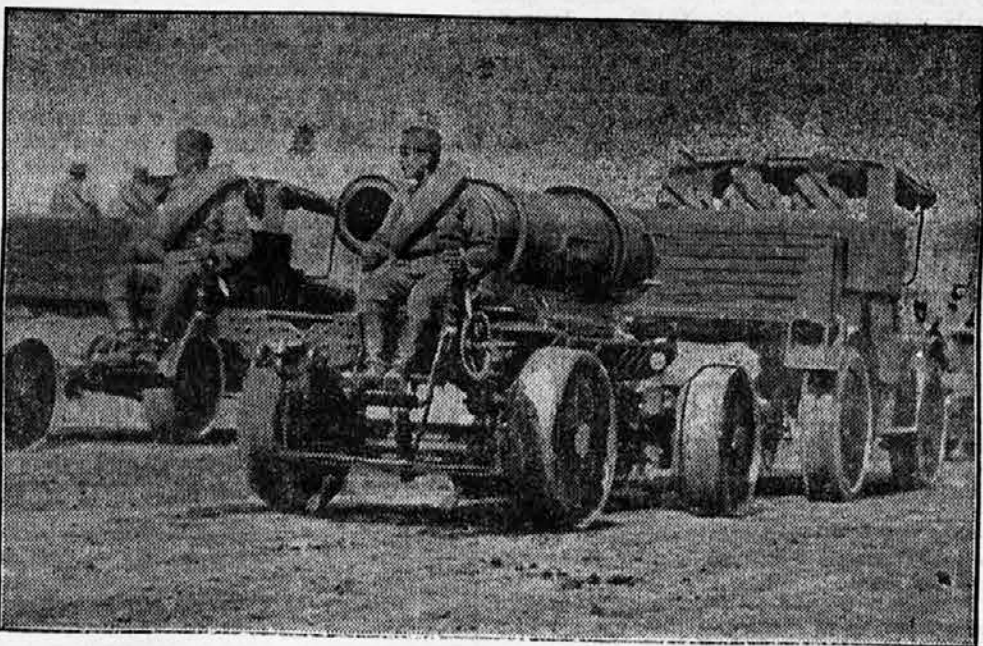
* Pobalinstvo je to, kar si dovoljujejo nekateri proti oni bolni ženski, o kateri smo pred kratkem pisali. Čim se omenjena ženska kje prikaže, začno žvižgati za njo in jo izzivati, nakaž ona z vpitjem odgovarja tako, da je vse mesto pokonci. V petek zvečer pa jo je neki Matevž D. le skupil. V vinjenem stanju se je spravil pod okno te ženske v Kapucinski ulici in jo je izzival, pa ga je policija prišla.

* Prodaja lesa iz mestnega gozda. Dodatno k razglasu o prodaji bukovine razglašajo mestno načelstvo, da bo občina prodala tudi izredčen pridobljeni smrekov les do 9 cm debeline na drobnem koncu, v kolikor je sposoben za stavbeni les. Prodaja se vrši na dražbi in so pogoji razvidni na oglasni deski mestnega načelstva.

Z beograjskih svečanosti

Defile baterije težkih 805 mm možnarjev.

Defile baterije brambnih topov proti zrakoplovom in aeroplanom.

172

Manufaktura

Rebord

Ljubljana, Aleksandrova c. 8

Nesmiselno

in času neprimerno je kupovati manufakturno blago za gotovino zato, ker Vam mi

kreditiramo

brez vsakih formalnosti. — Posetite nas v trgovini. Zahtevajte potnika.

Otvoritev misijonskega kongresa

Snoči ob 18. uri je bil svečano otvorjen VII. mednarodni akademski misijonski kongres v veliki dvorani hotela Union ob navzočnosti mnogih cerkvenih dostojanstvenikov in zastopnikov civilnih oblasti. Zapaženi so bili pred vsem papežev nuncij na našem dvoru dr. Hermeliodor Pelegrinetti, zagrebški nadškof dr. A. Bauer, mariborski škof dr. Tomažič, unijatski škof dr. Nyaradi in ljubljanski škof dr. Rožman, zastopnik bana dr. Stare, predsednik viš. dež. sodišča dr. Rogina, zastopnik občine dr. Zarnik, francoski konzul Neuville in belgijski konzul Dular. Kongres je s kratkim nagovorom otvoril škof dr. Rožman, nakar je bil izvoljen kongresni odbor, ki mu predseduje prof. dr. Ivan Grafenauer. Nato je povzel besedo papeški nuncij Pelegrinetti, ki je v lepem francoskem govoru poudarjal zasluge Slovanov za misijonsko in v obče katoliško idejo. Za njim je v imenu bana pozdravil zborovalce dr. Stare, nakar so še govorili v imenu rektorja univerze dr. Lukman, japonski zastopnik p. Ogihara, zastopnik občine dr. Zarnik, zastopnik mednarodnega instituta za misijonsko znanost v Münstru p. Kilger, poljski zastopnik gospod Kowalski, belgijski zastopnik gospod Charles, zastopnik Švice in Pax Romane prof. Rossel in končno zagrebški nadškof dr. Bauer, ki je v imenu jugoslovanskega episko-

pata pozdravil kongres, nakar je univ. prof. dr. Ehrlich zaključil otvoritveno zborovanje.

Spored kongresa:

Nedelja, dne 7. sept.
 7'00: Sv. Liturgija po vzh. obredu v frančiškanski cerkvi. (Prevz. škof Njrad.)
 8'00: Pontifikalna sv. maša v stolnici. (Njeg. Eksel. Hermenegild Pelegrinetti.) Pridiguje prevz. škof dr. Tomažič.
 9'30: Slavnostno zborovanje v hotelu Union. Misijonstvo in svetovni mir: dr. J. Leskovar; Misijonstvo in tisk: p. Gian Carlo Castagna, misijonar na Japonskem. Slovani in misijonstvo: p. W. Turowski.
 15'00: Za akademike in naobražene (v hotelu Union). Misijonsko gibanje med akademiki: prof. Charles S. J. Misijonstvo in univerze med pogani: p. dr. Thaurien. Misijonske dolžnosti našega izobraženstva: dr. Drago Čepulčić.
 16'00: Calderon: Skrivnost sv. maše v dramskem gledališču.
 18'00: Misijonska pridiga v stolnici. Govori Japonec, p. Ogihara S. J.
 20'00: Misijonska akademija v hotelu Union. (Prosvetna zveza.)

Ponedeljek, dne 8. sept.
 8'00: Pontifikalna sv. maša v stolnici. (Prevz. nadškof dr. Ante Bauer.)
 9'30: Slavnostno zborovanje v Unionu. Misijonski problem Vzh. Azije: prof. dr. J. Schmidlin. Stoletnica misijonarja škofa Barage: kan. dr. To-

V nepopisni bolesti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je odšel za vedno od nas najin ljubljenček in ponos, najin sinček edinček

LEOTEK

ter se podal med vrstnike krilatce.

Pri tej priliki izrekava najino veliko zahvalo gospodoma primarjema dr. Dragašu in dr. Minašu, katera sta storila vse, kar je bilo v njuni moči, da olajšata najinemu malemu Leotku strašno trpljenje.

Mr. Ph. Leo in Lidija Bahovec
 ter sestra Lea Bahovec.

397

maž Klinar. Zadnji papeži in misijonstvo: prof. dr. Hulenč. Razmah misijonstva v sedanosti: mgr. Andre Boucher.

Popoldne izlet za udeležence tujce na Bled. 15'00: Zborovanje učiteljev v Unionu.

16'00: Misijonska prireditev Marijinih družb na Rakovniku.

20'00: Calderon: Skrivnost sv. maše v dramskem gledališču. Oceanija v slikah, skiopt. predavanje: gđ. Alma Karlin. Hotel Union.

Torek, dne 9. septembra
 8'00: Slavnostno zborovanje v hotelu Union. Misijonski problem v Indiji: p. A. Vāth S. J. Vsesplošni značaj misijonski v krščanstvu: prof. dr. J. Steffes. Pomen misijonstva za civilizacijo: monsig. Ugo Pastini. Heroizem misijonarjev: M. Ed. de

ZNANSTVENA AKADEMIJA V UNIONU
 15'00: Otvoritev akademije: prof. dr. J. Schmidlin. Zgodovina misijonstva: p. Otto Maas O. S. Fr. Misijonstvo in veroslovje: prof. dr. A. Gahs.
 20'00: Japonska v slikah, skiopt. predavanje: p. Ogihara S. J. (Japonec.)

Sreda, dne 10. septembra
 8'00: Misijologija: prof. p. Charles S. J. Misijografija: p. Freitag S. V. D. Misijonstvo v Juž. Ameriki med Indijanci po I. 1568: p. Ant. Irala S. J. (Španec.) Misijonstvo in sv. pismo: prof. dr. A. Hamvas.
 15'00: Misijonsko pravo: prof. dr. Bierbaum. Krščanstvo in budizem: dr. Vilko Fajdiga.
 18'00: Slavnostni zaključek.
 20'00: Siam v slikah, skiopt. predavanje v Unionu: ing. Ferdo Lupša.

Gledališče

OPERA

Danes v nedeljo, dne 7. t. m. se poje velika opera nemškega klasika Wagnerja »Lohengrin« g. Marčecem v naslovni partiji. Elso poje prvič na našem odru odlična dramatična sopranistinja ga. I. Juranič. Dalje sodelujejo naši pevci: gg. Primožič, Betetto, Grba, ga. Thierry itd. Nastopi pomnožen operni zbor. Muzikalno vodstvo ima ravnatelj Polič.

DRAMA

Calderonova drama »Skrivnost sv. maše« se vprižori v ljubljanski drami danes popoldne ob 16. uri in v ponedeljek zvečer ob 20. uri. Drama se vprižori ob priliki, misijonskega kongresa, ki se vrši te dni v našem mestu. Veljajo znižane dramske cene. Predprodaja pri dnevni blagajni v operi in pred začetkom predstave v dramskem gledališču.

Zanimanje inozemstva za naš les

Šesti dan gozdarske in lovske razstave

Ljubljana, 6. septembra.

Včeraj so obiskali gozdarsko in lovske razstavo v Ljubljani francoski gostje, ki so bili na letovišču na Bledu. Večina njih je bila Parižanov. Zanimali so se zlasti za preproge in jih precej nakupili. Upravi velesejma so bili najavljeni danes tudi češkoslovaški in belgijski strokovnjaki, ki bodo dospeli te dni v Ljubljano in si ogledali lovske in gozdarske razstavo.

Danes je prišlo na razstavo izredno mnogo interesentov iz inozemstva za naš les. Na žalost na razstavi niso mogli zadovoljiti njihovim željam, ker je letos gozdarska razstava z lesom bolj slabo založena, pač pa so jih napotili k raznim večjim lesnim tvrdkam v Ljubljani.

Tekma harmonikarjev

Za tekmo harmonikarjev, ki bo jutri ob 8. ure naprej, vlada veliko zanimanje. Prijavilo se je že večje število tekmecev, kar je tembolj razveseljivo, saj je harmonika nekaj naš narodni instrument in si tuji našega človeka v narodni noši brez harmonike ne morejo predstavljati. Danes popoldne bo glavna izbirna tekma na prostoru sejmskega kina. Gostje ji bodo mogli prisostvovati za malenkostno vstopnino.

Zanimanje za industrijske izdelke

Oglašja se tudi vedno več kupcev za industrijske izdelke, zlasti za raznovrstne stroje, za pisalne stroje, pletilne stroje in vse izdelke gramofonije in radiofonije. Gramofonske trvdke so prodale skoro rekordno število najnovejših vpo-gljivih Homocord plošč. Kakor pri vsaki prireditvi na velesejmu, delajo tudi letos dobre kupčije prodajalci v zunanjih kotah z raznimi praktičnimi novostmi.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

se preseli v svojo novo palačo na vogalu Miklošičeve in Masarykove ceste — poleg glavnega kolodvora

V torek, 9. septembra 1930 prične poslovati v novih prostorih. Vhod z vogala po glav. stopn. v I. nadstropju

Franjo Pavlica, Olstykke, Dansko:

Posnemajmo odločnost danskega kmeta

Ko je pred nedavnim Nemčija povišala uvozno carino na dansko maslo, je danski kmet odgovoril z bojkotom nemškega blaga. Po deželi so se osnovali odbori, ki so morali bojkot dosledno izvajati. Ker je danski kmet popolnoma organiziran v združenih, lahko izvede vsak bojkot. Sklep danskih kmetovalcev so Nemci dobro razumeli in po pravilu: hočeš, nočeš, moraš, že popuščajo in dansko maslo bo pasiralo prusko mejo.

O priliki omenjenega bojkota sem se razgovarjal z nekim govorilcem kmetovalcem o nemški krizi. Možakar, ki veliko čita in pozna celo nekaj jugoslovanske zgodovine, pravi: »Križa je posledica prevlelike industrije, ki je nastala v vseh državah po vojni. Kedo pa naj vporabi toliko strojev, kot jih producirajo sedaj razne tovarne?« Glede Nemcev samih pa pravi, da bi jih mogla velika vojna vendar nekaj naučiti. V prvi vrsti bi se morali zavedati, da se na račun podjarmljenih in svoj čas premaganih narodov ne da več živeti. Danes so Nemci premagani, kot so bili svoji čas Danci in Francozi, in kot taki bi si morali urediti svoje gospodarsko življenje. Dalje bi se morali zavedati, da jih more rešiti še večje katastrofe samo dobro sosedstvo svobodnih narodov in ne blazne misli, da je treba popraviti »krivice«.

Oni, ki so zadali nemškemu narodu nesrečo, žive deloma doma med njimi, pa naj jim ti »krivice« popravijo! Prav dobro sem vedel, da govori svobodoljubno dansko srce, ki je od leta 1864. do 1920. objokovalo izgubljeno šlezviško.

Na vprašanje, zakaj je nemščina tako

malo poznana med Danci, se je kmet tako le odrezal: »Mi smo mali, komaj 3 in pol milijonski narod, pa nismo nikdar dopustili tujega gospodstva! Kot taki, smo se zavedali svojega jezika in danes sodite o naši kulturi! Naša kultura ne obstoja v tem, kako je treba pobijati in dušiti ljudi, ampak v ljubezni do človeštva! — Vse svoje znanje smo širili v prvi vrsti na polju kmetijstva in danes vidite, da žanjemo uspehe, katerih je deležen ves naš narod. Naš kmet pa ni ozkosrčen, to vam pričajo nešteti parki, spomeniki in muzeji v naših mestih.

Tako sodi član malega naroda o velikem, do nedavna mogočem sosedu. Mene pa, člana 13 milijonskega naroda, bi občila rdečica, ko bi danski kmet vedel o našem hlapcu Jernejcu, da bi vedel o opičarstvu, ki je iz Dunaja zajelo nad dve tretjini vsega naroda pod devizo: »Nemški gospodski narod!« In žal še danes kar mrgoli takih ljudi, ki podcenjujejo zmoglost naših mladih sil. Še danes prihajajo tako zvani »nedomestljivi strokovnjaki« v naše obrate po usluge naših hlapčevskih duš. In le pogledimo v naše obrate, kjer tisoče naših ljudi nemškutari na ljubo tuji gospodi!

Pri našem izvozu pa nismo nič na boljšem, vsako toliko se zljubi našim sosedom, da nas šikanirajo. Vse to se lahko pri nas dogaja, dokler se naš človek ne organizira, zlasti pa naš kmet, ki bi moral sam odločati, ne pa biti odvisen od raznih spekulativnih družb in osebnosti. Seveda se mora tudi prilagoditi duhu časa, da bo zmogel s svojim blagom konkurirati.

Dunajsko gospodarsko pismo

Prihodnjo nedeljo bo otvorjena 19. dunajska »Messe«. Ta četrtletje smo imeli v dvorani Trgovske zbornice novinarsko konferenco, na kateri smo slišali veliko zanimivih reči. Glavni ravnanj Müller nam je povedal, da letošnja gospodarska depresija ni ostala brez posledic za velesojem. Gospodarska kriza leta 1924. je bila za sojem brez vpliva. Letos pa jo občutijo.

Med razstavljalci so naslednje države: Nemčija, Češkoslovaška, Belgija, Brazilija, Danska, Anglija, Italija, Jugoslavija (lesni in železarski izdelki), Poljska, Romunija, Švedska, Združene države, Madžarska, Kina in Japan. — Prvič bo zastopana Indija s posebnim paviljonom, ki ga je priredila indijska vlada. O tej razstavi nam je govoril tiskovni šef indijske vlade B. D. Asli. Razstavili so sportno opremo, preproge, izdelke iz kokosa, usnjene izdelke, kože in kožuhe; ročna dela iz svile in preje krasno izdelane ogrinjalce, čipke, trakove; karakteristične rezbarije iz medenine in lesa velike vrednosti. Tropično plodovitost zemlje bodo kazale razne surovine. Vse kaže, da bo indijski paviljon velika privlačnost in zanimivost. Zgovorni Indijaneec nas je navdušil.

Grčija bo tudi prvič zastopana na velesojmu z bogato razstavo. Govoril nam je o njej simpatični grški poslanik in minister A. A. Sactouris. Govoril je francoski. Ta razstava pokaže vse v moderni Grški delujoče produktivne sile; izdelke cvetoče industrije preprog, ki je začela dosežati sijajne napredke po izgonu Grkov iz Male Azije in ki zmaguje izvoz v tujino. Zastopana bo umetna obrt in ročna dela v veliki izbiri. — Posebnost so torbice, vezanine, umetniški vezane ogrinjalce, keramični izdelki iz mesta Kicutarchia, ki so letos na olimpijskih igrah zbudili občudovanje tujcev vsega sveta. Med izdelki umetne obrti bodo zbuvali pozornost in občudovanje posebno izdelki iz meniške republike na gori Athos. Na posameznih rezbarijah delajo menihi čisto, do 15 let. In vsa ta čuda bomo videli na tej razstavi. Grška nam pokaže tudi svoje posebnosti deželnih izdelkov. Navdušeni smo bili za grška vina, pa nam ni nič dal na pokušnjo. Opozarjal nas je na paviljon, kjer se bo točila tista nebeška kapljica, ki so jo pili olimpijski bogovi. Ker smo neverni Tomaži, smo sklenili, da pojdemo že prvi dan pokušati. Ako ne bo vse tako, denar nazaj.

V Rotundi bo tudi velika posebna francoska razstava, ki nam jo je razložil Maurice Mosnier, ravnatelj stalne komisije za udeležbo na ino-

zemskih sejmi. Tu bo propagandni material za francoske železnice in tujski promet, sport, moda, knjige, umetna obrt, življenjske potrebe in francoska vina. Tudi ta nam je hvalil posebno vino, pa svojih trditvev ni dokazal v dejanju. Zato se novinarji in corpore prepričamo, ali nas ni nafarijal.

Ta velesojem se bo odlikoval z razstavo religiozne umetnosti današnje dobe. Med hruščem in truščem velesoja bo v tistem umetnem domu v imponujoči preglednosti predloženo novodobno delovanje na polju cerkvene umetnosti. Od kolosalne oltarne slike do kelih in mašne obleke in amulete bo tu vse v lepem razporedu, kar spada v posvečeno umetnost v poveljantje cerkve in verskih obredov. — Pod pokroviteljstvom kardinala Piffa so delali na tej razstavi vsi znani umetniki, mojstri prvega reda, kakor Heus, Andris, Jungwirth, Eibels, i. t. d.

Iz tega kratkega posnetka je razvidno, kako kolosalna bo ta razstava tudi letos. Posebno radio-razstava bo bogata. Naš Sliškovič bo imel poseben moderen paviljon za televizijo. Tam se bodo pošiljale slike pred očmi gledalcev. Doslej so mogli to gledati le posamezni izvojniki na njegovem stanovanju v Stiftgasse.

Dunajski sejem nam je najbližji in najlažje dostopen. Tu je veliko prilike za — učenje. Kdor ima kakršnokoli obrt, more tu videti, kako bi svoje podjetje povečal in razširil z novimi izdelki. Zato naj si naši ljudje to ogledajo v kolikor mogoče velikem številu. Mali izlet na Dunaj se bogato izplača. — Velesojem je na treh krajih: Rotunda, novi dvor in Mesepalast (bivše cesarske konjušnice). Ne pozabite v Rotundi na vzhodni del zunaj, kjer je še kakih 150 paviljonov. Posetite kmetijsko in gospodarsko razstavo! Tu boste videli čuda modernega obdelovanja in pridelovanja. Videli boste, kako sodeluje in dosega kolosalne uspehe: znanost v službi poljedelstva in živinorej. Oglejte si vse in nesite seboj v domovino!

A. G.

Jesenski velesojem v Pragi

V dneh od 7. do 14. septembra t. l. se bo vršil v Pragi jesenski velesojem. V tem času je Praga shajališče industrijalcev in trgovcev ter uvoznikov iz vseh delov sveta. Zastopniki več kot 35 držav se redovno shajajo na tem velesojmu, ki se vrši v palači, ki jo označujejo strokovnjaki kot najmodernejšo velesojmsko palačo celega sveta in na obeh sosednjih razstavnih prostorih v neposredni bližini. Velesojmska

palača je stavba iz betona in jekla in ima skupaj 9 nadstropij, ki so povsem oddani največjim industrijskim zavodom Češkoslovaške in inozemstva. Nekoliko tisoč razstavljalcev vseh strokovnih dejavnosti svoje proizvode poznate češkoslovaške industrije, katere je bila v zadnjih letih popolnoma znacionalizirana. Tako da proizvaja blago najboljše kakovosti za cene, katere konkurirajo proizvodom vseh znanih industrijskih držav. Svetovno znano je češko steklo, tekstilije, porcelan, jabolnsko blago, usnja, izdelki, papir, čevlji, kovinski predmeti, muzikalni instrumenti, avtomobili, motorji, industrijski in poljedelski stroji, prometna sredstva vseh vrst itd.

Pri neposrednem nakupovanju v Češkoslovaški kupite blago, ki se lahko in hitro proda. Izredno priliko k temu nudi jesenski velesojem, čigar obiskovalci imajo popust na vseh železničar in razne druge ugodnosti, tako da je obisk Prage ob priliki tega velesoja zvezan z minimalnimi stroški.

Zahteva po etiketiranih jabolkih

Vsak resničen poznavalec vina bo gotovo odklonil nakup vina v steklenicah, če mu je izvor nepoznan, to se pravi če steklenica ne nosi etikete z označko kvalitete in eventualno letnične produkcije. Razlike v kakovosti vin so ogromne, razlike med posameznimi vrstami jabolk pa niso nič manjše. Po okusu in zunanjosti se sadije ogromno razlikuje, to ve pri nas že vsak šolarček.

Povsem razumljivo je, da se je mednarodni vinarjski kongres, ki trenutno zaseda v Angliji, prav intenzivno bavil s predlogom ali ne bi kazalo jabolka ravno tako etiketirati, kakor to delamo pri vinu v steklenicah. S tem bi se gotovo že v kratkem razvil poznavanje dobrih vrst in veletrgovina s sadijem bi naenkrat dobila nov važen poklic »poskuševalcev jabolka«. Odmajali bi se kmalu priučili kupovati gotove znamke, ki bi jih najbolj zadovoljevale. Tudi kuharicam in gospodinjam bi bilo delo znatno olajšano ker bi lahko na trgu ali v trgovini zahtevali taka jabolka, ki jih vsakokrat potrebujejo. Bodisi, da so to jabolka za štrudel ali štruklje ali pa naj služijo kot namizno sadje itd. S tem bi dobili tudi pri jabolkih nomenklaturu in pospešili prepotrebno standardizacijo produkcije in sortimenta.

V ostalem jeokus pri različnih narodnih različen. Na vinarjskem kongresu so se posamezni delegati prepričali, da so rdečkasta jabolka povsod priljubljena, razen na Kitajskem. Rdeča jabolka pa je lahko različno pobarvano, nekatera imajo karminasto rdečilo, druga so žareča, tretja zopet izgledajo kot bi bila posuta z rdečim prahom in imajo nekako trpek okus. Pridelovalci jabolk stremijo za kupci, ki ne pokušajo vseh teh vrst povsem ravnodušno, temveč si želijo takih kupcev, ki na jeziku poznajo od kje blago prihaja. Radi tega so tudi stalihi kongresu zahtevali naj se jabolka etiketirajo ali vsaj zaznamujejo na način, ki je v zadnjem času običajen pri jajcih.

Gospodarske vesti

× **Avtohusna zveza Dunaj-Budimpešta.** V vprašanju vpostave stalne avtohusne zveze med Dunajem in Budimpešto bo padla odločitev 15. t. m. Tega dne bodo namreč zaključena dela na avtomobilski cesti Dunaj-Hegyeshalom končana in bo cesta otvorena prometu. Avstrijska vlada je baje že izdala prevozno koncesijo nekli dunajski trdnici, ki bo oskrbovala reden promet med Dunajem in avstrijsko-madžarsko mejo. Od meje pa do Budimpešte pa bo zvoz vpostavilo neko madžarsko podjetje. Avtobusi, ki bodo vozili po tej progi bodo opremljeni z okrepčevalnicami in bodo imeli prostora za 36 potnikov.

× **Zelo slabi uspehi sejma v Lipskem.** Na tekstilnem sejmu na Lipskem, ki se je zaključil v sredo ni prišlo do nikakih večjih zaključkov. P vsem so izostale kupčije veletrgovine, ki se je držala strogo rezervirano in kupila le toliko blaga, kolikor ga potrebuje za tekoče povpraševanje. Tudi ostale izložbe niso prinesle pričakovanih minimalnih uspehov. Povsod se opaža težka gospodarska depresija, ki pritiška na evropsko gospodarstvo.

× **Madžarska poljedelska kriza.** List »Magyar Ország« objavlja izjavo ministra poljedelstva Meyerja o poljedelski krizi. Minister Meyer pravi med drugim, da vlada proučuje razne zakonske načrte, ki naj preprečijo katastrofalen padec žitnih cen. Tak ukrep bi bila tudi minimalna cena 20 pengov. Končna rešitev poljedelskih težkih je odvisna od skorajšnjih rezultatov pogajanj, ki se vodijo o zaključitvi mednarodnega posojila.

× **Nova velika hipotekarna banka v Grčiji.** Pariška banka Banque de l'Union Parisienne namerava skupno z banko Banque d'Athènes osnovati v Atenah novo hipotekarno velčbanko pod imenom »Banque Hypothecaire Franco-Hellenique«. Uprava tega novega denarnega podjetja ostaja v francoskih rokah.

DOBAVE

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. septembra t. l. ponudbe glede dobave 6 kg dinamom žice, 200 metrov organtina; do 15. septembra t. l. glede dobave kemikalij; do 22. septembra t. l. pa glede dobave 1000 kg avtomatolija, 500 kg dinamom olja in 300 q žganega apna.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema ponudbe glede dobave 2.000 kg olja in 3000 kg masli; do 17. septembra t. l. pa glede dobave 2000 kg karbolineja.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 19. septembra t. l. ponudbe glede dobave spoj za vrtni stroj; do 22. septembra t. l. pa glede dobave 3000 kg mila.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 6. septembra 1930.

Devizna poročila.

Dunaj, 6. septembra. d. Berlin 168'5350, Amsterdam 284'95, Kopenhagen 189'40, Stockholm 190'20, Newyork 708, London 34'475, Budimpešta 124'0150, Bukarešta 4'2287, Varšava 79'38, Sofija 5'1312, Milan 37'05, Curih 137'33, Pariz 27'7950, Bruselj 98'75, Praga 21'0087, Beograd 12'54.

Curih, 6. septembra. Beograd 9.12718, Pariz 10'24, London 25'055, Newyork 515'45, Bruselj 71'93, Milan 26'99, Madrid 54'40, Amsterdam 207'50, Berlin 122'70, Dunaj 72'80, Stockholm 138'50, Oslo 137'925, Kopenhagen 140'95, Safija 3'73, Praga 15'29, Varšava 57'75, Atene 6'68, Carigrad 2'44, Bukarešta 3'075, Helsingfors 12'9525.

Vrednostni papirji

Dunaj, 6. septembra. d. Bankverein 17'18, Kreditni zavod 47'40, Dunav-Sava-Adria 12'50, Ruše 35'50, Trbovlje 49'10, Leykam 4.

Notacije naših posojil v inozemstvu

London, 6. septembra. 7% Blaire 86'5 do 87'25.

Newyork, 6. septembra. 8% Blaire 97—97'5, 7% Blaire 86'5—87'25, 7% Hipotekarna banka 84'75—85'5.

Žitna tržišča.

Budimpešta, 6. septembra. Tendence čvrsta. Promet: živahen. Pšenica: oktober 16'08—16'40, (16'28—16'30), marec: 17'58—17'90 (17'73—17'74), maj 18'08—18'38, 18'22—18'23), Rž: oktober 10'35—10'50 (10'31—10'35), marec 11'50—11'72 (11'51—11'52). Koruza: september 15'25—15'30 (15'35—15'45), maj 14'90—15 (14'95—14'97).

Radio

LJUBLJANA, nedelja, 7. septembra: 9'30 Prenos cerkvene glasbe, 10'00 Versko predavanje, 10'20 Ing. Jože Skubic: O sadržaju, 11'00 Promenadni koncert Krekovega prosv. društva na Jesenicah (prenos), 15'00 Plošče, 15'30 Ing. Lupša: O kitajski kulturi, 16'00 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski, 16'30 Plošče, 17'00 Pevski kvartet iz Krške vasi, 20'00 Misijonska akademija — prenos iz Uniona, 22'00 Casovna napoved in poročila, 22'15 Prenos z Bleda (Erich Herse), 23'00 Napoved programa za naslednji dan.

LJUBLJANA, ponedeljek, 8. septembra: 11'00 Koncert radio orkestra Translateur, 15'00 Ing. Lupša: Na razvalinah antičnega buddhiškega mesta Sri Sukhodnay v Siamu, 15'30 Plošče, 16'00 Iz Murnikovih humorističnih spisov, 16'30 Napoleonov samovar, veseloigra (Ljudski oder), 17'00 Valčkova ura, izvaja radio orkester, 20'00 Rezervirano za internacionalen prenos, 22'00 Casovna napoved in poročila, 22'15 Koncert radio orkestra.

ZAGREB, nedelja, 7. septembra: 11'30 Dopoldanski koncert ork., 12'00 Opoldansko zvonjenje, 12'05 Nadaljevanje koncerta, 12'30 Nasveti za kuhinjo, 16'30 Rezervirano za sportno reportažo, 19'30 Prenos pritkavanja iz farne cerkve v Somboru, 19'45 Kulturne in društvene vesti, 20'00 Uvod k prenosu, 21'10 Prenos z Dunaja: »Der Obersteiger«, opereta v 3 dej., kp. K. Zeller, nato dnevne vesti in vreme.

ZAGREB, ponedeljek, 8. septembra: 12'20 Nasveti za kuhinjo, 12'30 Plošče, 13'30 Dnevne vesti, 16'00 Rezervirano za sportno reportažo, 20'00 Književna ura, 20'15 Kulturne in društvene vesti, 20'25 Uvod k prenosu, 20'30 Internacionalni koncert, 22'30 Dnevne vesti in vreme, 22'40 Sprehod po tujih postajah.

BEograd, nedelja, 7. septembra: 10'00 Prenos pravoslavne službe božje iz Zemuna, 12'30 Opoldanski koncert radio orkestra, 13'30 Dnevne vesti, 16'00 Popoldanski koncert balalajka orkestra, 17'05 Predavanje za poljedelce, 17'30 Pevski koncert g. E. Lillega: Slovenske pesmi, 19'30 Humoristični dialogi, 20'10 Prenos z Dunaja: »Der Obersteiger«, opereta v 3 dej., kp. K. Zeller; — med odmorom ca. 21'30 čas in dnevne vesti; nato koncert narodnih melodij.

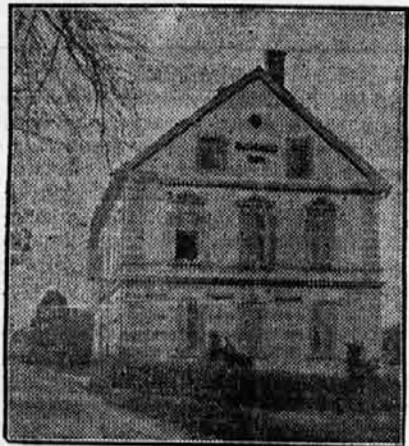
BEograd, ponedeljek, 8. septembra: 10'00 Prenos katoliške službe božje, 12'30 Opoldanski koncert radio orkestra, 13'30 Dnevne vesti, 17'05 Koncert na dveh citrah, 19'30 G. Marle predava o karikaturah, 20'00 Koncert klasične glasbe za dve violini, 21'00 Pevski koncert jugoslovanskih pesmi, 21'30 Čas in dnevne vesti, 21'45 Večerni koncert radio kvarteta, 22'45 Narodne pesmi na pihala.

**Poslužujte se za oglašanje
»Jugoslovana« !**

Dvajsetletnica veličastne narodne manifestacije v St. Ilju v Slov. goricah

Maribor, 6. septembra.

Eno izmed glavnih stremiljenj vsega nemškega naroda, posebno avstrijskega dela, je bila pred svetovno vojno želja, doseči preko iztrebljenega in polujčenega slovenskega ljudstva stik s severno Adrijo.

»Slovenski dom«

Trdnjava obmejnih Slovencev v težkih časih od leta 1910. do leta 1918.

Nemci so tedaj napeli vse sile, da bi si nacionalno osvojili vso Koroško in Štajersko, kajti vedeli so predobro, da bi potem padli tudi Kranjska in Primorska. Najvažnejša točka za njihovo prodiranje proti jugu je bila v prvi elapi brez dvoma popolna obkrožitev Maribora. Hoteli so potujčiti slovensko ozemlje med Muro in Dravo in polisniti narodno mejo na Dravsko polje, odnosno na grebene Pohorja. Nekdaj slovenski kraji ob južni železnici, Ernovž, Špilje itd. so se že vdali, napoli jim je bil tedaj le še St. Ilj v Slovenskih goricah.

Da bi potujčili to trdno slovensko obmejno vas in se potem nemoteno strnili s svojo mariborsko kolonijo, so v času med letom 1890 in 1910 ter 1914 mobilizirali vsa svoja bojna društva: »Südmark«, »Schulverein«, »Gustav-Adolfverein«, »Heimstatt«

Franjo Žebot,

novinar in bivši narodni poslanec.

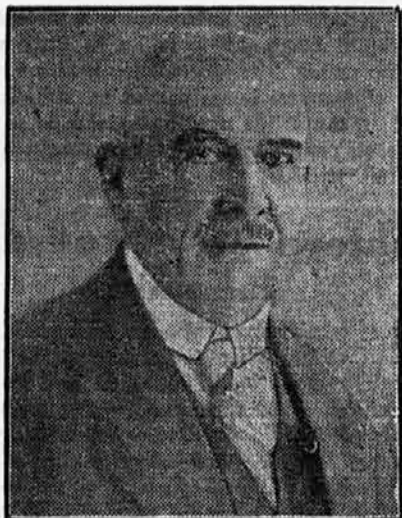
ltd. Ta, kakor tudi ostala avstrijska in nemška društva, so vrgla za tedanje dobo ogromno svoto 2.000.000 kron samo za nakup slovenskih posestev v St. Ilju in v okolici. Za ta posestva so plačali vsako ceno; niti en sam Slovenec ni mogel v tem ozemlju kupiti posestva na dražbi. Na ta tako kupljena posestva so Nemci naselili svoje ljudi, protestante iz Nemčije, ker jim avstrijski katoliški Nemci niso bili dovolj zanesljivi. Samo v občinah St. Ilj, Cirknica, Vrliče in Svečina so na ta način naselili preko 100 švabskih protestantskih družin, ki so vse bile zelo številne.

Za te naseljence in za potujčenje slovenske dece so v St. Ilju zgradili šulferajnsko šolo in pričeli izvajati najhujši prilisk. Posebno so pritisnili na viničarje, službe pri nemških gospodarjih in jih prisilili, da so poslali svoje otroke v to šolo. Otroci so se branili, jokali so in doslikrat pobegnili. Le redki so bili izdajalci. Da je bila šola vsaj za silo polna, so morali naročiti nemške otroke iz Pesnice, Špilja in Strassa. Na slovenske starše pa so pritisnili tudi glavarstvo, orožništvo, davkarja, sodnija, mariborska Mestna hranilnica itd. Toda organizacija Slovencev v St. Ilju je bila izvrstna. Kljub nemški kolonizaciji je vsako ljudsko štetje pokazalo napredovanje Slovencev, v prvi vrsti zaradi tega, ker so proti naseljevanju tujcev nastopili tudi vsi pošteni domači Nemci in so se nekateri, kakor n. pr. Lentz, Stanni, Hammer, Hirschmann itd. vpisali celo za Slovence.

Da bi čim uspešnejše odbili nemški napad, so šentiljski Slovenci ustanovili leta 1895. Kmetijsko bralno društvo in kmalu

na to l. 1899. Hranilnico in posojilnico, ki je rešila existenco mnogim obmejnim Slovincem. Med ustanovitelji so bili tedanji župnik Matija Kelemina, štric našega vseučiliškega profesorja dr. Kelemine, nadučitelj Karel Sorko, Franjo Thaler in drugi. Mirovali pa tudi niso Nemci. Z darovi iz Nemčije so zgradili pri vhodu v vas svoj društveni dom »Südmarkhof« z gostilno, posojilnico itd. Tu je potem bila kovačnica vseh naklepov in akcij proti Slovincem, katere so tudi vabili v gosilno, posebno odvišne viničarje, jim dajali za pijačo in jih tudi na ta način skušali oslabiniti in demoralizirati. V sosednji, narodnozavedni občini Ceršak, so ustanovili novo nemško šolo, ki pa je propadla, ker je ni posečal niti en slovenski otrok.

Proti naseljevanju protestantskih Nemcev so se kmalu združili vsi domačini, tudi Nemci, v enolno fronto in tako niso vsi

Franjo Thaler,

prvi slovenski župan v St. Ilju in znani narodni delavec.

milijoni, ki so jih bojna društva sipala v te kraje, nič zalegli. Pri občinskih volitvah leta 1906. je slovenska stranka dosegla v prvem volilnem razredu en glas večine in po 20 letih je dobil St. Ilj zopet slovenskega župana, g. Frana Thalerja. To je bila zmaga, ki je radostno odjeknila vzdolž vse narodne meje in naši stvari silno koristila. Pri volitvah l. 1910. je zopet žreb odločil za slovenskega župana. Tik ob začetku svetovne vojne pa so Slovenci z reklamacijami srečno zavlekli nove volitve, tako da St. Ilj sploh ni več dobil nemškega župana.

Ko so Nemci postavili »Südmarkhof« in svojo šolo, so začeli kupovati tudi gostilne, da bi Slovincem onemogočili zbiranje, zborovanja in veselice. In tedaj se je porodila prva misel gradnje Slovenskega doma v St. Ilju. Meseca maja l. 1908. je sklical takratni voditelj slovenske obmejne mladine, poznejši narodni poslanec Franjo Žebot, seslanek rodoljubov iz St. Ilja, okolice in iz Maribora ter predložil načrt za realizacijo tega zamisleka. Iz Maribora so se sestanka udeležili gg. dr. Rosina, dr. Medved in drugi. Pripravljalni odbor, ki se je takrat izvolil, je v letih 1908–1910 zbral toliko denarnih prispevkov iz vseh slovenskih pokrajin, da je bila zgradba doma v začetku leta 1910. zagotovljena. Slovenski mecen g. Ivan Bauman je pod ugodnimi pogoji odstopil zemljišče tik ob cesti, oddaljeno samo 100 metrov od »Südmarkhofa« in nemške šole.

Dom je rasel naglo. Mladenci in mladenke ter tudi odrasli so s kulukom in vožnjko prispevali in pokrili ono, kar je manjkalo. Denarni prispevki so se zbirali pri pristaših vseh strank in struj, osobito požrtvovalni so pa bili pri tem delu visokošolci in srednješolci ter kmečki mladenci in dekleta širom Slovenije. Otvoritev in slogslovenje doma, ki je na predlog župana Thalerja dobil ime »Slovenski dom«, je bila na praznik 8. septembra l. 1910. Bil je krasen jesenski dan. Od vseh strani so prihajale tedaj množice Slovencev in Slovenk v St. Ilj. Iz Ljubljane je prišel poseben vlak. Dospeli so pevski zbori, godbe, odbori, visokošolci iz Dunaja in Gradca itd. Vse slovenske hiše so bile v narodnih zastavah, vsako drevo je bilo okrašeno. V St. Ilju so se skralka zbrali 8. septembra l. 1910. vsi slovenski voditelji in odličnjaki. Prišli so vsi državni in deželni poslanci vseh strank in tako dokumentirali slovensko edinost in solidarnost. V sprevedu, ki se je razvil, je bilo preko 8000 ljudi.

Nemce je ogromna slovenska manifestacija na skrajni meji strahovito razburila.

Zbotali so iz vseh vetrov skupaj krog 500 svojih ljudi, največ visokošolcev iz Dunaja in Gradca, ki so imeli namen Slovence napasti in prireditve preperečiti, kar se jim spričo ogromne slovenske množice in discipline seveda ni posrečilo. Ostala

E. Vračko,

župnik in duhovni svetnik v St. Ilju, ki je bil vsled svojega narodnega dela med vojno interniran.

ti so morali v »Südmarkhofu«, kjer so prepevali svoje pesmi in zmerjali izza vrat in oken Slovence. Vlada je poslala v St. Ilj 100 orožnikov, ki so postopali zelo objektivno. Da so jo posamezni nemški huj-skači kljub temu izkupili, je razumljivo. Prireditve je potekla sijajno in njen vpliv na obmejno slovensko prebivalstvo je bil za poznejši razvoj neprecenljive važnosti.

Po 20. letih, ki so tudi St. Ilju prinesla svobodo, se bodo v ponedeljek 8. t. m. zopet zbrali tisoči rodoljubov v tej obmejni trdnjavi, da okrepijo naše borce na obronkih lepih Slovenskih goric nad sinjo našo Muro.

Sport

Mednarodni meeling ASK Primorja.

V soboto se je pričel mednarodni lahkoatletski meeling ASK Primorja. Meetinga so se udeležili poleg prireditelja: Waf (Dunaj), MAFC (Budimpešta), Gak (Gradec), Kac (Celovec), BSK, Hašk, Concordia, Marathon in Ilirija.

Meeting sam je dokaj slabo organiziran. Radi čakanja nekaterih zunanjih atletov se je program spremenil, kar je bilo v kvar brezhibnemu poteku. Izvršilo se je vsega skupaj komaj 7 točk, za kar se je rabilo 3 ure! Tako zavladačanje nikakor ni v korist prireditve, ker postanejo tako atleti, kot tudi publika nestrpni.

V splošnem so doseženi rezultati slabi in ne dosegajo višine mednarodnega meelinga. Edino izjemo tvori met krogla. Tekališče je premehko, posebno ovinek proti severu.

Za nedeljo bo treba vsekakor hitrejšega tempa. 100 m: 1. predtek: 1. Hürtl (Kac), 2. Schreiber (Hašk), 3. Haderer (Kac) vsi 11'7 — razlika na cilju je bila le za par cm.

2. predtek: 1. Mioković (BSK) brez časa, 2. Skok (Prim.) 11'4, 3. Golob (Kac) 11'9. Favorit za finale je Mioković, ako ne bo startal tudi Szabo (Mafce), ki je dospel prepozno iz Budimpešte.

Met krogla: 1. dr. Narančič (Conc.) 13'90 m, 2. Janausch (Waf.) 13'55 m, 3. Novaković (BSK) 11'85, 4. Stepišnik II. (Ilir.) 11'13, 5. Jeglič (I) 11'02. — Dr. Narančič je sigurno zmagal in je imel skoro vse mete enake. Senzacija je vzbudil šibki in mali Novaković, ki ima pa sijajno tehniko.

Tek 1500 m: Na startu je 7 tekačev. Vodstvo prevzame takoj favorit Puگل (Gak), katerega tesno sledi Leban (Kac). Ta dva kmalu povečata razmah med ostalimi. Puگل sigurno zmaga v času 4:22'4 pred Lebanom 4:22'8, 3. Sussiti H. (Kac) 4:36'4 se je plasiral šele po ostri borbi z Blatinikom. Nato sledi Fijan (Kac), Majhenič (I) in Vukovič (Kac).

Met krogla: 1. Kryza (Kac) 49'36 m nov koroški rekord, 2. Petkovšek (Pr.) 46'85 m. Metala sta samo ta dva.

Skok ob palici: 1. Gašperšič (P) 3 m. 2. Plavšič (BSK) 2'90 m, 3. Tomšič (P) 2'80 — skakali samo trije. Razočaral je Plavšič. Gašperšič je preskočil 3'15, pa je podrl z roko.

200 m: 1. predtek: 1. Haderer (Kac) 24'2, 2. Šik (BSK) 24'4, 3. Novaković (BSK) 24'6, Haderer je zmagal z lahkoto.

2. predtek: 1. Skok (P) 23'5, 2. Hürtl (Kac) 24, 3. Ferencšak (Marat.) 25. Čas Skoka je za naše razmere prav dober.

400 m: 1. predtek: 1. Schreiber (Hašk) 54'3, 2. Šik (BSK) 58, 3. Putinja (P). — 2. predtek: 1. Hürtl (Kac) 56'3, 2. Haderer (Kac) 57'1, 3. Tručelj (P). Predteka sta bila nepotrebna in bi se lahko takoj vršil finale, za katerega se je plasirala prva dvojica vsakega predteka. V finalu bo najbrže startal tudi Szabo.

Vršiti bi se morala še troskok in štafeta, kar pa je bilo radi mraka preloženo na nedeljo.

Danes se prične meeling ob pol 15.

Današnje plavalne tekme na Mariborskem otoku.

Današnje plavalne tekme za prvenstvo Maribora se vrše dopoldan in popoldan. Dopoldne pričnejo ob 10. uri in se nadaljujejo popoldan ob 14. uri.

Dopoldanski program: 1. Juniori 50 m prosto, 2. Seniori 100 m hrbtno, 3. Dame 100 m prsno, 4. Juniori 50 m hrbtno, 5. Seniori 100 m prsno, 6. Dame 50 m hrbtno, 7. Juniori 3x50 m štafeta mešana, 8. Skoki z deske.

Popoldanski program: 1. Seniori 100 m prosto, 2. Juniori 100 m prsno, 3. Dame 3x50 m

Franjo Marušič.

Ferdo Bidovec.

Zvonimir Miloš.

mešana štafeta, 4. Juniori 100 m prosto, 5. Seniori 3x100 m mešana štafeta, 6. Seniori 200 m prsno, 7. Dame 50 m prosto, 8. Skoki s stolpa.

VSV (Beljak) : Ilirija.

Na praznik 8. t. m. ob 17. odigra SK Ilirija nogometno tekmo s Villacher Sportvereinom, sedaj najmočnejšim moštvom sosednjega koroškega nogometnega saveza. V jesenski sezoni bo to prva tekma našega prvaka na lastnem terenu in tudi prva, ki jo bo odigral v kompletni sestavi, v kateri bo odigral prihodnje tekme za savezni pokal in za podsavezno prvenstvo. So-dež po vodilni poziciji Sportvereina med koroškimi klubi, je dosegel ta v poslednjem času pod vodstvom dunajskega trenerja odlično formo, tako da bo nudil Iliriji oster odpor.

Z ozirom na začetek sezone je določil odbor SK Ilirije za to tekmo znižano vstopnino.

I. S. S. K. Maribor v Zagrebu.

Zagrebaški HSK Gradjanski je povabil za dne 7. in 8. t. m. »Maribor« v Zagreb za odigranje dveh tekem. Ker pa »Maribor« igra danes v Ljubljani proti »Primorju«, bo odigral najbrže samo eno tekmo in to jutri 8. septembra.

SK Železničar v Celju.

Mariborski »Železničar« gostuje danes v Celju proti tamkajšnjemu SK Atletik.

I. S. S. K. Maribor jun. : SK Rapid jun. Danes ob 10. uri se odigra na Rapidovem igrišču prijateljska tekma mladim Maribora in Rapida.

Izjava.

Z ozirom na novice z dne 3. in 4. t. m. v »Jugoslovanu« o gostovanju ASK Primorja v Litiji potrjujemo, da ASK Primorje res ni gostovalo v Litiji in izjavljamo, da smo se mi SK Litiji najavili kot »Klub savskih kopalcev« in da niti eden naših igralcev ni več aktiven član nogometne sekcije ASK Primorja. Kako je prišlo ime »Primorje« na lepake v Litiji (ime je bilo v oklepaju) in kdo je pisec dotične novice o gostovanju ASK Primorja je nam popolnoma neznan.

Savski kopalec-košarist

Starý Karadjordjev konak in Karadjordjeva zadužbina

Izkopavanje grobnice Voditelja Karadjordja

Preteklo nedeljo 31. avg. t. l. so bile izvršene zadnje priprave za prenos posmrtnih ostankov Voditelja Karadjordja iz grobnice v topolski cerkvi v grobnico Kralja Petra Velikega na Oplencu.

V prisotnosti prvega adjutanta Vj. Vel. kralja in drugih dostojanstvenikov so po službi božji odkopali grob in z največjo pobožnostjo zložili vse dele okostja v našaš zato pripravljeno krsto. Dvorni prota je imel nato kratek govor. Po govoru je polil kosti z vinom, nakar so krsto zaprli s pokrovom, ki nosi stari srbski grb iz dobe Voditelja Karadjordja (1762 do 1817). Krsto so položili na sarkofag sredi cerkve in jo ovili z jugoslovansko trobojnico.

V krsto so dali v kovinski cevi izpisek o poteku izkopavanja te vsebine:

»31. avg. 1930. Mi podpisani smo po nalogu Nj. Vel. kralja Aleksandra I. odprli grobnico v Topolski cerkvi, v kateri je do sedaj počival voditelj srbskega naroda Jurij Petrović. Zbrali smo njegove posmrtni ostanke, jih pazljivo zložili v pripravljeno krsto, ki se mora prenesti v cerkev kralja Petra Velikega na Oplencu, kjer ga bodo položili pod marmorni sarkofag, kjer bo večno počival.«

Krsta s posmrtnimi ostanki Voditelja Karadjordja bo ostala v Topolski cerkvi do 8. septembra. Takrat bo posvečena cerkev na Oplencu in bodo obenem prenešene vanjo zastave naših polkov.

Tako bo hranil Oplenec spomin na preteklost in vanj se bodo hodili opajat z resničnim rodljubljem mladi jugoslovanski rodovi.

Posvetitev kraljeve grobnice I. 1912

V cerkvi sv. Jurija v Topoli na Oplencu je bila 23. sept. 1912. posvečena grobnica kralja Petra Velikega. Slavnosti so prisostvovali tedanji prestolonaslednik Aleksander, Nj. prevz. metropolit Dimitrij in ogromna množica ljudstva.

Po svečani službi božji je imel govor metropolit Dimitrij, nakar je sledila izročitev ključev grobnice kralju Petru Velikemu, ki je ob tej priliki govoril:

»Medtem, ko sprejemam iz vaših rok ključke moje cerkve, me sili dolžnost, da izrečem svojo toplo zahvalo vsem, ki ste pripomogli k njeni zgraditvi. Poleg tega mi je zelo ljubo, izraziti svoje veliko zadovoljstvo nad tako krasno grobnico.

Veliko nade sem polagal nanjo in ta se

mi je izpolnila. Še enkrat najlepša hvala vsem, od skromnega delavca, pa do arhitekta in odbornikov.«

S tem je bila končana posvetitev kraljeve grobnice.

Opoldne je bil slavnosten obed, pri katerem je napisil kralj Peter gostom s sledečo zdravico:

»Bratje! Obljuba, s katero sem se pred desetimi leti vrnil v domovino, se je danes izpolnila. Obdan od prijateljev, zvestih pomagačev, sredi vernega naroda, se danes z božjo milostjo poklanjam sencam svojih dragih pokojnikov, ki bodo od sedaj počivali pod obokom tega hrama, vsi skupaj okoli očeta Karadjordja.

Ob koncu svojega življenja prepuščam to ustanovo svojim otrokom in svojemu narodu. Moji potomci naj se nerazdružno krepijo z vero v Boga in naj v tej veri pridobijo moči za nove napore...

Posvetitev te cerkve se je izvršila v težkih časih, toda od tega bo na naši zemlji en hram več, iz katerega se bodo vzdigovale molitve za pravično stvar.

Napijam to čašo, proseč Boga, za pokoj duš mojih prednikov in v srečo vsakega brata.«

Sledile so še druge napitnice, nakar si je Nj. Vel. kralj ogledal z vsemi prisotnimi zgodovinski Oplenec in se nato vrnil v Beograd.

Zgodovina naših zastav

Prvi začetki borbe za osvobodjenje segajo v prve dni meseca februarja 1804. leta, takoj po smrti vojvode Alekseja Nenadovića in Ilije Birčanina. Župnik Matej opisuje v svojih spominih ta dogodek tako-le:

»...Jaz in stric Jakob nisva imela dolgo časa za premišljanje. Od tistega trenutka, ko sva ubežala v gozd, sva bila pripravljena bojevati se s Turki... Med tem pa je prišla novica, da je prišel Črni Jurij s svojo četo in zažgal turški han v Orašcu, začel s Turki prepri in da pobija vse Turke, kjer koga najde. Ko je to zvedel valjevski načelnik Poreč-Alija, je takoj šel na Ub, zbral Turke Ubance in jih z ženami in otroci vred preselil v Valjevo.

»Gledam ognje«, piše župnik, »in vem, da Turki bežijo. Šel sem v Kotešico k našemu botru, županu Savi Savkoviću, katerega dobim z nekaj kmeti na hribu, odkoder je tudi on gledal ognje. Vprašam Savo: »Kaj naj zdaj naredimo?« On pa odgovori: »Kaj čemo bote župnik? Kar je bilo to ostanje. Naše žene in otroke moramo spraviti za hrib, a mi puške v roke, pa hajd na hrib. Potem, pa kakor bo Bog dal!« — Bog pomagaj, si mislim, če ta starček tako govori, ki zna kako se vojuje, bo že prav.

Takoj še od tam, sem poslal Živana iz Kute-

šice v Suvodanje s pismom k Miliću Kediću, naj zbere čete, da potolčemo Poreč-Alijo v Valjevu. Prav tako sem pisal tudi knezu Nikoli Grbiću. (Pozabil sem povedati, da so Turki Valjevčani, takoj ko so zvedeli za prihod kneza, preselili svoje žene in otroke v Soko in Užice.)

Vrnem se domov in pošljem poročila v vse bližnje vasi, naj takoj pridejo s puškami na Brankovski vrh. Nato zapovem naj se prinese iz brankovske cerkve zastava, ki je bila tkana iz belega, rudečega in modrega muselina s tremi križi. Ta zastava je bila potem vedno v naši sredi. To se je zgodilo 15. februarja 1804. leta.

Tako nam je zapustil župnik Matej spomin na prvo bojevanje pod zastavo, ko še ni bilo organizirane vojske.

Pozneje je Karadjordje organiziral vojsko z ljudmi, ki so bili kot prostovoljci v avstrijski vojski za časa turško-avstrijske vojne (1788 do 1790). Od takrat naprej so morali vojaki prisegati zvestobo vrhovnemu poveljniku in domovini. Vsaka kneževina, skoro gotovo tudi vsak bataljon, je imel svojo zastavo, te so se v začetku upora razlikovale. Nekatere so vzeli iz cerkva, druge so v naglici napravili, po denarnih sredstvih dotičnega kneza.

Karadjordjeva zastava iz leta 1804. je bila po-

lovico bela, polovico zelena. Janko Katić je imel zelo dragoceno zastavo iz zelene in rdeče tkanine s kopjem na vrhu. Imela je vrti sliko sv. Nikolaja in nadangela Mihaela.

Ko je bila vojska že bolj urejena, so poklonili mnogim vojvodam zastave, ki so jih dobili iz Rusije. Te zastave so bile na eni strani iz rdeče svile in z grbom Srbije in Trivalije. Nad vsakim grbom je bila glava v šlemu s krono, a nad obema grb Rame. Zgoraj je bila carska krona, a spodaj razni vojaški znaki. Spodaj je bil ruski napis, ki je izražal željo za svobodo in ujedinjenje. Na drugi strani je bila bela svila in na njej dvoglavi črni orol z zlatima kronama na glavi in z rdečim kljunom in kremplji. Nad glavama zlata krona s križem. V sredi sv. Jurij na konju, a pod njim sv. Andrej. Spodaj je bil ruski napis: »Ta ruski orol naj varje Srbijo. Milostno naj pomaga, da postane s svojo hrabrostjo velika in mogočna. Brani naj srbski narod vsakega napada in naj nad njim zavlada svoboda, da bo postala Srbija preosnovana in nova.«

Te zastave, katerih slike prinašamo, so odnesli Avstrijci ob svojem odhodu iz Srbije po okupaciji. Našla jih je naša komisija leta 1921. na Dunaju in jih prenesla v Beograd.

Formacija jugoslovanske vojske pri nas

Srbske čete ustavile italijansko prodiranje proti Ljubljani

Dne 28. oktobra 1918 se je v Zagrebu sestal častniški zbor 25. domobranskega pešpolka, ki mu je poveljeval polkovnik Kučak. Po kratkem posvetovanju je bil sklican ves polk na dvorišče vojašnice, častniki so se postavili v polku v vrste in podpolkovnik je po kratkem nagovoru zaprisegel ves polk za Narodno Vjeće. Godba je zaigrala narodno himno in ves polk je navdušeno pozdravljaval novo jugoslovansko državo. Moštvo in častniki so sneli čepice, odstranili rozete in jih nadomestili s srbsko-hrvatsko-slovensko trobojnico.

Tistega dne popoldne sta prišla k Narodnemu Vjeću vojaški zapovednik Zagreba pehotni general Sujarić in poveljnik domobranstva Miha-ljević. Vso oboroženo silo v Hrvatski in Slavoniji, zlasti v Zagrebu, sta postavila pod poveljništvo Narodnega Vjeća.

Tako je nastala na jugoslovanskem ozemlju bivše Avstrije prva jugoslovanska vojaška formacija.

Tri dni nato je Narodni svet v Ljubljani pozval slovanske častnike in vojake, da se zaradi ureditve v narodno armado nemudoma zglastijo v ljubljanskem Mestnem domu. Prav tako je župan dr. Ivan Tavčar pozval vse moške od 17. leta naprej, naj prostovoljno stopijo v narodno obrano.

Se tistega dne je narodno Vjeće v Zagrebu imenovalo slovensko vladno, katere predsednik je bil Josip Pogačnik, komisar za narodno obrambo pa dr. Lovro Pogačnik. Štacijsko poveljništvo v Ljubljani je takrat prevzel polkovnik Pour.

V šentpeterski vojašnici v Ljubljani so se začeli zbirati naši prvi častniki in vojaki. Vojaštvo je dobilo posebne legitimacije, častniki, ki so stanovali izven Ljubljane, so morali pri poveljništvu prijaviti svoja bivališča.

Narodne straže so dobile ukaz, da s pomočjo orožništva aretirajo vse dezertarje in jih uvrste v svoje rede.

Medtem je začela srbska vojska prodirati preko Save. Dne 4. novembra popoldne je vkorakal v Mitrovico prvi oddelek srbske vojske. Naslednje dni so štiri srbske divizije prekoračile Savo in se bližale Zagrebu. V noči od 5. do 6. novembra pa se je pripeljalo iz Salzburga v Ljubljano nenadoma 513 srbskih častnikov, med njimi tudi kapetan Švabić, in 120 mož. Postavili so se takoj v službo Narodne obrane.

Med Narodnim Vjećem in srbsko vlado so bile naslednji teden vzpostavljene tesne vezi. Nj. Vel. kralj je tedaj kot regent slovesno obljubil, da je Srbija, ki se čuti združeno s Hrvatsko in Slovenijo, pripravljena storiti, da se čim prej obnove v naših krajih normalne razmere

in da bodo srbske čete popolnoma na razpolago Narodnemu Vjeću v Zagrebu. Narodno Vjeće samo pa je razglasilo mobilizacijo pet najmlajših letnikov v aktivno službovanje.

Dne 14. novembra se je pripeljal v Zagreb prvi transport srbskih čet s fronte. V mesto je tedaj vkorakal prvi bataljon redne srbske vojske. Vodil ga je major Maksimović. Ta oddelek srbske vojske pa je še isti dan nadaljeval svojo pot na Reko, kjer se je tiste dni nastanilo vrhovno poveljništvo srbske in ententne vojske na Balkanu.

Medtem je tega dne narodna vlada v Ljubljani izdala razglas, s katerim je razpustila narodno stražo, ki je dovršila svojo nalogo, da namreč prepreči anarhijo.

Ob tistem času pa je prodirala italijanska armada, ki je bila zasedla Trst in Gorico mimo Postojne in z njo se je pojavljala nova nevarnost. Koncem prve polovice novembra je srbsko vrhovno poveljstvo v Beogradu odredilo, da se pošlje na Slovensko, zlasti v Ljubljano jugoslovanska legija. Ta legija je štela 20.000 mož in je imela predvsem nalogo, da zasede severne meje naše nastajajoče države in da brani ugoslovanske interese proti Italijanom. Eden izmed polkov te legije je bil določen za Zagreb, ostali pa za jugoslovansko severozapadno mejo. Kakor v Ljubljani, tako je dobil tudi na Reki poveljnik srbskih čet takoj nato ukaz, da za brani Italijanom dohod v mesto.

Italijani so bili medtem prodrli do Vrhnike. Srbske čete, ki so se tedaj postavile v bran italijanskemu prodiranju, je vodil takratni kapetan Švabić. Kapetan Švabić se je tiste dni odpeljal v Logatec na italijansko vojno poveljništvo in v imenu ententne vojske nastopil proti nadaljnjemu prodiranju italijanske vojske na slovensko ozemlje ter zagrozil, da bo s silo ustavil vsako prodiranje. Italijansko poveljstvo je nato zares odpoklicalo italijanske čete iz Vrhnike in iz Borovnice. Švabićeva zaslug je bila, da se je italijanska vojska umaknila do demarkacijske črte med Verdrom in Logatecem.

Miloš Obilićevo geslo:

Najvišja svetinja je čast; največja dobrina svoboda; najvišja dolžnost koristiti očetnjavi. Najlepša vrlina je zvestoba očetnjavi in častni besedi. Ves narod in vsak človek, če ni zmožen, da v zaščiti svoje časti in svobode, žrtvuje vse, pa tudi življenje, ni vreden, da živi.

Med Srbi za časa svetovne vojne

S krvoju junakov poškopljene in slavo ovenčane srbske zastave bodo danes za-menjane za nove, jugoslovanske. Slavno preteklost odpira vrata bodočnosti. Ob tej priliki se spominjamo s pobožnim čuvstvom tistih težkih dni, ko se je mala Srbija borila z nadčloveško hrabrostjo za svoj obstoj in naše osvobodjenje. Prinašamo nekaj odlomkov iz knjige zapiskov vojnega poročevalca pariškega »Journala« Henry Barby-ja (La guerre mondiale avec l'armée serbe).

Alea iacta est!

26. julija 1914 — Nespravljivost Avstrije, ki se ni zadovoljila z odgovorom srbske vlade na ultimatum, vzbuja splošno začudenje in ogorčenje po vsem svetu. Srbski odgovor očituje vendar nad vse pričakovane veliko mero spravljivosti in popustljivosti. Srbska vlada pristaja skoro brez omejitve na vse zahteve, navedene v avstrijskem ultimatumu. Celotno vmešavanje avstrijske policije v srbske notranje zadeve ne zavrača kategorično, torej koncesija, ki gre že čez okvir meddržavnega prava:

Mislím, da ni na svetu vlade, ki bi mogla biti v odgovoru na ultimativno noto, kakršna je bila avstrijska, bolj previdna, bolj spravljiva. Biti bolj popustljiv bi bilo nečastno, bi pomenilo moralno smrt Srbije.

Ravnokar sem oddal depešo za »Journal«, v kateri naznanjam izročitev srbskega odgovora in prekinjenje diplomatskih odnošajev, ko sem srečal v poslopuj zunanega ministrstva prestolonaslednika Aleksandra.

— Vi ste vedno navzoči v kritičnih momentih, ki jih preživljamo? me je nagovoril.

— Upam, Viščanstvo, da gre le za trenutno razburjenje!

— Moje mnenje je drugačno, je odvrnil prestolonaslednik. Volja Avstrije je povsem očitna. Avstrija hoče vojno in smatra, da je za to ugoden čas... Dobro! če se je treba bojevati, se bomo bojevali. Pravica je na naši strani. Srbija bo obvladala položaj, ki ji je vsiljen.

Ko se je prestolonaslednik pojavil na vratih ministrstva, mu je na ulici zbrana množica, ki je bila dotlej nenavadno tiha, priredila nad vse živahne ovacije. Ljudstvo je vzklikalo in pozdravljalo Srbijo, posebej obno v prestolonasledniku.

— Ta narod je krasen, mi je zaupal moj madžarski kolega, dopisnik Az-Esta ob pogledu na zbrano množico in na rezerviste in dobrovoljce, ki so hiteli v vojašnice ali na kolodvor, spremeljani od žena, otrok ali staršev, kajti mobilizacija je bila razglašena.

Bila je trda noč, ko so se na Terazijah že vedno zbirali ljudje, povečini mladi, opremljeni napol vojsko. Sami prostovoljci, med njimi mnogo Srbov iz Bosne, Hercegovine in Dalmacije. Ena za drugo so se formirale čete in odkorakale v temo. Kam? Bog ve... Vsi molče.

In vendar ni težko uganiti. V trenutku, ko bi Avstrija pričela sovražnosti, bodo prekoračili Savo

ali Drino in z orožjem v roki odgovorili na avstrijska izzivanja.

28. julija 1914. — Prispel sem z avtomobilom v Niš, kamor se je preselila vlada. Niš je optimističen. Trozveža kaže vendar miroljubne tendence. Po zadnjih vesteh je Sir E. Grey dal pobudo za skupno intervencijo Anglije, Nemčije, Francije in Italije, torej štirih velesil, ki bi mogle biti zapletene v avstrijsko-srbski spor, čeprav le posredno.

Prevzet od težkih misli obudem v hotelu Europa prav blizu miže gospoda ministra Pašića, ki je pravkar prejel nov telegram. Pristopil sem in ministrski predsednik mi je pokazal depešo in rekel z mirnim, nespremenjenim glasom: »Avstrija nam je napovedala vojno!«

Kopiram besedilo:

G. N. Pašić, predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve Srbije.

Dunaj, 28. julija 1914.

»Srbska kraljevska vlada ni dala zadovoljivega odgovora na noto, ki jo je izročil avstro-ogrski poslanik 23. julija 1914, zato je cesarsko-kraljeva vlada prisiljena sama skrbeti za zaščito svojih pravic in interesov ter v ta namen prijeti za orožje. Avstro-Ogrska se smatra od tega trenutka naprej v vojnem stanju s Srbijo.

Minister za zunanje zadeve avstro-ogrške, grof Berchtold.

G. Pašić je izročil brzjavko nemu od navzočih tajnikov in njegov glas ni izdajal niti najmanjše emocije, ko je spregovoril:

— Treba je sporočiti vsebino te depeše vojnemu ministru.

Z bliskovito naglico se je ta vest razširila po mestu in pozročila težko depresijo.

Avstrija je zavrgla vsa sredstva mirne rešitve spora, takoj poskus koncilijantnega posredovanja kakor mednarodno konferenco, in postavila ves svet pred izvršeno dejstvo.

Bojazen je slišnila srca ob misli na neenako igro, pa samo za hip. Skozi mesto je korakal polk z godbo na čelu, kar je zadostovalo, da se ljudje spet ponosno dvignili glave in je vse mesto zajel vihar navdušenja.

Vendar je ta vojna napoved, brez protokola, sporočena v navadni brzjavki, kakor da posameznik sporoča drugemu kakšno banalnost, dejstvo brez precedenta v zgodovini mednarodnih odnošajev, da človek ob premišljanju prične dvomiti o resničnosti sporočila.

Mar ne gre le za mistifikacijo zlobnega šalijevca? Sama vlada dvomi o pristnosti depeše, posebno še, ker je sprejel tudi generalni štab slično brzjavko, kar je v popolnem nasprotju z mednarodnimi običaji v diplomaciji, zato objavlja tiskovni urad omenjeno depešo s sledečim pristavkom.

Kraljevska srbska vlada bo skušala dobiti zagotovilo o avtentičnosti depeše, ki ji je bila sporočena na način, kakršen ni v rabi in ker je Njegova Ekselencija minister Nemčije, ki je poverjen v zaščito interesov Avstro-Ogrske, izjavil, da je čisto nepoučen o tej zadevi.

0 ženah, ki delajo in tistih, ki nič ne delajo

Mnogo se zahteva od žene danes, zelo mnogo. Izobražena mora biti, zaslužiti mora vsaj zase, da je neodvisna od moža. Nedostojno je za ponosno, samozavestno ženo, da bi kaj sprejemala od moža. Vsaka bi morala s svojim zaslužkom prispevati k skupnim izdatkom v družini, ali vsaj kriti vse svoje potrebe. Tako se glase današnja gesla. — Lepo je želeli vse to, pa to že davno niso več teoretične želje, ampak se tudi v praksi izvaja že na veliko. Veliko je število žen, ki zaslužijo kakor moški, pomagajo vzdrževati družino s svojim zaslužkom, poleg tega opravljajo svoje delo v gospodinjstvu, vzgajajo svoje otroke, so torej uradnice ali nastavljenke, žene, matere in gospodinje vse ob enem. Vse te posle opravljajo, marsikatera opravlja jo dobro; da bi pa vse te posle dobro opravljale — je nemogoče. Tega nobena ne zmore in če katera, je gotovo izjema. Stotocentna dovršenost poedink v dveh — treh službah je nemogoč.

Žene, kakor so poleg svojega poklica še matere in gospodinje, se zavedajo svoje veljave, so ponosne, se radi precejnujejo in gledajo z visokega na one žene, ki niso samostojne, ki so samo gospodinje in matere. Kakor hitro so se naučile opravljati dve, tri posle, se jim zdi, da samo one spadajo v okvir današnjega življenja in ne pojmi, kako morejo živeti one druge, matere in gospodinje, ki ne delajo nič, prav nič. Največkrat nimajo nikake izobrazbe in ker si nič ne zaslužijo, so odvisne od moža, njemu odgovorne za vsako paro — neplačane služkinje so in nič drugega. Ako se jim to ne pove v obraz, se jim gotovo da čutiti pri vsaki priliki. Pa tudi gospod soprog čisto rad zbode ko z iglico: — »Žena mojega šefa prinese vsakega prvega dva tisočaka domov; mojemu kolegi zasluži žena poldrugi tisoč na mesec, moja milostiva pa samo predlaga račune — človek pa plačaj in molči!«

Na videz je res vse tako. Toda če pogledamo malo te revice, neodvisne žene, bomo našli lepo število takih, ki bi svoje neodvisnosti ne menjale z najboljšo službo, ki se počutijo prav dobro v svojem »suženstvu« in čeravno so brez službe, imajo vedno polne roke dela.

Poklicno zaposlena žena vrši svojo službo izven doma, kuha, pospravlja, šiva, najde celo zvečer časa, da gre v gledališče. Včasih zasluži ona in mož toliko, da si lahko vzameta kuharico, služkinjo, dekle k otrokom. Kjer pa mož in žena ne zasluži toliko, da si lahko držita dovolj služinčadi, gospodinjstvo ne gre in ne more

iti. Tu manjkajo gumbi, tam so raztrgane nogavice in če tudi je vsaka reč na svojem mestu, manjka v družini ona toplota, ona harmonija, ki daje našemu domu mir in srečo. Takemu domu manjka ono toplo ozračje, kateremu se danes sicer radi posmehujemo, kakor vsaki sentimentalnosti, na katerega pomanjkanju pa vendarle vsi trpimo. Imponira nam žena, ki prinaša tisočake v hišo, na tihem si pa le mislimo, kako lepo je bilo pri materi, kako vse drugače smo se počutili, ko smo se vračali domov, nego se počutimo danes. — Nikdar ne more trudna roka v uradu izrpana matere s toliko toploto priviti k sebi svojega otroka, kakor to lahko stori mati, ki se posveča samo domu in družini. Ne more biti govora o družinskem miru in harmoniji tam, kjer prihajajo domov utrujeni in prenapeti vsi: mož, žena, otroci in se morajo umikati drug drugemu, ako hočejo imeti malo miru in počitka v lastnem domu.

Mir, toploto in tisto prijetno družinsko ozračje — ob katero se danes sicer večkrat zavedamo, a nam le manjka, če ga nimamo — vse to nam lahko ustvari samo žena, — ki nič ne dela. Samo tista žena, ki prav nič ne dela, ampak se le tako igra z lonci, z likalnikom, s šivalnim strojem in igraje opravi vse tiste neštete malenkosti, ki tvorijo dobrobit in srečo družine, daje toploto v hiši. Vse drugače nam diši jed, ki jo pripravi žena — ki nič ne dela in z vse drugačim veseljem se vračamo domov k taki ženi nego k tisti, ki so ji živci prenapeti od napornega dela, da si ne upamo glasno spregovoriti v njeni bližini, da moramo paziti, kako odpiramo vrata, kako pomaknemo stol, da je ne razburimo.

Zato si moramo moderne, izobražene, zaposlene žene, ako hočemo biti količkaj odkritosrčne, priznati, da bi v nešteti slučajih same sebi in družini mnogo več koristile, ako bi — kakor tiste od nas zapostavljene ženičke — prav nič ne delale. Predvsem bi imele bolj zdrave živce in če bi se količkaj znale urediti svoje stroške po svojih dohodkih, bi v veliki večini primerov lahko prav tako dobro izhajale, ako ne še bolje.

Zato nikar ne glejmo preko ramena tistih, »ki nič ne delajo«. Čast tistim, ki prinašajo tisočake v hišo; to so žene nove dobe, samostojne in ponosne. Toda nič manj časti tistim, ki nič ne delajo. Te ne prinašajo tisočakov v hišo, prinašajo pa nekaj drugega; prinašajo vso svojo dušo in celo svoje srce. In to so prispevki, ki se v družini čisto bolj poznajo nego tisočaki.

nastavljenih 44 zdravnic in ženskih kirurgov, v edinburški bolnici ter na kliniki za ubožne je 10 zdravnic, v Redlands-Hospital v Glasgowu je 15 zdravnic, na bolnici v Brightonu je 16 zdravnic, na bolnici Marie-Curie za blne na raku v Londonu je 18 zdravnic i. t. d. Skupaj opravljajo v Angliji 164 zdravnic in kirurgin zdravniško službo v 11 bolniških zavodih z 838 posteljami. —

Turčija.

Davek za samce se pripravlja v Turčiji. Podvrženi mu ne bodo samo neporočeni moški od 25—45. leta, marveč tudi neomane ženske od 20—35. let in istotako vse vdove, ki nimajo otrok. Dohodki tega davka so namenjeni v podporo družinam, ki imajo najmanj 4 otroke.

Žene v mestnem svetu. Notranje ministrstvo je razposlalo guvernerjem vseh turških dežel okrožnice, kjer se posebno naglaša potreba, da se v vseh večjih mestih, kolikor je to mogoče, imenuje po 3—5 žen v mestni svet. To je značilno za staljšee turških voditeljev, ki smatrajo ženske pravice za bistven del napredka v narodu.

Elegantna dama v jeseni.

Od leve na desno: Dopoldanska obleka iz temnoplavega gatweeda z garnituro gumbov in »gubami. K tej obleki je treba nositi primeren klobuk, rokavice in torbico; popoldanska obleka iz crepe-a s čipkami in rokavci. — Popoldanska obleka iz crep-georgetta, zvončasta oblika, bel ovrtnik s črno-belimi trakovi. — Športna obleka iz frize-jak z bolerom in z belim ovrtnikom. — Obleke na desni kažejo moderne oblike ovrtnikov iz drage kožuškovine.

Zedinjene države.

Mogočna ženska organizacija je »National Federation of Business and Professional Women's Club«, ki jo je ustanovila miss Lena Madison-Philips in šteje danes 60.000 članic in 1100 klubov. Društvo ima namen, zbrati vse poklicno zaposlene žene na vseh poljih. Letos so se odpravile razne grupe te organizacije v Evropo in sicer na Norveško, Švedsko, Finsko, v Rusijo, na Poljsko, v Avstrijo, medtem ko so se podale druge skupine v južno Evropo, vse z namenom, da pripravijo tla za ustanovitev mogočne svetovne organizacije poklicno zaposlenih žen. V Ženevi se bodo potem sestale vse skupine ameriškega društva ter odposlanke enajstih držav, da se definitivno pogovore o ustanovitvi mednarodne ženske organizacije. Na Dunaju je bila sama ustanoviteljica s 25 članicami, med temi miss Klans, ravnateljica neke velebanke, miss Berland, ki je organizirala v Severnem Siamu prvo bolnico in prvo šolo za bližarke, miss Ramsay, finančna ekspertka v detroitskem senatu, miss Roberts, lastnica največje mlečne farne v Zedinjenih državah itd.

0 negi las

Lepota las leži v tem, da so lasje mehki, svetli in ne pred časom osiveli. Blesk in polnost las dosežemo s skrbno nego in z raznimi kozmetičnimi sredstvi. Z negovanjem las moremo začeti že v rani mladosti. Za normalne lase zadostuje, da jih dobro čistimo in skrbno postopamo z njimi. Vsakih 14 dni si jih operemo z vodo, milom in rumenjakom, splahnemo najprej v topli vodi, nato v vedno hladnejši ter jih končno dobro osušimo. Nekatere imajo grdo navado, da si operejo glavo zvečer in gredo spat z mokrimi lasmi, kar je zelo škodljivo.

Ako imamo po umivanju glave občutek, da nam je koža napeta, tedaj si jo masiramo z oljem. Blesk las dosežemo potem krtače. Krtača ne sme biti premehka; krtačimo lase vsak dan precej dolgo v vse smeri. Češemo se z redkim glavnikom; gosti glavnik za prah uporabljamo samo enkrat na teden, ker tak glavnik navadno drgne kožo in trga lase.

Suhe in krhke lase moramo večkrat namazati z oljem (orehovo olje je zelo priporočljivo) in s prvovrstno pomado. Seveda moramo lase pri tem večkrat očistiti z vodo, milom in rumenjakom ali žolčem.

Zelo mastne lase moramo tu pa tam malo osušiti s tem, da si jih malo napudramo. Vzamemo pri tem čisto navadno rižovo moko. Zvečer si lase naprašimo, zjutraj si jih pa dobro skrtamo. Lase tudi lahko namočimo z malo gobo v sledeči raztopini: 300 g Aqua picis in 4 g Ammon. pur. lign. Raztopino si damo lahko pripraviti v vsaki lekarni.

Navaden prhljaj odpravimo s tem, da masiramo kožo z milnim špiritom Kali, kar napravimo zvečer, a zjutraj si operemo lase. — Če imamo pa mnogo prhljaja, ga moramo najprej zmehčati z dobrim oljem, potem pa umiti glavo z močno alkalnim milom in jo nato dobro osušiti s frotirko. Milo se splahne z mlečno vodo in koža se odrgne z oljem. Mesto raznih preparatov proti prhljaju je priporočljiva kininova voda.

Rast las se pospešuje s pravo medvedjo mastjo. Tudi svinjsko salo je dobro, toda te masti morajo biti povsem sveže. Priporočljivo je tudi umivanje s kininovo skorjo ali s kininom.

Ako izpadajo lasje vsled bolezni, je treba vprašati zdravnika za svet. Tisti, ki hoče barvati lase, si jih mora pustiti barvati pri specialistu, sicer lahko doživi nemilo presenečenje.

Zdravnik o novi modi

Na nekem zdravniškem sestanku v Oslo je izjavil neki angleški zdravnik, da z novo modo, ki predpisuje, da se obleka ukroji tako, da se v pasu bolj prilaga k životu, se je pametneje in bolj higiensko razdelila teža obleke. Močnejše povdarjena bočna linija preprečuje nekdanjo enostransko obremenitev ramen, ki so doslej edina morala nositi vso težo obleke. Teža obleke se torej spet enakomerno deli na pleče in boka. Ženska postava je s tem zopet zadobila nekdanje ženske oblike, seveda brez visoke

pretiranosti. Prekomerno kratka krila in tanke svilene nogavice so pospeševale revmatizem in prehlajenja; radikalna sredstva proti debelosti so pa povzročala srčno napako in živčne bolezni. Seveda ne bi smela nova moda sedaj pasti v nasprotni ekstrem z nehigienjskimi dolgimi krili, s katerimi se pometajo tla in se s tem dviga prah.

„ELITE“ d. z o. z.
LJUBLJANA, Prešernova ulica 9
 prodaja damske, moške in deške konfekcije.
 Na drobno! Na debelo!
 Prvovrstno izvrševanje po meri!

Ženske demonstrirajo za bombažasto blago

Skoro neverjetno se sliši, da je nedavno 50 mladih deklet od 16 do 24 let korakalo po najpomembnejših newyorških ulicah v strnjnih vrstah. Mladenke so bile ne le vse oblečene v bombaževino, marveč so imele celo solnčnike in ročne torbice iz istega blaga. Nosile so razne tablice s sledečimi napisi: »Podpirajte domačo industrijo«. — »Bombaž naj se spet uveljavi.« — »Skrbite, da se vsaka žena v Ameriki oblači samo v bombaž.« — itd.

Vsekakor hvalevredna inicijativa, ki bo — ako se izvede — ne le koristila domači industriji, marveč tudi spravila marsikateri žep v ravnotežje. Bilo bi zelo priporočljivo, da si vzamejo ta nauk k srcu tudi žene tostran Oceana.

Gospodinjstvo!

Konserviranje sliv.

Slive v sladkorju. Lepe, zrele, toda še trde češplje operemo, razpolovimo ter jih lepo zložimo v čiste kozarce. Posebej kuhamo sladkor z malo vode, ga odpenimo, precedimo skozi krpo ter ga zalijemo na češplje. Kozarce pokrijemo s pergamentnim papirjem (ako nimamo kozarcev s pokrovom), zavezemo ter jih steriliziramo pri 90° tekom 20 minut. Ko so kozarci ohlajeni, jih obrišemo, nato jih spravimo na suh in hladen prostor.

Za 3 kg tako prirejenih sliv potrebujemo tri osminke litra vode in 50 dkg sladkorja. Prilozimo malo sladke skorjice in 1 klinček.

Olupljene češplje. Zrele, trde češplje stresemo v vrelo vodo, jih pustimo samo eno minuto, nakar jih poberejo ven ter jih oblijemo s hladno vodo. Olupmo jih s čistim nožem, polijemo z vodo, v katero smo odtilnili limono, vložimo jih v kozarce ter jih zalijemo z ohlajenim skuhanim sladkorjem. Kozarce nato zapremo ter jih kuhamo v pari 20 minut pri 90° toplote. Na 3 kg sliv vzamemo tri osminke litra vode in 45 dkg sladkorja.

Slive v kis. Zrele slive prebodemo večkrat z zobobrecem, operemo, zložimo v kozarce, zalijemo s kisom, ki smo ga prej zavreli z vodo in sladkorjem; kozarce zamašimo ter jih kuhamo 20 min. v pari pri 95° vročine.

Za 3 kg sliv potrebujemo: pol litra kisa, pol litra vode in 45 dkg sladkorja.

Drugi način. Zrelim, opranim slivam odvzamemo peške, jih denemo v posodo ter polijemo s kisom, da so vse pokrite. Drugi dan odlijemo kis, potresemo češplje s sladkorno sipo, jih zmešamo nalahko, jih postavimo na solnce za 3 dni. Medtem jih večkrat premešamo. Nato splahnemo kozarce z rumom ter denemo vanje olive z vsem sokom. Povežemo jih ter jih spravimo v hladen prostor. Vporabimo jih kot kompot ali pa za močnate jedi.

Za pol kilograma sliv potrebujemo: pol litra vinskega kisa, pol kilograma sladkorja in eno žlico ruma.

Olupljene češplje v kis. — Zrele, oprane češplje vložimo za 1 min. v vrelo vodo, nato jih polijemo s hladno vodo, jih olupimo, zložimo lepo v kozarce, zalijemo jih z zavretim, toda ohlajenim kisom, s sladkorjem ter pridenemo še sladke skorjice, klinčke in limonov olupek. Kozarce zamašimo ter jih steriliziramo 20 min. pri 90°.

Za 2 in pol kilograma češpelj potrebujemo: pol litra vinskega kisa, 50 dkg sladkorja, kakoga pol litra vode (kakor je močan kis), 2 cvrte skorjice, 5 klinčkov, olupek četrte limone.

Razgled po ženskem svetu

Žene v boju proti podkupovanju in proti zločinstvu

Mrs. Ethal Renner iz Champaign-a v Illinois — je prišla pred 12 leti v Oklahomo ter začela uspešno trgovati z oljem. Odločila se je, da z izkupičkom ustanovi velik hotel v Earsboru. Ko je začela zidati leta 1927., je prvič prišla v dotik z nekim odposlancem podzemeljskih krogov, katere je od nje zahteval, da bo morala tožiti alkoholne pijače, držati igralnico in dekleta; zato bo morala plačati tedenški prispevek uradnikom. Ko je moža odbila, se je začel odprti boj. Dnevno so prihajale grožnje, po telefonu in v pismih; nekoč je morala celo streljati na nekega prijaznega podšefa. Takoj je začela z javnimi govori v ženskih krogih proti razvratu in zločinstvu. Po svojem prvem govoru je dobila opomin, da bo bodo ubili, ako bo še enkrat govorila. V odgovoru je navedla odposlanca kraj in uro, ko bo zopet govorila in niso je motili! Končno se je podala v Oklahomo-City, kjer je poročala na vladi. Dali so ji 17 detektivov, ki so kot delavci v oljnih nasadih celih 17 mesecev pod njenim vodstvom zasledovali zločinski gibanje. — Temu so sledile obtožbe, preiskave in priznanja. Podanih je bilo 85 ovadb za prodajo whiskyja in 28 obtožb proti uradnikom od mestnega župana in policijskega ravnatelja do dolga policaja. Preiskave so celo dokazale, da je župan podkupoval državnega pravdnika, da ustavi postopanje. Zapor in premeščenja so končno prinesla splošno zadoščenje, za katero se je bilo zvaliti le energiji ene same žene, ki se je z brezprimerno srčnostjo vrgla v neenak boj z zločinci in končno zmagala.

Anglija.

Angleška ženska mirovna liga si že davno prizadeva, da bi se imenovala v komisijo za ječe tudi ena žena. Doslej ni bila še nobena žena član te komisije, ki obstoja iz štirih članov in je odgovorna za vse zadeve, ki spadajo v področje angleških ječ. Posebno vstraja ženska mirovna liga na tem, da se prepusti v ječi v Holloway-u ravnateljsko mesto ženi, ker je ta ječa izključno za ženske. Doslej je ena sama upraviteljica ječe in sicer miss Lilian Barker v ženskem kazenskem zavodu v Aylesbury-ju.

Ženska bolnica v Angliji. Anglija ima pet splošnih bolnic in sedem specialnih klinik, katere oskrbujejo samo ženski zdravniki. V bolnici Elizabeth Garrett-Anderson v Londonu je

Danilo Gorinšek:

Jesenska

Sad je zrel in se košali
ves kipeč in zdrav,
skoro bo že treba brati —
gre jesen z daljav.

Sad je zrel in ves se smeje,
vabi k sebi v vas,
zdaj ulrgaj izpod veje,
dokler je še čas!

Sad je zrel in čaka tebe;
ki si ga želiš;
skoro zima bo, pozebe —
več ga ne dobiš!

Drago Bajt:

Kako je ajda postala črna

Legenda.

Na plodnem polju je nekoč, kakor še dandanes, zorela ajda. Takrat pa še ni bila črna, svelila se je v zlatem rumenilu, da so jo za njeno lepoto zavidala vsa druga žita. Te svoje lepote se je tudi v obilni meri zavedala, zato je bila ohola in prevzelna. Ko so pred žetvijo vsa žita v hvaležnosti za lepo vreme upogibala polno klasje, je samo ajda stala trmasto pokonci. Rekla je: »Kaj bi se neki klanjala? Lepša sem kakor vsako žito; cvelem kakor jablana in celo po trikrat na leto. Kdo je krasnejši od mene?«

Kmalu pa so se pripodili pod nebo črni oblaki in ga zakrili. Nastala je strašna nevihta. Vse cvetje se je zganilo in skrilo pod listje svoje glavice in hudi ajdi je svetlovalo:

»Skrij glavo, skrij!«

»Kaj neki?« je ošabno odgovorila ajda.

»Angel dneva leli čez polje,« ji je dejala pšenica. »Gorje mu, kogar zadene s svojim srdom: po njem jel!«

»In vendar se ne uklonim!« je odvrnila ajda.

»Zakrij cvel, zavij listle!« ji je prigovarjala še sama velika in košata vrba. »Ne glej v nebo, kadar se bliska! Še ljudje se uklonijo, čeprav so pogumnejši od nas.«

»Ljudje so ljudje, jaz sem pa jaz,« je neupogljivo kljubovala ajda in še bolj ošabno dvignila glavo.

Tedaj se je pa nenadoma odprlo nebo, da je ves svet zagorel v strašnem ognju. Treščilo je...

Ko se je kmalu na to nevihta zopet po-legla, se je osveženo po blagodejni rosi dvignilo vse žito in vse cvetje in v novi krasoti in vonjavi, skoro ajda — je izgubila svoj cvel. In tudi njeno zrnje ni bilo več zlatorumeno; velike kaplje grenkih solz kesanja in sramote. V hladnem vetru je vsa trepetala.

In tako se je zgodilo, da je ajda postala taka, kakršna je dandanes — črna, vase slisnjena in pohlevna.

Palmov rilčkar

Domovina palmovega rilčkarja, ki je temnorjav, do 5 cm dolg hrošč, so južne pokrajine, posebno Južna Amerika. Ker se hrani s sokom palm in se v debela palm zarivajo ljudi njegove masne, 6 cm dolge

ličinke, povzročajo, če se preveč zaredi, silno škodo. Včasih uniči velike cveloče nasade. Tako je nekoč na Havajskem otočju upropastil skoraj vse palme, da so morali Havajci poklicati iz Združenih držav najboljšo strokovnjake in znanstvenike, da ga pokončajo.

Povedali smo že, da se palmov rilčkar hrani s sokom palm, toda sam zdaleka ne dela take škode kakor njegova velika ličinka, katero vidimo tudi na naši sliki. Ta ličinka vrta v debelu palm, napravi tam velike in dolge rove in — palma se posuši.

Kljub temu pa, da je ta hrošč škodljiv, je vendar tudi koristen. Pravzaprav ne on sam, temveč njegova ličinka, ki je — užitna. Brrr, boste vzklili, kdo pa bo jedel tak mrčes? Pa je vendar tako. Ne le domačini, divji Indijanci, tudi beli Evropci jo jedo. Pripravijo jo pa tako, da jo vržejo, seveda kar živo, v razbeljeno masl in ko jo pognajo ven, je že pripravljena. Nekateri trdijo, da je to slasna in okusna jed. Iz zgodovine je pa n. pr. znano, da so ličinke palmovega rilčkarja bile posebna slaščica pri vsaki pojedini indijanskih kraljev.

Igor Igorjevič:

Janezek Negóda

Naš Janezek Negóda

res prava je neroda!

Kar včasih sklene in stori,

narobe se mu naredi.

Nekoč je zjutraj rano vstal,
da bi v Ljubljano se podal;
a vlak zgrešil je cesto,
in prišel — v Novo mesto!

Brž sklenil iti je navzgor
obiskat slavni Maribor,
pa je tako naneslo,
da v Kranj ga je prineslo!

Tu se domisli: »To ni nič!
Odlod jo mahnem kar v Tržič...«
Ko pride pod večer na cilj,
spozna, da prišel je — v Št. Ilj!

Pa se odpravi v Dravograd
koroške brate obiskat;
vlak srečno, brez zadržkov,
zavozil z njim je — v Krško!

Tam pa odloči: »V Kamnik grem,
da ne bom več v zasmeh ljudem!«
Spet smer napačno vzel je
in je došel — v Kočevje!

Tak vozi čez slovenski svet
se dolgih, dolgih sedem let —
Ko vrne se v domačo vas,
bom že o tem obveslil vas!

Z južnega morja

R. R.

Južno morje se razprostira med Vzhodno Indijo in Avstralijo in na njem so številni veliki otoki, večji kakor naša Jugoslavija. Nekateri izmed teh otokov, kakor na primer Java, se skoraj nič ne razlikujejo od Evrope. Tam so velika moderna mesta, pristanišča s parniki, tramvaji, avtomobili, železnice, kinematografi itd., drugod pa žive nagi domačini, ki jim pri nas pravimo divjaki, še vedno tako, kakor pred lisoč-

Ti domačini, divjaki, ne poznajo ne obleke ne pisave ne našega orodja in orožja. Divjačina streljajo s puščicami, katere izstreljujejo z lokom. Kljub temu se vozijo tudi po rekah in po morju, toda ne z ladjami in tudi ne s čolni, kar na velika drevesna debela sedejo in jih z dolgimi drogi pomikajo naprej. V globoki vodi jim ti drogi služijo tudi za vesla.

Na naši sliki vidimo domačine z otokov Južnega morja, kako veslajo na drevesnih debelih po morju. Ne vozijo pa se za zabavo, temveč na lov na ribe ali pa s svojega otoka na bližnji sosedni otok.

Uganka

A. M.

Je hišica postavljena
in mizica pogrnjena,
večerja slasna čaka te —
oj, m...a le posluži sel!

Rešitev ugank zadnji prilogi: aeroplan, Pravilnih rešitev je uredništvo prejelo 18, nagrado pa je zreb prisodil učenki Berti Šmidovi v Novi vasi pri Sv. Juriju ob južni železnici. Pri današnji uganki je treba povedati, kdo naj se večerje posluži, ker manjkajo sredi besede tri črke, in kaj je vse skupaj. Malo težja je, pa bo že šlo. Na nekatere dopise odgovorimo pismeno. Rešitve današnje uganke sprejema uredništvo mladinske priloge »Jugoslovana« v Mariboru, Aleksandrova cesta 24 do srede 10. t. m. opoldne. — Ugankar.

Danilo Gorinšek:

0 mišku domišljavcu

Že v zgodnji mladosti je delal mali Miško materi Miški velike preglavice. Ni bil tak, kot so drugi člahi neznanega mišjega rodu: ponižni, skromni in tovariški. Sam samcat je sameval daleč stran od vseh mišjih bratcev in sram ga je bilo svoje rodovine. Kadar je bil popolnoma na samem, je razmišljal, kako bi se iznebil svojega stanu, ki se mu je zdel nizek in nevreden. Kadar pa je moral ved drugje miši, se je zavaljal, domišljavo vihal nos in ni gledal ne na desno ne na levo.

Njegovi tovariši ga zato niso marali. Koder je blodil, je videl posmehljive obraze. Rogali so se mu; nekatere miške so ga sploh prezirale, vse pa so gojile tiho sovraštvo do njega. To ga je še bolj razdražilo in v mislih se je maščeval na vse možne načine.

Najbolj ga je grizlo, da se je lahko maščeval samo — v mislih. Čutil se je slabotnega in to ga je mučilo do smrti...

Matj Miška ga je svarila in ga je podučevala, da je zaradi svoje neznozne oholosti, ki odbija vsakogar, sam kriv svojih muk in svoje nesreče. Rekla mu je in dokazovala, da se naj zaveda, da je član skromne mišje rodovine. Naj bo miš sredi drugih miši. Enak sredi enakih. Tih in skromen naj bo. In da nič bolj ne odbija in vzneti tihega plamena sovraštva, kot če se kdo sam povišuje. Dokazovala je tako sinku Mišku in ga celo prosila, a Miško je ostal slej ko prej tak, kakršen je bil.

Sovraštvo do njega je rastle čimdalje bolj. V onemogli svoji jezi ni vedel, kako bi se odkrižal svojih tovarišev, da bi postal nekaj višjega. Ni vedel kaj! Samo da se dvigne nad gnusno mišjo svojatjo — tako je blestil sam pri sebi svoj stan — in da se lahko potem maščuje, kruto maščuje. In edino pri misli na kar hujše maščevanje, mu je še malo odleglo.

Tako so mu tekli dnevi. Sam samcat je čepel v luknji in se vdajal sladkim mislim. Napol dremajočemu so se nudile prijetne slike. Zdelo se mu je, da je postal maček. O, nebeško zadovoljstvo! Velik črn maček je postal, z ostrimi kremplji in zelenimi, srepimi očmi. In skočil je med osovraženo mišjo zalego ter mahal s kremplji po njih, da so miške kar padale po tleh. Samo kri jim je izpil, potem jih pustil.

Miško se je vzdramil iz svojega maščevalnega sna in oči so mu žarele. Da, zdaj je vedel, kaj bi rad postal! Maček, največji sovražnik in strah mišje dežele. »O, da bi se mi uresničilo«, je prosil.

A ni vedel, kako bi to začel. Sam po sebi ni mogel postati maček, do njih samih pa ni kanil.

»Poklem do njih in jim razložim, da sem njihov, da čutim z njimi, da bi rad postal enakovreden z njimi«, je preudarjal sam pri sebi. A ko je storil že nekaj korakov, ga je prevzel strah in se je obrnil.

Tako je ostalo pri starem. Njegov gnev je raste v onemoglost. Miške so se pa zbrale in so sklenile, da mu s silo izbijejo domišljavost iz glave.

In kmalu nato se je Miško srečal s svojimi tovariši in tovarišicami. S povzdignjeno glavo in brez pozdrava je hotel mimo. A tedaj je planila vsa mišja rodbina nanj. Mlatile so miške po njem in zasajale so vanj svoje ostre zobčke. Napol mrtev je obležal Miško v krvi.

Ko je tako ležal in ni vedel za sebe, se mu je približala mačka. Pravkar je bila pogoltnila miško in je bila sita, zato je ni premagala strast, da bi hlastnila še po onemoglem Mišku. Mirno ga je ogledovala, in ko je zapazila, da krvavi iz nešteti ran, se ji je zasmilil.

Ko je tako stala pred Miškom, se je ta opomogel in izpregledal. In, o groza: tako se je je prestrašil, da je hotel zbežati. Mačka ga je pa pridržala in mu rekla:

»Ne bom ti storila nič žalega; krvav si in ves betežen, jaz pa sem sita!«

Ko je Miško videl, kako je mačka prijazna, se je namah ojunail in ves gnev do mišjega rodu mu je znova vzplapolal po žilah.

Lagal je mački, da so ga miške kar na lepem in brez vzroka napadle in skoro umorile; da zato visoko spoštuje mačji rod, ker so prijateljice med seboj in dobre in skromne; da noče biti več miš, ne iz strahu pred mačkami, ampak ker so mačke veliko boljše in tovariške. Zato bi rad postal mačka in izdal skrivališče svojih prejšnjih tovarišev in tovarišic...

Zvita mačka je takoj videla nepoštenost in domišljavost Mišku v sree. Zato ni verjela njegovemu laskanju, lažem in podlemu izdajstvu. Spoznala ga je do dna in je vedela, da bo ostal tak, četudi bi postal mačka. Rekla mu je:

»Verujem ti, da bi iz samega spoštovanja do nas in našega poštenega življenja rad postal mačka. Včera nam je poginila starka, hranimo še njeno kožo. Odeni se z njo in bodi z nami mačka!«

Miško se je prilizneno zahvalil in odskakljal z mačko. Dobil je obljubljeno kožo, odel se je z njo in postal — mačka.

*

Komaj se je bil Miško prelevil v mačko, že je speljal veliko gručo svojih novih to-

varišev nad svoje rodne brate in sestre — miške. Zdel se je sam sebi ogromna veličina, ko je slišal, kako so cvilile, a na tihem ga je že zopet nekaj glodalo.

Ni bilo dolgo, pa je bil Miško — sedaj maček — zopet stari nezadovoljnej. Pod mačjo kožo je pač prebival stari oholi Miško. Ni mogel prenašati, da je bil enak med mačkami. Jel se je oddaljevati od svoje nove tovarišije, mislil je zopet, da je nekaj višji in da mu je usojeno boljše življenje. Kmalu je preziral ves svoj novi okoliš. Kot svoje dni, je polegalo ločeno od drugih in zopet predel temne misli.

*

Tudi mačke so ga zasovražile, to še bolj, ker ni bil niti njihovega rodu, hotel pa je biti še več. Ni mu pomagalo, da se jih je izogibal, kjer je le mogel. Nekoč so ga zasabile in — obležal je kot nekoč, ranjen do smrti.

Tedaj se mu je približal pes, ki je bil videl, kako so se mačke spravile nadenj.

Ko se je Miško osvestil, je potožil psu: »Ubog maček sem, ki so me moje tovarišice potolkle do smrti prav po nedolžnem. Samo maček sem, a reši me; rad bi postal pes! Rad ti izdam kraj, kjer hraniijo svoje mladice!«

Psu se je gabila podlost Miškova, ki je pravil, da je maček in bi rad postal pes. Vedel je takoj, da še maček ni, ampak uboga ranjena miška. Zato mu nič ni storil, samo mačjo kožo mu je strgal z životka in pred njim je zbežala — drobena in vsa krvava miška. Bežala je na vse kriplje in vsa v strahu pred psom in mačkami...

In uvidel je Miško, da mu med mačkami tudi ni več obstanka in skesano se je zopet pridružil miškam, seveda v drugem kraju, kjer ga še niso poznali. Postal pa je ponižen član mišje rodovine in si ni želel več iznad sebe.

V podmornici na severni tečaj

Pogumni avstralski letalec in raziskovalec kapitan Wilkins, ki namerava meseca maja prihodnjega leta odpluti s podmornico »Defender« od Spitzbergov naprej pod ledom preko severnega tečaja v Ameriko, ni prvi, v čigar glavi se je taka misel rodila, kajti nekaj podobnega je nameraval znani graditelj podmornic Simon Lake že pred 30. leti. Ljudje so se nameri Simon Lake-a sicer smejali, kar ga pa nikakor ni oviralo, da ne bi bil leta 1903. res napravil poskusne vožnje na podmornici, ki je bila zgrajena nalašč v ta namen. Lake je plul pod ledeno skorjo, ki je bila črt metra debela. Poskus se je posrečil in Lake je hotel na podlagi prvih poskusnih zgraditi novo podmornico po izboljšanem sistemu.

Lake je delal in se trudil leta in leta, svoje-ga namena pa le ni dosegel, ker je imel premalo denarja. Njegova podmornica je kupila ameriška vlada, ki jo je dala sedaj Wilkinsu na razpolago. Kapitan Wilkins je že večkrat dokazal, da je neustrašen. Od leta 1913 do leta 1917 je živel v severnih polarnih krajih; leta 1919 je letel iz Anglije v Avstralijo, leta 1925 pa je zopet večkrat letel v polarne kraje. Udeležil pa se je tudi znanega prekoceanskega leta na »Zeppelinu«.

Kapitan Wilkins je prepričan, da bo svoj cilj dosegel. »Moderna podmornica«, pravi, »se lahko potaplja do 100 metrov globoko, Nansen (znani raziskovalec severnih krajev) pa je pri svojih preiskavanjih ugotovil, da ni led nikjer debelejši, kot 5 metrov. Celo poleti naletimo prav redkokdaj na prav debele in velike ledeno gore v morju, pozimi pa Severno ledeno morje ni nikdar pokrito s celotno ledeno skorjo. Vsa ledena površina je polna razpok, ki so

pokrite s tankimi plastmi svežega ledu.

Podmornica ima spodaj kolesa, da se bo lahko pomikala naprej tudi v slučaju, če zadene ob morsko dno; zgoraj pa ima pritrdjen močan sveder, s katerim bo lahko vrtala v led luknje za dovajanje zraka. Tudi vtisnjenega in tekočega zraka bo vzela podmornica s seboj več kot dovolj, tako da bo tudi v kakšni nepreračunani nesreči posadka na varnem. Eno četrtino pota bo preplul kapitan Wilkins na morski površini; ko bo plul pod vodo, računa, da se bo dvignil iz vode na vsakih 50 kilometrov.

Polarni led, pravi kapitan Wilkins, se ne prestopa premika in njegova debelina in njegov značaj se stalno menjata. Včasih ledu sploh kar nenadoma zmanjka. To pa za nas ni važno, pravi, ker je ladja »Defender« tako izborna narejena, da lahko prepluje vso pot pod vodo. Ladja ima spredaj napravo, ki omogoča človeku, da jo zapusti v navadni potopljevalski obleki, da lahko ladjo popravi. Tudi priprave za rezanje, sekanje in topljenje ledu bo imela ladja s seboj.

Voda polarnega morja je izredno lepa in čista. Po dnevi je mogoče opazovati okolico podmornice na 50 metrov daleč, ponoči pa bosta svetila dva velika žarometi. Prožni odbijači bodo preprečili vsako nevarnost, če bi slučajno trčili ob kakšno ledeno goro. Fotografirali bomo pokrajino iz balona na vrvi, meteorološka opazovanja pa bodo registrirali avtomatični aparati.

Kapitan Wilkins se nadeja, da bo našel pod ledom najkrajšo pot med Florido med Evropo in Azijo. Potovanja se bo udeležil bržkone tudi znani raziskovalec polarnih krajev dr. Sverdrup.

Vstoličenje katoliškega škofa v protestantskem Berlinu.

Ob vstoličenju novega katoliškega škofa dr. Schreiberja v Berlinu so brali v cerkvi sv. Jadvice slovesno sveto mašo, pri kateri so tudi prečitali vernikom papeški odlok o imenovanju dr. Schreiberja za škofa v Berlinu. Slika nam kaže novega škofa na potu v cerkev sv. Jadvice.

Afrika — zoološki vrt za ves svet

Za Afriko se niso zanimali samo politiki in finančni magnati, ampak tudi učenjaki, zlasti prirodoslovci. Posebno je vzeljubil Afriko naravoslovec Karl Ackeley, ki je sprožil idejo, naj bi postala Afrika velik zoološki vrt za ves svet.

Sam pa svoje ideje ni mogel izvršiti, ker je prežgodaj umrl (leta 1925.), naročil pa je svoji ženi, naj ona po njegovi smrti razširja to misel. Žena je res pridobila za misel svojega moža odličnega znanstvenika de Derscheida, ravnatelja belgijskega »Kongo«-muzeja v Bruslju. Ta je sestavil obširno tozadevno poročilo na belgijsko vlado, kjer naglašja potrebo, da je treba znatne dele afriških pragozdov zaščititi, kajti ravno tako, kakor je pretila nevarnost iztreljenja bizonov v Ameriki, tako se utegne enkrat izprazniti tudi neizmerna afriška džungla. Nepremišljenemu streljanju najlepših živali v Afriki je treba napraviti konec.

Danes prihaja namreč lov na afriške zveri vedno bolj v modo. Sinovi in hčere premožnih rodbin organizirajo kar cele ekspedicije v Afriko, kjer pobijajo zveri vsevpred, samo da se kasneje lahko doma bahajo s svojim plenom.

A tudi vedno več železnic in avtomobilskih cest grade v Afriki, vsled tega pa postaja ozemlje, kjer se zveri lahko svobodno gibljejo, vedno manjše.

Za načrt profesorja Ackelay-a se posebno zanimala angleški prestolonaslednik. Ta se je izrekel o načrtu: »Mi slišimo pogosto trditev, da je načrt, napraviti iz Afrike velik zoološki vrt, nespameten, češ da mora postati Afrika evropska žitnica. Po mojem pa ni tega nič treba, kajti ena sama četrtina Afrike zadostuje, da prehrani lahko desetkrat več ljudi, kakor jih danes živi v Afriki. Tri četrtine Afrike pa mirno lahko prepustimo živalim, ali pa bomo doživeli, da bodo cele vrste živali izumrle. Začetek je že napravil belgijski kralj, ki je leta 1925 proglasil 200 kvadratnih milj obsežno ozemlje za zaščiteno. To seveda je le kaplja vode v morju!«

Gospa Ackeley si prizadeva, da bi ustanovili kolikor mogoče dosti »rezervacij«, kjer bi zašleđovane in preganjanje živali našle mir in varno zavetje. Na ozemlju Tanganjika je potrebno za lov posebno dovoljenje. Ta dovoljenja pa

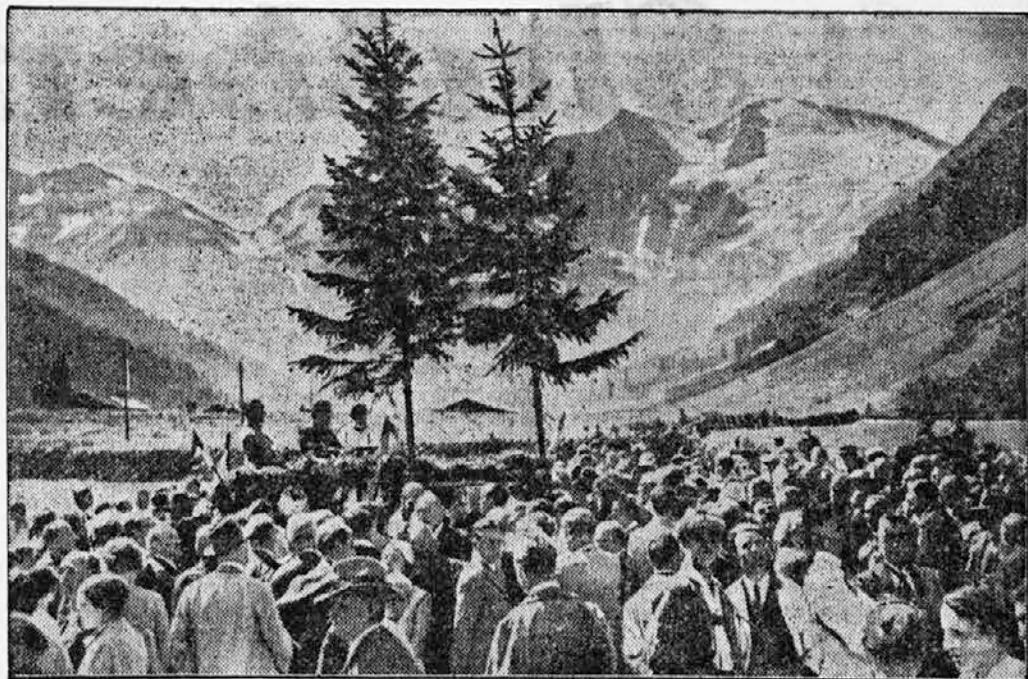
ljudje tako zelo zlorabijo, da je ta način varstva brez uspeha. Okoli jezera Tanganjika žive še danes velike črede antilop, slonov, žiraf, ceber in levov in šimpanzov. To seveda vabi in mika »sportnike«, ki mislijo, da zahteva njihova sportna čast, da kolikor mogoče dosti zveri pobijejo. To pa ni nikak sport, ampak je surovost, kajti z moderno puško ubiti leva ni nobeno junaštvo.

Zato se trudi gospa Ackeley, da pridobi vse narode, ki imajo v Afriki svoje kolonije, za svoj načrt, da se izpremeni velik del Afrike v zavarovan zoološki vrtič, kar se da doseči na ta način, da se ustanovi čim več zavarovalnih oze-melj.

Danski kralj Kristijan — 60-letnik

Danski kralj Kristijan bo praznoval 26. septembra svojo 60-letnico. Vlado je nastopil po smrti svojega očeta Friderika VIII. 1. 1912. L. 1898. se je poročil s sestro bivše nemške prestolonaslednice vojvodinjo Aleksandro Mecklenburško. Iz tega zakona sta se rodila dva princa, Kristijan Friderik in Knud.

Začetak del za novo cesto preko Velikega Kleka.

Pred kratkim so začeli delati novo avtomobilsko cesto Velikega Kleka, ki bo vezala Italijo s Srednjo Evropo. Pri otvoritveni slavnosti je bilo izrečenih več pomembnih govorov.

Cesar Franc Jožef in Sokolstvo

V založbi češkega »Sokola« je izšla knjiga »Sokolstvo v Avstriji«, ki jo je napisal general-auditor Kunc. V tej knjigi beremo med drugim tudi to, kako je poskušal 1. 1912, tedanji cesarski namestnik v Pragi knez Thun izkoristiti vseslovanski sokolski zlet, ki so ga priredili 1. 1912. v Pragi, za spravo med Čehi in Nemci, oziroma med Čehi in dunajskim dvorom.

Približno tri tedne pred začetkom kongresa je poklical knez Thun k sebi sokolskega starešino dr. Schreinerja in mu rekel, da se bo zavzel za to, da obišče zlet tudi cesar Franc Jožef, kajti na ta način bi se najlažje dala doseči sprava med Čehi in dunajskim dvorom. Dr. Schreiner te vesti ni bil posebno vesel. Na tajni seji je vodstvo Sokola sklenilo, da je treba cesarju obisk na vsak način preprečiti, kajti cesarjev obisk bi vzel zletu njegov vseslovanski značaj. Ampak kako naj to preprečijo? Eni so hoteli izdati proglas na narod, kar pa bi imelo za posledico sigurno prepoved zleta, dr. Schreiner pa je predlagal, naj se opozori kneza Thuna, da pri navalu takih množic Sokol ne more prevzeti nobenega jamstva za cesarjevo varnost. To je dr. Schreiner knezu Thunu res dopovedal, cesarski obisk je izostal in zlet je bil velika demonstracija proti Avstriji.

Kamela v letalu.

Za zverinjak v Rimu določeno kamelo so pre-peljali te dni iz Tunisa v Rim z letalom. Kamela je nenavadni prevoz zelo dobro prestala in je bila s potovanjem očitno prav zadovoljna.

Visok račun

Francoski pesnik in dramatik Sacha Guitry je nekega dne obedoval v restavraciji, ki je bila na glasu, da tam jed in pijača ni ravno poceni. Kljub temu pa, da je bil pripravljen na višjo ceno, je le nekoliko debelo pogledal, ko mu je natak ar predložil za razmeroma pri-prosto kosilo masten račun v znesku 200 frankov. Ko je račun pregledal, je rekel natak arju: »Tu imate 200 frankov. Povejte pa svojemu go-spodarju, da ni lepo od njega, da svojemu to-varišu obed tako drago računa.«

Ze v naslednjem trenutku je stopil sam rav-natelj pred pesnika in se na vse načine opravičeval.

»Jako žal mi je, ampak jaz nisem vedel, da ste tudi vi gostilničar!«

»Jaz nisem gostilničar,« je odgovoril mirno Sacha Guitry, »ampak sem roparski poglavar!«

Prva ženska, ki ima pravico krmariti zračno letalo.

Gospa Zofija Thomas je prva ženska, ki je napravila z odličnim uspehom pilotski izpit za zrakoplove in ki je dobila tudi koncesijo za pilotiranje.

Velike protinemške demonstracije v Varšavi

Nedavno je govoril nemški minister Treviranus tudi o vnanji politiki Nemčije in je rekel, da se mora nemško-poljska meja revidirati. Ta govor je Poljake zelo razburil in v Varšavi je množica prirejela pred poslopjem nemškega poslanstva velike demonstracije.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V. No. 405/9. 2071 3—3

Razglas.

o prvi pismeni ofertalni licitaciji za izvršitev regulacijskih del na Ljubljani v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje po naročilu Ministrstva za zgradbe od 20. avgusta t. l., br. 58087 in na pdstavi čl. 86. in 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910. ter njegovih sprememb odnosno spopolnitve za prevzem in izvršitev regulacijskih del na Ljubljani v Ljubljani in sicer:

1. Naprave provizorične zatvornice s proračunom Din 320.223-94
2. Naprave opornih zidov in brežin na bregu, na Sv. Jakoba nabrežju, na Prulah in na Krakovskem nasipu, s proračunom „ 3.318.698-95
3. Ureditve frančiškanskega mostova s proračunom „ 1.359.183-68
4. Regulacije potoka Gradaščice s proračunom „ 659.994-24
5. Naprave ramp na Canarjevem nabrežju s proračunom „ 84.990—
6. Regulacije potoka Mali Graben, s proračunom „ 314.276-20

torej v skupnem iznosu Din 5.989.367-01 prvo javno pismeno ofertalno licitacijo na dan

10. oktobra 1930., ob 11. uri dopoldne v prostorih tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani, Novi trg št. 1.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi urami v prostorih mestnega gradbenega urada v Ljubljani, Solski drevored št. 2, oziroma je dobiti vse potrebne pripomočke proti plačilu Din 500— pri tem uradu.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta na procentih na cene uradno odmerjenega proračuna v zgoraj izkazanem iznosu.

Zapečatene ponudbe opremljene s kolkom za Din 100—, priloge s kolkom za Din 2— morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenec na dan licitacije z označbo »Ponudba za regulacijska dela na Ljubljani 1930/31« od ponudnika N. N. neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldan. Na poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in tehnične pogoje, ter mora položiti kavcijo: domačini 350.000 Din, tuji državljani 700.000 Din na blagajni dravske finančne direkcije v Ljubljani, bodisi v gotovini ali

državnih vrednostnih papirjih, oziroma garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86. zakona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »E« pogodbe in nabave.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, in potrdilo pristojne zbornice za TOI o sposobnosti, je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenec mora poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji. Državna uprava si pridržuje pravico oddati razpisano delo ne oziroma se na višino ponujene vsote, oziroma sme oddati posamezna dela, izkazana pod točko 1.—6., tudi posamezno. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 (šestdeset) dni po licitaciji.

Kraljeva banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 2. septembra 1930.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

C 106/30—1. 2104

Oklic.

Tožeča stranka Hranilnica in posojilnica na Raki je vložila proti toženi stranki Kuhar Antoniji, hišarici na Raki hšt. 61, radi Din 1500— s prip. k opr. št. C 106/30 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 30. septembra 1930. ob 8. uri pred tem sodiščem v izbi št. 2 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja gosp. Beniger Fridolin, sodni oficijal v Krškem, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Krškem, dne 3. septembra 1930.

Kzp 608/30—21. 2101

Razglas

S pravomočno sodbo okrožnega sodišča v Novem mestu, odd. III., z dne 11. julija 1930., opr. št. Kzp 608/30, se je prepovedalo posejanje krčem za dobo 6 (šest) mesecev, Kuretu Francetu, v Solčniku, rojenemu 6. januarja 1905., v Boštanj pristojnemu, samskemu, delavcu v Govejem dolu št. 3.

Okrožno sodišče Novo mesto, dne 2. septembra 1930.

Preds. 29 26/30—2. 2103

Razglas.

1. Okrajno sodišče v Mariboru je omejeno preklicalo:

a) s sklepom z dne 6. marca 1930. LVI 19/29—9 Krajnc Marijo, posestnico v Zgorjem Dupleku, zaradi zapravljenosti in zlorabe alkohola; pomočnik: Krajnc Alojz, posestnik v Zg. Dupleku;

b) s sklepom z dne 8. maja 1930. LVI 21/29—21 Muster Elizabeto, posestnico v Zg. Dupleku, zaradi slaboumnosti; pomočnik: dr. Kronvogel, dvorni svetnik v pok. v Mariboru;

c) s sklepom z dne 17. junija 1930. LVI 3/30—9 Safran Jerneja, posestnika pri Sv. Lovrencu na Poh., zaradi slaboumnosti; pomočnik: Hrastnik Franc, posestnik pri Sv. Lovrencu na Poh.;

č) s sklepom z dne 15. junija 1930. LVI 7/30 Brumen Ambroža, posestnika pri Sv. Martinu pri Vurbergu, radi zlorabe alkohola; pomočnik: Ramuta Dominik, posestnik pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

2. Okrajno sodišče v Marenbergu je popolnoma preklicalo:

s sklepom z dne 25. maja 1930. L 3/30—6 Vamlek Maksimiljana, posestnika sina pri Sv. Antonu na Poh., zaradi slaboumnosti; oskrbnik: Pušnik Gašper, posestnik pri Sv. Antonu na Pohorju.

3. Isto sodišče je omejeno preklicalo:

a) s sklepom z dne 25. aprila 1930. L 1/29—15 Mori Lovrenca, posestnika na Janževskem vrhu, radi pijančevanja; pomočnik: Iršič Ivan, posestnik na Janževskem vrhu;

b) s sklepom z dne 21. maja 1930. L 6/28—21 Peruš Ivana, roj. 16. decembra 1885. pri Sv. Vidu, posestnika, prej pri Sv. Vidu, zaradi zlorabljanja alkohola iz navade (pijančevanja); pomočnik: Helbl Josip, posestnik v Vuzenici; in

c) s sklepom z dne 4. julija 1930. L 1/30—8 Lužnic Karla, roj. 1. januarja 1909. v Sp. Vižingli, prist. v Zg. Vižingo, stanujoč v Sp. Vižingi, samskega, posestnika, zaradi slaboumnosti; oskrbnik: Langeršek Josip, trgovec v Marenbergu.

Predsedništvo okrožnega sodišča v Mariboru, dne 4. septembra 1930.

E 143/30—5 2102

Dražbeni oklic.

Dne 25. septembra 1930. ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Cerknica, vl. št. 1551.

Cenilna vrednost: 900 Din; najmanjši ponudek: 675 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Cerknici, dne 22. avgusta 1930.

Konkurzni razglasi

S 14/30. 2100

Sklep.

V konkurzni zadevi tvrdke dipl. inženirja Vrečko Franc, družba z o. z., se sklep dovolitvi razglasitve konkurza popravi tako, da se določa ugotovitveni narok ne na 19. oktobra 1930., ampak na 18. oktobra 1930. ob 10. uri, soba št. 140.

Deželno sodišče v Ljubljani, dne 2. septembra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

2094

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje z dne 31. avgusta 1930.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	317.963.503-15
Posojila	1.441.338.693-35
Račun za odkup kronskih novčanic	929.332.063-35
Račun začasne zamene	148.264.550-88
Dolg države	2.997.155.034—
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdaje novčanic	2.138.377.163—
Saldo raznih računov	1.159.472.405-24
	9.131.903.412-92

Pasiva.

Glavnica Din 50.000.000 v kovanem zlatu: od te vplačano	30.000.000—
Rezervni fond	12.563.917-39
Novčnice v obtoku	5.521.395.670—
Državni račun začasne zamene	148.264.550-88
Terjatve države po raznih računih	126.336.860-66
Razne obveznosti	1.071.909.381-04
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83.055.870—
	9.131.903.412-92

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic 5 1/2 % na leto.

Obrestna mera za posojila na zastavo 7 % na leto.

Štev. 7769/II. 2099—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 22. septembra 1930. ob 11. uri nabavo 1000 kg avto olja, 500 kg dinamita olja.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 4. septembra 1930.

Tistega dne je Tribunal presojal del velike jetniške zarote, kakih trideset zarotnikov iz Luksemburga, zelo vdanih jetnikov, toda prav izrazitih rojalistov ali federalistov. Celotna obtožba se je opirala na pričevanje enega samega ovaduha. Porotniki niso vedeli niti besede o vsej zadevi; celo imena zarotnikov so jim bila neznan. Ko je Gamelin uprl oči na zatožno klop, je spoznal med obtoženci Fortunata Chassagne-a. Julijin ljubimec, ki je med dolgim jetništvom shujšal, je bil bled in v jarki luči, ki je zalivala dvorano, so bile njegove poteze otrdele, vendar se mu je poznalo še nekoliko nekdanje ljubkosti in nekaj ponosa. Njegov pogled je srečal z Gamelinovim in je bil poln zaničevanja.

Gamelin, ki ga je lomila tiha besnost, je vstal, prosil za besedo ter izpregovoril, upiraje oči v soho Bruta starejšega, čigar duh je vladal v sodišču:

»Državljan predsednik, dasi utegnejo biti med katerim od obtožencev in menoj vezi, ki bi bile, ako bi se javno priznale, vezi sorodstva, izjavljam, da se ne smatram za nepristojnega. Oba Bruta nista dala izjave nepristojnosti, ko sta morala za spas republike ali za

stvar svobode obsoditi sina ali udariti po krušnem očetu.«

Po teh besedah je zopet sedel.

»To vam je čeden lopov,« je zamrmral Chassagne skozi zobe.

Občinstvo je ostalo hladno, bodisi da se je slednjič naveličalo vzvišenih značajev, bodisi ker je Gamelin prelahko premagal prirodna čuvstva.

»Državljan Gamelin,« je dejal predsednik, »po besedilu zakona mora biti vsaka izjava nepristojnosti prijavljena pisemno tekom dvajsetstirih ur pred otvoritvijo razprave. Sicer pa nimaš povoda, da bi se izjavljal za nepristojnega: porotnik patrijot je vzvišen nad strasti.«

Vsak obtoženec je bil zaslišan tri ali štiri minute. Zatožni govor je zahteval za vse smrtno kazen. Porotniki so glasovali zanjo z besedo, z migom glave ali z vzklikom. Ko je prišla vrsta na Gamelina, da glasuje, je dejal:

»Vsem obtožencem je krivda dokazana in zakon je jasen.«

Ko se je spuščal po stopnicah Palače, ga je nenadoma ustavil na potu mlad človek, ogrnjen v steklenozelen jahalni plašč, star navidezno kakih sedemnajst ali osemnajst let. Na glavi je imel okrogel, nazaj potisnjen klobuk, čigar kraji so mu obrobili lepo blede glavo kakor črna aureola. Vzpel se je pred porotnikom ter mu zaklical, strašen v svojem gnjevu in obupu:

»Zločinec! Nestvor! Morilec! Udari me, strahopetec! Ženska sem! Daj me prijeto, daj me odvesti pod giljotino, Kaj! Tvoja sestra sem.«

In Julija mu je pljunila v obraz.

Tolpa pletilk in sankilotov je tedaj že popuščala v revolucionarni budnosti; njena državljanska gorečnost se je bila že precej ohladila: okrog Gamelina in njegovega napadalca je nastal samo neodločen in zmeden trušč. Julija si je utrla pot skozi gosto množico ter izginila v mraku.

XXIII.

Evarist Gamelin je bil truden in se ni mogel spočiti; po dvajsetkrat se je ponoči skokoma vzbudil iz spanca, ker ga je tlačila mora. Samo v sinji sobi v Elodijinem naročju je mogel nekaj ur spati. V spanju je govoril in vpil ter jo budil; toda njegovih besed ni mogla razumeti.

Neko jutro, ko je bil ponoči v spanju videl Eome-nide, se je prebudil ves skrušen od groze, slaboten kakor dete. Razsvit je silil s svojimi bledimi strelkami skozi zaveso v sobo. Evaristovi lasje, ki so v neredu padali po čelu, so mu zastirali oči s črno tančico: Elodija mu je ob postelnem vzglavju mehko gladila razmršene kodre s čela. Gledala ga je to pot z nežnostjo sestre ter brisala z rutico ledeni znoj nesrečnosti s čela. Tedaj se je domislil tistega krasnega prizora iz Evripidovega »Oresta«, ki je bil po njem napravil osnutek za sliko, katera bi bila, da jo je mogel dokončati, njegovo najbolje delo: prizora, kjer nesrečna Elektra briše peno, ki oskrinja usta njenega brata. In zdelo se mu je, da tudi Elodijo sliši, kako govori z mehkim glasom: »Poslušaj me, ljubi moj brat, dokler te Furije pusté, da si gospodar svojega razuma...«

Mali oglasi

Petsobno stanovanje
s pritisklinami v sredini mesta v mirnem kraju se s 1. nov. odda. — Naslov pove uprava. 366

Zanesljive nasvete
392 v težkih življenjskih vprašanjih ali prodaji, nakupu, najemu, zamenjavi posredstev, trgovin, gostiln, mlinov, razdolžitvi itd. nudi: Posvetovalnica „Marstan“, Maribor, Koroška cesta 10. Vpisnina Din 10.—, 3 znamke.

Najcenejše nove hiše
391 Din 25.000.—, gotovine družinske, naplailo Din 5000.—, lesene od Din 30.000.— Stanovanje za silo organizira „Marstan“, Maribor, Koroška cesta 10. — Istotam pojasnila sploh v stanovanjskih zadevah. — Vpisnina Din 10.—, tri znamke.

Kmetijski strokovnjak
dobi mesto pri strokovni propagandi za umetno gnojilo. Mesečni honorar po dogovoru. Dopisi na oglasni oddelek „Jugoslovana“ pod šifro Umetno gnojilo.

Družabnika-trgovca
in kavcije zmožnega poslovođa (tudi ženske) išče za vso Jugoslavijo nujno potrebno novo trgovsko-obrtno podjetje (združenje mest in dežele). Ponudbe pod 5000 do 20.000. „Marstan“, Maribor. (Odgovor 3 znamke.) 393

Žimnice (modroce)
predelujem po 35 Din. Vsa druga tapetniška dela po najnižjih cenah. Pridem delati tudi na dom. Slaviš Franc, tapetništvo, Ljubljana, Rimška c. 5. Zobjak 14.

Elektrotehnično podjetje
Ivan Cerne
Ljubljana
Sv. Petra nasip 53

Tvornica štampiljk
Teodor Rabič
Ljubljana
Miklošičeva cesta 15
Štampiljk v moderan izdelavi

Načrte in proračune
716 za zgradbe izvršuje Tehnični biro „Tehna“ Ljubljana, Mestni trg 25/1. Zahtevajte poset inženjera-arhitekta

Ako želite kupiti na obroke
obrnite se na **KREDITNO ZADRUGO DETALJNIH TRGOVCEV**
r. z. z. o. z.
v Ljubljani
Cigaletova 1 (zr. sod.)

Sprejmeta se **dva dijaka**
na hrano in stanovanje. Naslov v upravi.

Ustanovljeno l. 1852.
Teod. Korn
Ljubljana
Poljanska c. št. 8
(prej Henrik Korn)
krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov; kopališke in klosetne naprave.

J. Hlebš
družba z o. z.
Ljubljana, Sv. Petra cesta 33
pleskarstvo in soboslikarstvo
155
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

Najcenejši so MINERVA

šivalni stroji
Za vsak komad je 16 letna garancija. Brezplačen pouk v šivanju, vezenju i. t. d., le pri **»Tehnik« Josip Banjai**
Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

NOVOSTI! Dvokolesa teža do 7 kg naprej
najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpriprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki iranko. „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta štev. 4.

Razpis
nabave notranje opreme novega šolskega poslopja pri Devici Mariji v Polju.
Krajevni šolski odbor razpisuje nabavo notranje opreme novega šolskega poslopja, ne glede na najnižjo ponudbo. Pravilno kolekovano in zapečateni ponudbo je vložiti pri upravitelstvu drž. osn. šole pri D. M. v Polju. Skice, stroškovnik, splošni in posebni pogoji so na razpolago pri upravitelstvu šole od dne 10. septembra 1930. naprej. Ponudbe je vložiti dne 15. septembra 1930. pri upravitelstvu šole. 382
Krajevni šolski odbor D. M. v Polju.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah **samo na debelo**
Premog
domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
Kovaški premog vseh vrst
Koks livarniški, plavžarski in plinski
Brikete
390
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/L

Elektrifikacija
Občina Čabar namerava postaviti električni vod skozi mesto Čabar v dolžini od ca. 1 km.
Interesenti za postavljenje voda in hišnih inštalacij naj se pismeno obrnejo na občino.
Občina Čabar.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukič in Dr. Liubljana
Bohoričeva ulica štev. 24.
(273) Telefon 25-60.

Papir za zavijanje
potiskan in nepotiskan prodaja po nizki ceni
tiskarna »Merkur«, Ljubljana
Gregorčičeva ulica 23

Galanterijski izdelki vseh vrst iz bakra, medu, aluminija, cinka in drugih pločevin izdeluje in prevzame v izdelovanje
Jos. Otorepec, d. z. o. z.
v Ljubljani Za gradom 9
Točna postrežba Solidno delo!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
Gregorčičeva 23
Tiska časopise, knjige, brošure, tabele, cenike i. t. d.
LASTNA KNJIGOVEZNICA

Franc Jager
tapetništvo
Ljubljana, Sv. Petra nasip 29
Priporoča svoje najmodernejše spalne fotelje vseh vrst modroce, otomane itd.
Garantirana konstrukcija
Najmodernejša oblika!

„DUNAV“
-- Zavarovalna delniška družba v Zagrebu --
Podružnica v Ljubljani
Selenburgova ulica 3
Telefon 24-05

Zavaruje

po najugodnejših pogojih proti škodam: vsled požara, vlomne tatvine, razbitju stekla, transporta, nezgod in zakonitega jamstva. Prevzema tudi zavarovanja avtotaksa, avto-jamstva ter sklepa življenjska zavarovanja vseh vrst z in brez zdravniške preiskave za slučaj doživljenja in smrti, otroška in štedilna zavarovanja po najmodernejših kombinacijah in cenah tarifnih. Police naše družbe sprejema ministretvo vojne in mornarice kot kavcijo pri ženitvi gg. oficirjev.

Vsa potrebna pojasnila so na razpolago pri vseh naših glavnih in krajevnih zastopstvih

Ljubljanska gradbena
družba z o. z.
Ljubljana, Slomškova ulica 19
Telefon 25 - 27
Brzojavke Gradbena Ljubljana
Gradbeno podjetje za vse vrste visokih zgradb, industrijske zgradbe, gospodarske zgradbe cestne in mostne zgradbe, ter vsa v gradbeno stroko spadajoča dela
Najnižje cene in najsolidnejša izvršitev

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI
TURJASKI TRG 3
je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list **»KMETOVALEC«**
Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudi razne kmetijske potrebščine
VSAK KMET MORA BITI ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE

Špedicijsko podjetje

LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. **Lastno skladišče** z direktnim tirom od glavnega kolodvora. **Carinsko skladišče.** **Mestne trošar-neprosto skladišče.** **Carinsko posredovanje.** **Prevoz** pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradnje; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in stelo proti razpoki in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanja na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

284

Dobro znana izdelovalnica in razpošiljalnica

I. ROZMAN

Ljubljana, Sv. Petra cesta 85

priporoča prvovrstne pristne

kranjske klobase

lastnega izdelka na malo in veliko.

Oglašujte v
„JUGOSLOVANU“!Zdravilišče
ROGAŠKA SLATINA

268

228 m, najlepše, največje zdravilišče kraljevine Jugoslavije.

Svetovnoznani zdravilni vreli (TEMPEL-STYRIA-DONAT).

Izredni zdravilni učinki pri želodčnih, žolčnih in jetrnih boleznih.

Predsezona od 1. maja do 15. junija.

Glavna sezona od 16. junija do 31. avgusta.

Posezona od 1. do 30. septembra.

Najboljši čas za zdravljenje je pred- in posezona.

Zmerne cene,

v pred- in posezoni poseben popust.

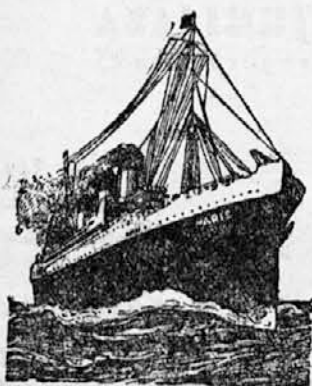
Štirinajst zdraviliških hotelov, več privatnih hotelov in pensionov. - Vojaška godba. - Največji komfort. - Radio. - Zdravniki-specialisti, rentgen. - Zelo ugodne železniške in avtobusne zveze; na železnicah poseben popust. - Razpošiljanje mineralnih vod. Prospekti in natančnejše informacije po zdraviliški direkciji.

Priatelj!

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Južno in Severno Ameriko?

Zato, ker je črta Le Havre-New-York najbolj priljubljena in ima velike prednosti posebno zato, ker velikanski francoski brzoparniki „Ile de France“, „Paris“ itd. so v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v III. razredu udobne kabine in ker je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito francosko vino „Bordo“ brezplačno pri vsakem obedu. Vse to dokazujejo priznalna in zahvalna pisma.

Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Gle. Transatlantique,

Chargeurs - Réunis in

20 Transports - Maritimes

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 35.

Izdeluje gozder, lov-ske, smuške, 212 in športne čevlje.

Ima v zalogi in izdeluje po meri.

A. ZALOKAR
GOSPOSVETSKA C. 8.Tovarna pohištva
IVAN MATHIAN

arhitekt za interiere

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14.

priporoča svojo veliko zalogo najmodernejšega pohištva s priznano prvovrstno izdelavo, kakor tudi vsa tapetniška dela po najnižjih cenah.

ŽOLČNI KAMNI?

opost. lekarna k „SPASITELJU“

Praha II. Vyšehrad (C. S. R.)

Jako sem Vam hvaležen za Vaše Thé Salvat, ker sem bil na smrt bolan ter sem imel strašne bolečine in krče. Odkar pa pijem Vaš čaj, so popolnoma ponehali krči in bolečine. Zdravili so me 4 zdravniki in obupal sem nad okrevanjem. Z vsa silo so me hoteli operirati, ali moja rodbina tega ni dovolila. Zadnji moj zdravnik dr. Pavlo Divić, Ivanska, mi je priporočil Vaš Thé Salvat, ker je sem dobil naročilo od Vas. Uvrstite v „jutranji list“, da naj vsakdo pri meni povpraša, da mu povem, da sem popolnoma ozdravel. Kamenji so se izločili in jih imam spravljene v steklenici, da jih lahko vsakdo pogleda. Mnogim bolnikom sem priporočil Vaš čaj. Pošljem Vam denar še za tri naročila. Ponovno najlepša hvala.

Antun Gašparac, Zagreb, Mandaličeva ul. 15
Zahteval je zanimivo brošuro o žolčnih kamnih, katero Vam pošlje popolnoma brezplačno glavni zastopnik za Jugoslavijo: lekarna k „Sokolu“ I. Šemper, Brčko (Drinske banovine.) 535

SALVAT-THÉ!

Izdelovanje damske in moške konfekcije

Drago Gorup & Co., Ljubljana

Miklošičeva 14

Telefon 32-33

Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.

Prodaja na debelo in na drobno.

Preselitveno naznanilo.

„ALPINA“ družba z o. z., trgovina s turistovskimi in šolskimi potrebščinami v Ljubljani, se je preselila iz Gosposvetske ceste v novo zgrajeno palačo Vzemne zavarovalnice

na Masarykovi cesti št. 21,

nasproti glavnemu kolodvoru. — Oglejte si predmete v paviljonu „I“ na velesojmu.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadni izgubi našega ljubljene sina, oziroma očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Milana Končina

trgovca in posestnika

za poklonjeno cvetje in prekrasne vence, se vsem prav iskreno zahvaljujem.

Posebno zahvalo izrekamo oč. duhovščini, obč. svetniku gosp. Jos. Turku, mestnemu živinozdravniku g. Pestotniku, dr. medic. gosp. Fedranu, Sokolskemu društvu, gg. pevcem za ganljive žalostinke ter končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremili v prerani grob.

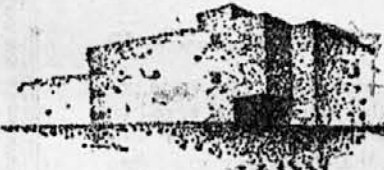
Gorenja vas pri Stični, dne 5. septembra 1930.

Globoko žalujoči ostali.

Gradbeno podjetje
in tehnična pisarnaMiroslav Zupan
LjubljanaPošt. ček. račun 12.854.
Telefon 2103

Stavbenik

Beton. železobetonske vodne zgradbe. Arhitektura ter vsakovrstne visoke zgradbe i. t. d. Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbene stroke. Tehnična mnenja.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila

Ljubljana

Prešernova ul. št. 50

(v lastnem poslopu)

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic, in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits itd.